

Italija-Abesinija

Italijanski protest v Addis-Abebi

London, 22. junija. W. List »Daily Telegraph« javlja iz Addis-Abebe, da je italijanski poslanik grof Vinci predložil abesinski vladni protest radi incidenta, o katerem smo včeraj poročali.

Opravičilo zaradi incidenta

Pariz, 22. junija. Havas poroča iz Addis-Abebe, da je po incidentu, ki ga je povzročil abesinski oficir, ki je raztrgal zastavico z avtomobila italijanskega poslanika, cesar Haile Selassie obljubil, da bo dotičnega oficirja doletela najstrožja kazen in da se bo abesinska vlada opravičila pri italijanskem poslaniku.

Anglija že računala s spopadom

London, 22. junija. AA. Današnji »News Chronicle« poroča, da je angleška vlada izdala potrebne ukrepe za primer hujših zapletov v Abesiniji, da čimprej evakuira vse angleške državljane. V Egiptu se nahajajo velika vojaška letala, ki bo lahko vsako prepeljalo po več družin in mnogo prtljage.

Povečanje italijanskega letalstva

Rim, 22. junija. AA. Ministrski svet je povečal s 1. julijem formacijsko številčno

Japonski general Dojhara v Peking

Peking, 22. junija. AA. V izjavi novinarjem pravi japonski general Dojhara, da je prišel v Peking, da uredi šaharski spor. Za ureditev tega spora ni posebnih ovir. Položaj v Hopeju je miren in ni treba nove uprave.

Razgovori brezuspešni

Tokio, 22. junija. AA. Razgovori generala Dojhara z novim guvernerjem Saharja, generalom Čingom niso obrodili nikakega uspeha, ker general Čing ni hotel priznati nadaljnjih koncesij o razširjenju nevtalnega pasu.

Nanking, 22. junija. W. Iz dobro poučenih krogov se doznavajo, da so člani nankinske vlade pripravljene rašji odstopiti, kakor da bi sprejeli japonske zahteve glede Severne Kitajske.

Velik političen proces na Japonskem

Tokio, 22. junija. Danes se je tu začela razprava proti 16 politikom in voditeljem gospodarskih skupin, ki so vpleteni v tako imenovani škandal finančnega ministra. Med oboženci so tudi bivši trgovski ministri Nakajima, bivši pomočnik finančnega ministra Kuroda, prometni minister Ničusi in več ravnateljev finančnega ministrstva izza Saitove vlade.

Kakor znano, je morala Saitova vlada zaradi tega skandala lani julija odstopiti.

Delo Društva narodov

Novi odbori pri DN

Zeneva, 22. junija. Svet Društva narodov je 17. januarja 1934 naložil glavnemu taj-

Žena v borbi za svoje pravice

Ljubljana, 22. junija.

V mestni dvorani na magistratu se je nocjo ob pol sedmih vršilo važno žensko zborovanje, ki ga je priredila Banovinska ženska zveza, ki se ji je pridružilo še več drugih organizacij. Na zborovanju so se obravnavale aktualne zadeve, ki živo zadevajo zlasti žensko vprašanje, važne pa so tudi za javnost in za stariše. Žene so zlasti manifestirale za obstoj ženske realne gimnazije, ki je v nevarnosti, da jo ukinejo, ter za zopetno otvoritev prvih letnikov ženskih učiteljskih. Težišče zborovanja je bilo v zahtevi, da se ukine uredba o redukciji draginskih doklad aktivnim in poročenim javnim nameščenkam in upokojenkam, ki so bile sedaj v mnogih primerih obsojene naravnost na stradanje. V izčrpnih referatih, katerim so sledile resolucije, so nato govorili prof. dr. Dragotin Lončar, ki je govoril zlasti za podražavljen mestne realne gimnazije, Anica Černejeva je govorila za zopetno otvoritev prvih letnikov učiteljskih, ga. Dora Vodnikova pa je zahtevala, da se ukine uredba o redukciji draginskih doklad poročenim javnim nameščenkam. V debato so posegali dr. Subić, namestnik g. mestnega načelnika, ga. Juvanova in druge. Ga. Zbašnikova pa je v imenu delavskih žena govorila za skupen status vseh žena. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano, je sprejelo resolucije in izvajanja govornikov soglasno. O sprejetih resolucijah bomo podrobneje še poročali.

Zborovanje ljubljanskih trgovcev

Ljubljana, 22. junija.

Ob 20.30 je v veliki dvorani Trgovskega doma otvoril predsednik g. Karel Soss občni zbor Združenja trgovcev za mesto Ljubljana, ki so se ga udeležili tudi zastopniki obrtne oblasti in župana mag. nadvetnik g. dr. Rupnik, predsednik Zbornice za TOI g. Jelačič, tajnikom g. dr. Plessom, predsednik Zveze trgovskih združenj g. Josip J. Kavčič, predsednik Društva industrijev in veletrgovcev g. Stane Vidmar, predsednik Društva trgovskih potnikov g. Krek,

stanje vojaškega letalstva za 500 edinic.

Vojno ministrstvo pa je sklenilo premeštiti florentinski armadni kor v Verono, štab veronskega kora pa v Bolzano (Bozen na Južnem Tirolskem).

5 ladij čaka v Napoliju na odhod

Napoli, 22. junija. W. Iz Massane v Eritreji se je vrnil parnik »Francesco Crispi« s 136 potniki, po večini oficirji in delavci. Na odhod so pripravljene spet novi parniki, in sicer: »Principessa Giovanna«, »Satur-nia«, »Italia«, »Confidenza« in »Gianfranco«, ki nalagajo vojaški material, razne vojaške potrebščine in nove čete. Pričakujejo se novi dovozi fašistične milice iz raznih krajev Italije. Okrog 2000 miličnikov iz Chieti in Teramo je že na potu.

Protesti proti Italiji

Lausanne, 22. junija. AA. »Gazette de Lausanne« pravi, da je izvedela iz dobro poučenih krogov, da pripravljajo socialistične organizacije v raznih evropskih državah protestni kongres zoper Italijo glede na njene priprave proti Abesiniji. List pravi, da bi se ta kongres vršil v Švici, pripominja pa, da bodo švicarske oblasti, če bi se ta vest imela uresničiti, prepovedale vsakršno tako demonstracijo na švicarskih tleh.

niku, naj prouči vprašanje ustanovitve raznih novih odborov. 19. januarja 1935 pa je svet imenoval odbor strokovnjakov, da prouči isto vprašanje. Odbor se je sestel včeraj k seji, ki jo je otvoril glavni tajnik. Na predlog sir Arthurja Satterja, bivšega ravnatelja gospodarskega in finančnega odbora tajništva Društva narodov je bil za predsednika odbora izvoljen italijanski poslanik Atolico.

Komisija za mandate

Komisija za mandate je končala svoje 27. zasedanje. Proučila je letna poročila mandatarskih sil za razne države, zatem razne peticije držav pod mandati in naposled nedavno tega sklenjeno pogodbo med Veliko Britanijo in Belgijo o meji med Tanganjiko in Ruando. Komisija je sprejela razne opombe, ki jih bo predložila s svojim poročilom svetu Društva narodov.

Mednarodna konferenca dela

Vprašanje brezposelne mladine, o katerem je mednarodna konferenca za delo letos prvič obširno razpravljala, bo izročeno plenumu konference v nadaljno razpravo. Razprava se bo vršila o dveh predlogih, od katerih prvi priporoča podaljšanje obveznega šolanja, drugi pa organizacijo »zaposlitvenih središč«, to je delovnih taborišč. Odbor je izrekel o obeh predlogih svoje pridržke. Delovna taborišča bi morali ustanovljati za mladeniče od 18. do 24. leta, vendar ne bi smeli služiti vojaški izobrazbi. Tedenski delovni čas naj ne znaša 40 ur.

predsednik pomožniškega zbora g. Melizer, podpredsednik trgovskega društva »Merkur« g. Skrajner, ravnatelj trgovske nadaljevalne šole nadzornik g. Grum, predsednik Društva izloženih aranzjerjev g. Culk in vsa elita našega trgovanja, med njimi pa tudi bivši predsednik združenja g. Gregore.

Po otvoritvenih formalnostih je predsednik g. Soss podal obširen in vestransko informativen pregled naših trgovskih razmer in teženj, ki njegove glavne misli prinašamo na 7. strani. Poročilo je bilo sprejeto s splošnim odobravanjem, nato je pa tajnik g. Šmuc v svojem poročilu opisal delovanje Združenja trgovcev v njegovih mnogovrstnih posameznih funkcijah, o čemer bomo še poročali, kakor tudi o nadaljnjem poteku važnega zborovanja, ki se je zavleklo čez zaključek lista.

Sklepi jeseniške občine

Jesenice, v juniju.

Občinski odbor dr. Obersnel Maks je na zadnji občinski seji predložil nujni predlog glede zahteve oblasti, da se stanovanjske hiše v naselju Podmožakljki grade v posebnem slogu. Občinski odbor se je priključil želji občanov, naj se gradbeno delavnost v sedanjih težjih časih ne ovira z zahtevami, ki so za občano težka obremenitev.

V občinsko službo so bili sprejeti veterinar Pahor Filip, Kavčič Jože, Mežek Jože, Bizjak Luka, Bertonec Franc, Jan Elizabeta, Komac Jože, Šrane Miha, Kornstein Franc, Avguštin Fabjan in Kelvišar Jožef. Za stalne pragmatične uslužbenke so bili na predlog uprave sprejeti Pogačnik Ciril, Stržinar Franc in Tancar Alojzij.

Na predlog dr. Vovka se poviša plača predsedniku občine mag. phar. Zabkarju Jožetu in blagajniku Avenniku Janku. Odobren je bil razpis službenega mesta občinskega delovodje in babiško mesto. Za člana uprave sta bila izvoljena dr. Vovk Janko in Avennik Janko. Občina odstopi Kranjski industrijski družbi za razširitev Cojzove in Fužinske ceste 170 m² zemljišča, za 13.600 Din. Odobren je bil tudi račun tirkde Vidic & Comp s sklepom, naj se sestanejo vsi trije odvetniki člani obč. odbora in pismeno pozovejo bivšega župana Čuferja, naj uredi vse potrebne glede te zahteve. Odobrena so bila tudi izplačila računov pisanih v blagajniški dnevnik za leto 1934/35. Odobreno

je bilo tudi izdaje ubožnih podpor. Glede odstopa občinskega zemljišča Novaku Janku so sklenili, da se proda zemljišče prosilec za 80 dinarjev za kvadratni meter.

Domovinstvo so dobili Sedej Andrej, Brežigar Stanko, Cazzaroli Josip, Bandel Franc in Gruden Franjo. Ostavka občinskega odbornika Mihe Čopa na odborniško mesto je bila kot utemeljena soglasno sprejeta.

V nekaj vrstah

Odposlanstvo zveze bivših angleških bojevnikov »Britanske legije« obišče Prago pred Berlinom.

Bolivijski parlament je sprejel pogodbo, podpisano 12. t. m. v Buenos Airesu med Bolivijo in Paragvajem o ustavitvi sovražnosti v Gran-Chacu.

Avstrijski zvezni kancelar je razpustil združenje bivših bojnikov z vsemi njegovimi podružnicami. Združenje je delalo za nacionalno-socialistično stranko.

V spopadu med stavkajočimi delavci in brezposelnimi delavci, ki so iskali dela v Heureka v Kaliforniji, je bil en delavec ubit, dva stavkajoča delavca pa hudo ranjena. Štirje redarji so lažje ranjeni. Policija je prišla 90 oseb, o katerih trde, da so komunisti.

Po poročilu iz Kansas-Cityja divjajo tamkaj strahoviti viharji. Na poljih so povzročili ogromno škodo. V Shildsu je bila ena žena ubita, dve osebi hudo ranjeni. Tudi letališče je močno poškodovano.

Reichpost poroča, da so odpušili iz službe profesorja filozofske fakultete dunajskega vseučilišča dr. Pavla Krügerja. Disciplinski sklep navaja, da je profesor Krüger dajal kot predsednik zveze Nemcev iz Nemčije v Avstriji politične izjave proti sedanjemu režimu v Avstriji.

Ameriški senat je sprejel zakon o socialnem zavarovanju, ki ga je predlagal predsednik Roosevelt. Zdej preostaja, da parlament sprejme še agrarne zakone. Posebno ostra borba je bila v senatu za reformo bančništva in za zakon o odstranitvi holding-društev, ki so ponekod izvajala pravo finančno diktaturo. Sedanje parlamentarno zasedanje bo trajalo še nekaj tednov, nakar bo zaključeno.

Požar v Edesi v severni Grčiji še vedno ni omejen. Škoda je čedalje večja. Dozdej je zgorelo 400 hiš in 120 trgovin.

Ker smatra španska vlada, naj se politično življenje vrne v svoj normalni tok, je zopet dovolila politična zborovanja in sestanke.

Na podlagi sklepa kantonske vlade so izvršili smrtno obsodbo nad 31 komunisti, ki so jih nedavno tega prišli v Vavšanu. Med padlimi je bilo tudi več mladih žensk.

Renter poroča iz Berlina: Iz koncentracijskega taborišča in iz ječ so izpustili še 12 pastorej evangelske cerkve. V koncentracijskih taboriščih je še nekaj pastorej, deset pa je došlo nalog, naj zapuste svoje župnije.

General Edvard Fischer, ki je leta 1914 branil Bukovino, je umrl v 73. letu na Dunaju.

Francosko vodno letalo »Croix du Sud« je odletelo v francosko Gvinejo, da postavi nov svetovni rekord neprestanega poleta vodnih letal.

V zvezi z jubilejnim skavtskim kongresom bo v Spali mednarodna konferenca predstavnikov skavtskih listov. Trajal bo od 14. do 17. julija. Prijavljeni so zastopniki skavtskih listov iz Anglije, Francije, Madjarske, Češkoslovaške, Avstrije, Rumunije, Švedske, Norveške, Švice, Jugoslavije in Bolgarske.

Ameriški senat bo sprejel mornariški proračun v znesku 460 milijonov dolarjev. Ker je proračun sprejela tudi poslanska zbornica, ga bo zdej podpisal predsednik USA.

Trgovinska pogajanja med sovjetsko Rusijo in Usa, ki so se začela v marecu, so naletela na hude ovire. Po poročilu iz merodajnih krogov bodo ta pogajanja odložena do jeseni.

Iz Taskenta poročajo, da so tamkaj odpušili iz službe in obtožili štiri ruske letalce, ki so kljub prepovedi izvajali na letališču v Taskentu akrobacije in s tem ogražali ves letalski promet. Letalce bodo obsodila na ječo od 6 mesecev do dveh let.

Poljski notranji minister ni potrdil izvolitve novega župana in obeh podžupanov v Lodzu in je zaradi tega razpisal nove volitve. V tem občinskem svetu so bili zadnje čase hudi izgredi. DNB poroča iz Aten, da je nemške novinarje, ki potujejo po Grčiji, sprejel ravnatelj tiskovnega oddelka Moskopulos. Ta je v svojem govoru pozdravil nemške goste in naglašal, kolikšine so zgodovinske zveze med grškim in nemškim narodom.

V znak protesta proti novemu volilnemu zakonu je poljska socialistična stranka odredila enodnevno protestno stavko v vseh tovarnah in industrijskih podjetjih v Lodzu.

Poljski listi poročajo, da so češkoslovaške oblasti odredile, naj se dvojezični napisi na postajah v krajih, kjer prebivajo poljske manjšine, nadomestijo z napisi v češkoslovaškem jeziku.

Ameriška poslanska zbornica je sprejela dopolnilni proračun za gradnje. Proračun navaja 224.478.000 dolarjev, med temi 64 milijonov za razne nove zvezne gradnje v posameznih pokrajinah USA.

Med sovjetsko Rusijo in Rumunijo so se začela nova pogajanja o vrnitvi romunskega zlatnega zaklada, ki so ga l. 1916. izročili v varstvo ruski državni banki. Sovjetska vlada predlaga mešano rusko-romunsko komisijo, ki naj to spor dokončno uredi.

Iz Ronbaixa je danes odpeljal poseben vlak 810 delavcev poljske narodnosti, ker jim pravica do dela ni bila več obnovljena. Iz Lilla je odpeljal poseben vlak 360 poljskih delavcev.

Agencija Stefani poroča, da je letalka Negrone dosegla z letalom »Caproni« višino 12.244 metrov. S tem je potoklja še nepotrjeni rekord francoske letalka Hilz, ki se je dvignila svojčas 9.791 metrov.

Finančni položaj v Gdanskem se še ni popravil. Zaradi finančne negotovosti so poljski industrije v Gdanku izjavili, da bodo preselili svoja podjetja v Gdinko, če ne bodo oblasti ničesar storile za zboljšanje sedanjega položaja.

Po najnovejših podatkih znaša število zaradi eksplozije v Reinsdorfu ubitih ljudi 68. V bolničah leži še 96 nevarno ranjenih delavcev. Manj nevarno ranjenih je 628; po večini so že skoraj okrevali.

Vesti iz Beograda

Visoki gosti v Beogradu

Beograd, 22. junija. AA. Te dni sta bila pri povratku iz inozemstva v Sofiji v gosteh pri Nj. Vel. kraljici Mariji bolgarska princesa Evdoksija in princ Kiril.

Jugoslovanska delegacija za mednarodno trgovsko zbornico

Beograd, 22. junija. b. V četrtek je odpovala naša delegacija na kongres mednarodne trgovske zbornice v Pariz. Našo delegacijo vodi predsednik beograjske trgovske zbornice g. Miljutin Stanojević. Zbornico za TOI v Ljubljani zastopa v tej delegaciji generalni sekretar nar. poslanec g. Ivan Mohorić.

Visoko odlikovanje

Beograd, 22. junija. b. Danes ob pol 11. uri dopoldne je izročil odlikovanje red Sv. Save I. razr. minister dr. Marušić prvemu podpredsedniku Rdečega Križa senatorju Svetozarju Tomiću.

Smrt bolgarskega polkovnika

Sofija, 22. junija. b. Danes ponoči je umrl v Sofiji polkovnik Najdenov, eden najuglednejših bolgarskih častnikov. Najdenov je igral tudi v političnem življenju Bolgarije važnejšo vlogo in je bil pri zadnji bolgarski krizi v kombinaciji, da prevzame resor vojnega ministrstva. Najdenov je zastopal bolgarsko vojsko na pogrebu vojnega marsala Pilsudskega in pri tej priliki se je prehladil in sedaj umrl.

Imenovanje v konzularni službi

Beograd, 22. junija. b. Za generalnega konzula v 4. polož. skup. 2. stopnje pri kraljevem konzulatu v Celovcu je postavljen dr. Ludvik Kozar v ministrstvu za zunanje zadeve. Za kraljevega generalnega konzula v Trstu v 5. polož. skup. je postavljen dr. Janko Goliat, sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve. Prestavljen je za sekretarja v ministrstvu zunanjih zadev dr. Teobald Vodusek, dosedaj vicekonzul pri kraljevem generalnem konzulatu v Trstu.

Balkaniada

Sofija, 22. junija. b. Za jutrišnje nogometno tekmo za balkanski pokal med Bolgarijo in Jugoslavijo, vlada velikansko zanimanje. Ta tekma bo odločilna za priboritev balkanskega pokala. Iz dosedanjih rezultatov Balkaniade je razvidno, da smo Jugoslovani na prvem mestu. Jutri odločata dva momenta, Če bo naša reprezentanca poražena, osvojijo Bolgari balkanski pokal, vendar pa to ni lahko. Grčija in Rumunija se borita v naslednjih tekmah za tretje mesto.

Namestitve in napredovanja

Beograd, 22. junija. b. Napredoval je v 7. položajno skupino na drž. trgovski akademiji v Nišu prof. Josip Kastigar. Premeščen je po službeni potrebi finančni podpredsednik Josip Črgar iz Gračanice, Bos. Brod, za uradnika pri Direkciji dr. železnic v Beogradu sta postavljeni g. Anton Potokar in Vajda Martin.

Seznam prostih mest v naših okrevališčih

Beograd, 22. junija. Stanje praznih postelj v zdraviliščih za tuberkulozo.

Odsek za pobijanje tuberkuloze pri ministstvu za socialno politiko in narodno zdravje obvešča, da je v naših 14 zdraviliščih in okrevališčih, ki imajo 1880 postelj, 200 še praznih, in sicer:

- 1.) zdravilišča za pljučno tuberkulozo:
 - 1.) banovinsko zdravilišče Golnik (Dravska banovina) 20 moških in 20 ženskih, prvi razred 140 Din, drugi razred 100 Din, tretji razred 75 Din dnevno;
 - 2.) državno zdravilišče Topolšica (Dravska banovina) nima praznih postelj;
 - 3.) zdravilišče Ruski rdeči križ v Vurbergu (Dravska banovina) moških 15, ženskih 12. Cena 50 Din dnevno, za državne uslužbence 45 dinarjev;
 - 4.) zdravilišče Klenovnik (SUZOR, Savska banovina), moških 32, ženskih 16. Za privatne 100 Din, za člane blagajn 75 Din dnevno;
 - 5.) zdravilišče Brestovac (SUZOR, Savska banovina), moških 9, ženskih 6, za zasebnike 100 Din dnevno, za člane blagajn pa 75 Din;
 - 6.) banovinsko zdravilišče Brestovac (Savska banovina), moških 2. Za zasebnike 60 Din na dan, za člane blagajn 45 Din in za železničarje 40 Din;
 - 7.) državno zdravilišče Novi Marof (Savska banovina) ima 25 praznih postelj po 48 Din na dan;
 - 8.) državno zdravilišče Venac (Fruška gora, Dunavska banovina), moških 1, ženskih 1, otroških 1. Cena prvga razreda 75 Din, drugega razreda 55 Din, za otroke 30 Din, za člane blagajn in državne uradnike pa po 55, 45, in 40 Din na dan, za njihove otroke pa 26 Din;
 - 9.) državno zdravilišče Surdulica (Vardarska banovina), drugi razred moških 2, tretji razred ženskih 3. Drugi razred stane 55 Din na dan, tretji razred pa 35 Din;
 - 10.) državno zdravilišče za otroke z zaprtjo tuberkulozo Strmac Šumetljica pri Novi Gradški (Savska banovina), moških 1, ženskih 1, po 30 Din na dan;
 - 11.) v okrevališču za zaprtjo tuberkulozo v Stražilovem (SUZOR) pri Banji Koviljači (Dravska banovina), 2 prazni postelji po 65 Din na dan;
 - 13.) državno zdravilišče Kraljevica (Savska banovina), vse zasedeno.
 - 14.) angleško-jugoslovansko otroško zdravilišče Sremska Kamenica (Dunavska banovina) nima praznih mest.

Med načrti in železom

Razstava na Tehniški srednji šoli je proslava jubileja direktorja Reisnerja

Ljubljana, 22. junija.

Razstava Tehniške srednje šole, ki smo že včeraj o njej, je izjemoma boljše obiskana. Vse priča o njej. Napredovala torej ni samo šola, temveč tudi naša publika. In skoraj bi lahko rekli, da je tudi to v marsičem zaslug Tehniške srednje šole, ker so njeni absolventje raznesli smisel za umetnostno obrt in za tehnična vprašanja med najširše sloje. Razumljivo je, da so ljudem bolj všeč izdelki z lepimi stvarmi, ki smo jih včeraj opisali, kakor razstave gradbene in strojne stroke s samimi florisi in načrti ter stroji in železom ter spet železom. Vendar pa s tem publika dela tem oddeikom krivico, zato je pa ta del razstave tembolj privlačen za strokovnjake, ki znajo ceniti znanje, spretnost in trud, zlasti pa eksaktnost in preciznost obvladavanja najtežjega materiala.

Med drugimi obiskovalci si je davi ogledal razstavo tudi ban g. dr. Dinko Puc in je ostal v njej več ur, tako so ga zanimala najrazličnejše stvari in tako je bil vesel napredka, ki ga skoraj ne moremo preceniti.

Arhitektonsko-gradbeni odsek vodi inž. Pavel Kryl s svojimi sodelavci arhitekti Faturjem, Miro Kosom in Kregarjem ter z inženjerjema Novakom in Škofom, a dekoracijsko risanje poučujeta tudi tu akademska slikarja Gajmir A. Kos in Saša Santel.

Interesantno je prikazan ves razvoj pouka od 1. letnika, kjer vidimo razne konstrukcijske elemente, kakor strope, izolacije, lesne in opečne zveze ter druge take naloge. Že tu

Bronasta kasetta s srebrno in zlato visoko intarzijjo. Izdelek Franceta Počivavnika na graverski šoli, ki smo o njej pisali včeraj.

vidimo tudi, kako mnogo šola polaga na preciznost risanja in tudi na prikupno risbo ter okusno opremljene načrte. Ta preciznost in prikupnost risb in načrtov je sploh temeljn poteza vse šole, ki takorekoč sili učenca, da čuti preciznost in eksaktnost tudi pri realizaciji načrta v kateremkoli materialu. Nemarnosti in površnosti ni nikjer in zato naša umetnostna obrt, zlasti pa tudi stavbarstvo nikjer več ne pozna staroslavnega »simperskega lasu«!

V II. letniku vidimo že zasnove malih poslopj, week-end hišic in drugih takih manjših načrtov, v III. imamo pa že kompletne načrte za večje stavbe, kakor za vile, družstvene in gasilne domove in šole. Posebno originalen je gasilski dom Franceta Ogrina, zlasti nam pa ugajajo Lukeževa znamenja in druge takšne stvari. V IV. letniku pa morajo učenci zmagovati že sploh vse stavbarke naloge in posebno zanimivi so načrti vzornih kmetskih domačij, hotelov in celih stanovanjskih blokov, a za Ljubljano je gotovo najzanimivejša Humkova garaža, kjer avtomobili vozijo tudi v 4. nadstropje. Zlasti opozarjamo na Korentov planinski dom s kompletnim elaboratom!

Precej zapušen je pa kot inž. Škofa s statiko, armiranim betonom in železnimi konstrukcijami. To je seveda za strokovnjaka, vendar pa najvažnejše in seveda višek natančnosti. Tudi inž. Novak nima mnogo gledalcev, saj poučuje predvsem nizke gradnje, t. j. este in železnice s pripadajočimi objekti, t. j. stvari, ki so dandanes za našo banovino najaktualnejše.

Na drugih šolah je arhitektonski odsek ločen od gradbenega ali pa sploh obeh odsekov ni na isti šoli. Zato je pa pri nas tem boljše, ker sta oba odseka združena, da dobe absolventi mnogo širši delokrog udejstvovanja in zato tudi dvojni izgled na zaslužek.

Najefektnejši del te razstave so seveda pod vodstvom profesorjev Santla in Gajmirja Kosa izdelane dekoracijske risbe. Santlovi učenci so razstavili tudi načrte za železne mreže, ki bi pa pri njih pričakovali več domačih motivov, saj so bili prav v tej stroki naši kovači tudi pri kmečkih hišah pravi umetniki, pozabiti pa tudi ne smemo naših prekrasnih starih nagrobnih križev, ki njih lepoto moramo obuditi na vsak način. Učenci rišejo plakate, tapetne vzorce, interijerje, perspektive in tudi pokrajine. Apartna paleta učencev Gajmirja Kosa se vidi že od daleč, posebno zanimiva je pa kavarna z vso opravo in vsemi dekorativnimi detajli. Stavbno oblikoslovje poučuje arh. Mirko Kos, ko učenci rišejo najslavnejše spomenike arhitekture, kjer zaradi preciznosti izvedbe moramo spet pohvaliti Korenta.

Še bolj mora slehernemu imponirati delovodska gradbena šola, če pomisli, da zidarški pomočniki, ki pridejo v šolo, ne znajo večkrat ošiliti niti svinčnika, niti držati peresa. Na razstavi vidimo risbe in načrte, kakor bi jih risali šolan inženjerji! Skratka, postali so mojstri, ki najbolj neposredno koristijo narodu. K tem uspehom moramo predvsem čestitati kot pravim vzgojnim umetnikom inženjerjem Dimniku, Novaku, Ogrinu in Škofu ter arhitektu Mirku Kosu.

Tudi banovinska šola za glasilce je v tem

nadstropju razstavila kitare, violine in citre iz domačega javorja in smreke. Koliko denarja izmečemo za instrumente v inozemstvo in vse te vsote bi lahko ostale doma, saj tudi tuje priznavajo vodjo šole Miho Mušiča za takega mojstra, da izdelki njegovih učencev brez strahu konkurirajo z izdelki najbolj renomiranih inozemskih tovarn.

Velika dvorana je polna samega jekla in železa, le na sredi je vitrina z izdelki graver-ske šole, ki smo jih opisali že včeraj. Tu razstavljajo strojni in elektro-odsek in elektro-delovodska šola pod vodstvom inž. Premelca. Poglejte one male kocke! Čim večja je kocka, tem spretnejši je učenec, ki jo je izdelal. Vsemu oddeku bi lahko rekli, da nam kaže požlahtnenje kovine in njeno oživiljenje, na drugi strani pa tudi vidimo, kako iz tehničnih zahtev nastajajo oblike, ki so tudi lepe in vzbujajo estetsko zadovoljstvo. Strokovni učitelj A. Zupančič je res specialist, da vse občuduje njegovo šolo. Največja umetnost je pa ta, kako si učitelj preskrbe material in kako jim je mogoče shajati z najskromnejšimi dotacijami. Strojni primož s kotno skalo je narejen iz stare motorne osi! Tu uživajo strokovnjaki, mi pa opozarjamo le na eksaktnost raznih vrtnih glav, zlasti pa rezkalno napravo za izpolnitev stružnega stroja, da dobi dve funkciji. Tako konstrukcija, kakor stroj sta izdelek g. Zupančiča. Iz najboljšega jekla Styria so rezilne naprave za narezavanje vijanih navojev. Suhoparno se to sliši, vendar pa oživi, ko izvemo, kako silno drage so te stvari, če jih naročimo v inozemstvu. Sedaj jih znajo izdelovati vsi absolventi naše šole in nam ni treba več tujega blaga.

Čudno je, da teh stvari še ni pričel izdelovati noben domači obrtnik. G. Kunaver je pokazal stružni stroj ter majhen skobelni stroj in več malih vrtnih strojkov. Ponosni smo, da so take tehnične umetnine izdelane pri nas doma. Razstavljamo so tudi modeli za stružni stroj, ki njih lepe oblike vzbujajo posebno pozornost. Napravil jih je mojster za modelno mizarstvo. A. Dolak, ki ga poznamo že tudi po strugarskih delih v II. nadstropju. Tam je pokazal tehnično umetno izvedene igrače po vzorcih starih strugarskih mojstrov, kakršne so nekdanj občudovali in zbirali največji bogataši in kronane glave, da jih še danes občudujemo po muzejih. Te stvari pričajo, da tehnika na naši šoli še ni izgubila vezi s tradicijo, ki je jamstvo za dober napredek. Lepi so tudi njegovi obročki za serviete in doze iz zloženih lesov. Učenci kovaškega mojstra g. Sajovica razstavljajo razno orodje, ki je vzor tem izdelkom in ki so bistvena potreba vsake delavnice.

Elektrotehniki seveda tudi projektirajo cele električne napeljave pod vodstvom inž. Doviča, vidimo pa tudi blokiranje proti radijskim motnjam in seveda tudi sodobne reklamne razsvetljave. Ob zaključku pa opozarjamo še na nekaj prav pomembnega in značilnega, da namreč na šoli prav za prav vsakdo dela vse. Vodja šole g. inž. Premelc je razstavil enojermenično stružnico, ki jo je seveda sam konstruiral, poleg tega pa tudi sam stružil vse kovinske detajle, le rezkali so njegovi učenci v šoli.

Vsa razstava priča, da na tej šoli zidamo temelje naši umetnostni akademiji, na drugi strani pa tudi blagostanje vsega našega obrtne-ga stanu. Ime »šolska razstava« neupravičeno diskreditira njene produkte, ki so taki, da bi bili lahko razstavljeni tudi na največjih razstavah. Razstava pred štirimi leti je bila jubilejna, a po uspehih današnje razstave lahko tudi izdamo brez strahu, da se tudi v tej razstavi skriva tih in prikrit jubilej 10let-nega dela sedanjega direktorja g. Reisnerja. Ta razstava je dokazala, da ve, kaj dela. Znal si je izbrati pomočnike in mojstre in jih voditi tako, da je ta razstava res najučinkovitejša proslava vseskozi zaslužnega jubileja, ki k njemu čestita vsakdo brez pridržka.

Major v pokoju Alfred Lavrič

Na dan sv. Rešnjega Telesa je v Mariboru za vedno zatisnil oči generalštabni major v p. Alfred Lavrič, ki ga je poznala vsa Slovenija, saj je bil takoj po prevratu poveljnik čet na zapadnem Koroškem ter je branil s pešico dobrovoljcev in požrtvovalnih vojakov skoraj dva meseca slovensko koroško posest od Podkloštra do vzhodno Borovlje.

Major Lavrič je bil sin podmaršala in se je posvetil že v mladih letih vojaškemu stanu. Po dovršitvi vojne akademije in vojne šole je bil prevzet v generalštabni zbor avstrijske vojske. Bil je krema vitkejši značaj z dobrim plemenitim srcem, najboljši tovariš in očetovsko skrbni poveljnik svojim vojakom. V vojski je bil kot generalštabni in trupni oficir izredno hraber, drzen in neustrašljiv ter je bil kot komandant bataljona 17. pešpolka na italijanski fronti znan, da si je izbral najtežje naloge pri napadu in jih tudi junaško izvedel. Mnogo najvišjih odlikovanj je krasilo njegova prsa.

Ko se je Avstrija zrušila, je prišel takoj v domovino in zaprosil, da se ga uporabi na fronti. Tako mu je Narodna vlada poverila zasedbo slovenske Koroške južno Drave in 19. novembra leta 1918 je odšel s pešico kakih 60 ljudi čez Ljubelj v Borovlje ter zasedel 70 km dolgo fronto od Podkloštra do Galicije, dokler ga ni pri napadu avstrijskih čet težko ranila sovražna krogla.

Padel je v avstrijsko ujetništvo ter počasi

okreval v bolnici v Celovcu. Ko se je vrnil v domovino, je služil še nekaj časa v naši vojski ter stopil potem kot oficir invalid v pokoj in se nastanil v Mariboru.

Kakor je bil ob prevratu naš nepozabni general Maister osvoboditelj Maribora in Stajerske, poročnik Malgaj vzgodne Koroške, tako je bil major Lavrič osvoboditelj slovenske južne Koroške. Na žalost radi tedanjih nezdravih razmer in nerazpoložljivega vojaštva ni mogel doseči svojega cilja in izpolniti srčne želje — Celovec.

V osvobodilnih bojih na Koroškem se je izkazal major Lavrič kot pravi narodnjak, ide-

alist, najhrabrejši vojak, vedno nesebičen in požrtvovalen. Od mladih nog pa je bil vedno zaveden Slovenec, spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Za te boje je bil odlikovan z redom Belega Orla z meči 4. reda.

V zgodovini slovenskega naroda naj blišči ime pokojnega majorja Lavriča kot najsvetlejša in najčistejša zvezda, ki je v pravem pomenu besede v izvrševanju svoje narodne dolžnosti žrtvoval sebe in svojo vojaško kariero za boljšo bodočnost in dobrobit ljubljene domovine.

Ohranimo njemu trajen in časten spomin! — Slava majorju Alfredu Lavriču!

Utopljenega Podlesnika so našli

Radeče, 21. junija.

Pred kratkim smo poročali, da je v Savi utonil 44letni železničar Dionizij Podlesnik, doma iz Radeč pri Zidanem mostu.

Pokojni je preživljal sebe in svojo rodbino z malo kmetijo in železniško službo. Zadnji popoldan je sušil seno. Sonce ga je močno ožgalo. Zvečer, okoli pol sedme ure, je šel v službo na Zidani most. Pot ga je vodila s čolnom preko Save. Sredi vode je nenadoma omahnil in utonil v Savi. Domačini so ga iskali dolgo časa vzdolž Save, toda zaman. V sredo zvečer pa je zagledal v Savi čevljar Kohnheiser iz Šmartna pomikajoče se človeško truplo. Potegnil je k sebi utopljenca. V njem je takoj spoznal pogrešanega Dionizija Podlesnika. O najdbi je obvestil tukajšnje orožnike in vdovo Marijo, ki je odredila prevoz utopljenca na tukajšnje pokopališče.

Vse svoje življenje je posvetil službi in ljubljani mu družini, zato jo je ta nenadomestljiva izguba zadela tem hujše.

Dober oglas ni treba,
da je tudi najdražji. —
Važno je samo, kdo ga
sestavi in pripravi. —
Poskusite pri odličnem
strokovnjaku

in vprašajte

pri

Oglasnem oddelku

„Glas naroda“

Ljubljana, Gajeva 1

Velika tatvina blaga

Ljubljana, 22. junija.

Policija je prišla na sled veliki tatvini blaga, ki so jo vršili ljudje po večini na carinskem kolodvoru. Tatvine so se vršile na škodo neke velike trgovine v Ljubljani. Gre pred vsem za razno volneno blago.

Policija je zaplenila večjo množino tega ukradenega blaga in je uvedla obširne poizvedbe.

Odnesli so 24.000 Din in štiri hranilne knjižice

Vlomilec Malovrh obsojen na robijo

Ljubljana, 22. junija.

Lani 20. junija je bil izvršen vlom pri posestniku Guštinu Francetu na Selu, občina Rudnik. Vlomilec mu je odnesel lep lesen kovčeg, v katerem je bilo 24.000 dinarjev gotovine in 4 hranilne knjižice s skupno vlogo 50.000 dinarjev. Orožnikom, ki so zelo pazljivi v ljubljanski okolici, na Igu, v Grosuplju in Škofljici, se je kmalu posrečilo dobiti v roke držnega vlomileca, že na več let kaznovanega Pavla Malovrha, 26-letnega brezposelnega polepuha. Pavel Malovrh je odnesel gotovino, drugo pa pustil. V zaporih sta se že prej spoznala z nekim Dacarjem, na plen pri Guštinu jih je opozoril neki posestnik Matija Verbič s Sela pri Rudniku. Domenili so se, da bo vlomil Malovrh. Temu se je v lom res posrečilo, ni pa hotel z ostalima vlomilskima tovarišema deliti vsega plena, ampak je dal Dacarju samo 2000 dinarjev, Verbiču pa samo 1000.

Dolgo so vsi vsako krivdo zanikali. Malovrh je krivdo priznal, druga dva pa sta trdovratno vztrajala pri tem, da nista bila z Malovrhom »v nikaki zvezi«. Znano pa je bilo, da so bili pri obeh obtožbah stalni obiski in da sta nagovarjala Malovrha: »Poskusi srečo pri Guštinu! Malovrh jo je res poskusil. Orožnikom pa se je posrečilo priti nazadnje vendarle na sled storilca. Vršile so se tri obravnave, ki so naposled dognale krivdo vseh obtožencev. Bili so obsojeni: Malovrh na tri leta robije, Dacar Jože na eno leto robije in posestnik Verbič Matija na šest mesecev strogega zopora, ker je bil glavni organizator vloma.

Naši otroci gredo na oddih Najbolje organizirane počitniške kolonije

Ljubljana, 22. junija.

Kakor vsako leto gredo tudi letos šolske kolonije na vse kraje. Znano je, da so najbolj urejene in organizirane kolonije, ki jih pripravlja državna šolska poliklinika na počitniških domovih na Rakitni, v Medvodah in v Lukovici.

Te dni pojde na te kolonije 133 otrok. Bivali bodo tam en mesec, naslednji mesec pa pride na vrsto druga partija. Med njimi so najbolj siromašni otroci, ki jih izbira šolska poliklinika in ki jih učitelji sami priporočijo kot resnično potrebne. O njihovih zdravstvenih in socialnih podatkih pa se prepričajo še tudi zdravniške sestre, da je tako vse preskrbljeno, da gredo na počitnice res samo najbolj potrebni. Na počitnice gredo otroci po večini zastoj, gredo pa tudi takšni, za katere plačajo starši malenkosten prispevek.

Med drugim jih gre od tega 51 iz fonda za Kuhinjo Kraljice Marije, enako število jih gre na stroške protituberkuloznega dispanzerja, ki pošilja na počitnice le slabotne in po jeliki ogrožene otroke, iz fonda za zdravstveno zaščito dece pa jih gre 47. Tridesetim je omogočila letovanje banska uprava, ki je dala za kolonije 13.500 dinarjev. Iz tega zneska gredo na letovanje otroci brezposelnih staršev z Vitea in Most.

Tudi posamezna dobredelna društva in občine pošiljajo po nekaj otrok na kolonije. Rdeči križ v Trzinu bo poslal na te kolonije 20 otrok. Prav tako je vtilrala novomeška občina manjši znesek, da se potrebni otroci pošljejo na te kolonije.

Jugošlovansko žensko podporno društvo v Trzinu (naši državljani) pošilja zadnja leta na kolonije šolske poliklinike 41 takih Jugoslovancev in sicer v Medvode.

Kolonije šolske poliklinike se vrše pod vodstvom šefinje dr. Lunačkove in zaščitnih sester zavoda, tako da so to res najboljše urejene in organizirane kolonije. Njihov sloves gre po celi državi in je že segel tako daleč, da se zadnji čas oglašajo v velikem številu interesi tudi iz južnih krajev. Tako pošilja letos na primer podporno društvo »Merker« iz Vinkovcev samo sedem otrok, reči pa je treba, da bi hodili na ta letovanja še bolj, ako bi bilo več prostora.

Dnevni dogodki

× G. ban dr. Dinko Puc je službeno odpotol v Beograd, ter v torek dne 25. t. m. ne bo sprejmal strank.

× **Odlikovanje.** Včeraj dopoldne je izročil minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Drago Marušič red sv. Save prve stopnje prvemu podpreds. Rdečega križa senatorju Svetozarju Tomiču. Pri tej priliki je imel minister krajišnji govor, v katerem je poudarjal za sluge senatorja Tomiča, ter mu čestital za tako visoko odlikovanje, ki je najvišje priznanje za njegovo uspešno delo. Senator g. Tomič je globoko ganjen zaprosil g. ministra, naj bo tolnač njegove hvalečnosti na najvišjem mestu, in se zahvalil g. ministru za njegovo čestitko.

× **Delavec,** zmožen vseh del, išče službe. Po nudbe pod šifro »Delavec« na inšeralni oddelek uprave »Glasa naroda«.

× **Higienski tečaj za učitelje v Kraljevi.** Pokrajinska liga proti tuberkulozi v Osijeku organizira za svoje področje higienski tečaj za učitelje v Kraljevi za zdravstveno obnovo naše vasi. Tečaj bo od 7. julija do 4. avgusta t. l. Predavanja bodo največ po dve uri vsak dan. Predavali bodo zdravniki in drugi strokovnjaki. Tečaj je brezplačen. Udeleženci tečaja bodo plačali samo za stanovanje in hrano 420 Din za ves tečaj. Na tečaj bo sprejelih največ 44 učiteljev in učiteljic. Ista liga organizira tudi kolonijo za odpočitek učiteljev. Kolonisti bodo plačali za hrano 550 Din, stanovali bodo pa v zasebnih stanovanjih pa 10 Din na dan za posteljo. V kolonijo bo sprejetih največ 50 učiteljev.

Turisti

najboljše gojzerice, nahrbtnike in druge potrebščine

Sportniki

vse za nogomet, tenis, lahkootletiko, table tenis, itd. Vam nudi v največji izbiri spec. sport. trgovina

SPORT - KMET D. Z. O. Z.

LJUBLJANA, Aleksandrova c. 7

× **Posebna izletniška vlaka.** Dne 28. t. m. se bo ob 21. uri 10 min. odpeljal iz Zagreba gl. kol. posebni izletniški vlak za Split, ki se bo iz Splita vračal dne 30. t. m. ob 19. uri 21 min. ter bo došel v Zagreb 1. VII. t. l. ob 5. uri 46 min. Dne 29. t. m. se bo ob 0. uri 12 min. odpeljal iz Zagreba gl. kol. posebni izletniški vlak za Sušak, ki se bo s Sušaka vračal 30. t. m. ob 20. uri 40 min. ter bo došel v Zagreb 1. VII. t. l. ob 2. uri 05 min. Polniki z vseh postaj ljubljanske direkcije, ki želijo potovati s tem vlakom, uživajo za vožnjo od svoje postaje do priključne postaje Zagreba gl. kol. ali Karlovca 50% popusta od normalne vozne cene. Natančnejše informacije glede voznega reda in formalnosti, nanašajočih se na uporabo 50% popusta za vožnjo do priključne postaje, morejo polniki dobiti pri potniških blagajnah žel. postaj.

× **Razpisana služba tajnika.** Kralj. banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 31 zakona o bankski upravi službeno mesto tajnika sreskega cestnega odbora v Radovljici ali kako drugo tako mesto, ki bi se med tem izpraznilo. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. julija 1935 pri kr. banski upravi v Ljubljani.

× **Dražba obinskih lovišč bivše občine Rob.** Dne 4. 7. 1935 se bo vršila pri sreskem načelnstvu v Kočevju soba št. 5 dražba lovišč bivše občine Rob v dosedanji izmeri za dobo 12 let, t. j. od 1. 4. 1935 do 31. 3. 1947.

× **Obvestilo za fotomaterje.** Od 28. septembra do 3. novembra bo v Varšavi razstava fotografiranih slik. Slike za to razstavo je treba poslati v Varšavo do 8. septembra t. l.

Kotle, testence, kljuge in vse ostale kovinaste predmete temeljito in enostavno očistite s Servitor-vato

Dobite jo v vsaki železniški in specerijski trgovini EKSTRAT družba, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8

× **Hudji očitki.** V sobotni številki »Politike« čitamo v rubriki »Med nami« hude očitke, naperjene proti naši »Zvezi gospodinj«, ki je pridelila na velesojno modno revijo. V članku trdijo, da so bile naše manjše obrtnice zelo oškodovane, čeprav so precej žrtvovala, da so pripomogle k uspehu te modne revije. Predsednica »Zveze gospodinj« pa je dobila 70 brezplačnih vstopnic, katere bi morala razdeliti med razstavljalke, da pa jih je vse razdala svojim članicam in svojim sorodnikom. Itd. Mislimo, da gre za ugled naše »Zveze gospodinj« in v tem društvu delujočih in za delo odgovornih oseb, da se ta zadeva čimprej razčisti in da slišimo tudi še drugo plat zvona.

Prima lister suknjiče v vseh barvah dobite zelo poceni pri PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14

× **Završni izpit na Abiturientskem tečaju Zbornice za TOI na drž. trgovski akademiji v Ljubljani** se je vršil od 8. do 19. junija t. l. v prisotnosti g. min. odposlanca M. Presla, inspektorja za strokovne šole. Izpit so položili slededeči slušatelji(-ice): Ašič Alojzij, Čuk Ivan, Dolenc Nada, Fajdiga Ljuba, Gusička Mira, Gspan Erika, Hamann Erich, Hude Cvetka, Jenko Vera, Kalin Viktor, Košak Anica, Lenšček Vida, Mihelič Vera, Mole Nada, Pestotnik Krista (z odličnim uspehom), Podbregar Erna (z odličnim uspehom), Pogačnik Sonja (z odličnim uspehom), Prus Danica, Ranzinger Reinolf, Reicher Saša, Rus Roman, Sirknik Marija, Sinkovic Ina, Skorlj Ivo, Urbas Irena, Vrtačnik Marija, Zajec Rudolf, Žirovnik Nada (z odličnim uspehom). 3 kandidati(-inje) so bili odklonjeni za tri mesece.

× **St. Vid na Ljubljano.** Vpisovanje v prvi razred meščanske šole bo v četrtek, dne 27. junija od 8. do 12. i. nod 14. do 17. Sprejemali se bodo učenci in učenke, ki so dovršili 4. ali kak višji razred osnovne šole. Pri sedanjem vpisovanju je treba predložiti samo zadnje šolsko izpričevalo. Siromašni učenci dobijo na šoli učne knjige brezplačno. Starši se opozarjajo, da je treba učence v I. razred že sedaj vpisati.

× **Razstava Tehniške srednje šole v Ljubljani** bo odprta samo še v nedeljo 23. t. m. od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. Šolska uprava vljudno vabi občinstvo, da si ogleda razstavo, ki je priznana vsestransko zanimiva.

Volitve za jesen LUTZ

× **Na Mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani** se je vršil višji tečajni izpit od 14. junija do 22. junija pod predsedstvom univ. prof. dr. Miloša Trivunca iz Beograda. Izmed 29 kandidatinj so naredile izpit gojenke: Baš Jelka, Caharija Vlasta, Dernovšek Darja z odliko, Dolenc Gizela, Dolničar Marica, Engelman Dušana, Flere Danica, Hočevar Mira, Jamnik Majda, Jug Majda z odliko, Kraje Agna, Kucec Bojana, Legat Helena, Mlejnik Marija, Pelan Zora, Potrčela Marenka z odliko, Poljšek Vera, Poženel Helena, Prelovec Vojka, Sugjič Smiljana z odliko, Šulgaj Milena z odliko, Štrukelj Zofija, Vidmar Tomislava z odliko, Vrančič Radojka z odliko, Zulfjevič Branka.

× **Zaradi konstituiranja glavnega odbora za obdelovanje barja** ter izvolitve načelnika in njegovega namestnika je sresko načelstvo v Ljubljani sklicalo vse člane tega odbora (izvoljene, imenovane in viriliste) na sestanek v torek 25. junija ob 9. v urad sreskega načelstva, soba št. 9.

× **Za 150 Din ga je zaklal.** V Sarajevu so našli umorjenega nekega delavca Brkovića. Oblasli so dognale, da ga je umoril in oropal med tem ko je spal, njegov tovariš neki Mijo Cvitanović. Ves njegov plen pa je znašal le 150 Din.

× **Obupno dejanje bolnika.** V državni bolnišnici v Sarajevu se je usmrtil uradnik Kavasovič, ki je že delj časa bolehal za tuberkulozo. Ustrelil se je s samokresom v sree. Star je bil 43 let, zapuščal ženo in dva otroka.

Gradim, štedim kupim LUTZ

× **Slovenski slikarji v Zagrebu.** Zagrebške »Novosti« poročajo o uspeli razstavi naših slikarjev Franca Kralja, Draga in Nandeta Vidmarja ter Franja Stiplovskega, ki so razstavili svoja dela v zagrebškem umetniškem paviljonu. Časopis povdarja, da kažejo njih dela nekakšno vzemirjenost, da celo revolucionarnost glede na tradicionalna načela umetnosti. Zaradi tega, da so težko pristopna širšemu občinstvu, ki nima posebnih nagnenj za odkrivanje novih vrednot. V vseh delih pa se kaže resno in naporno delo v iskanju novih umetniških vrednot in oblik.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA.

Nedelja: 23. junija. Katoličani: Sidonija; pravoslavni: 10. junija. Timotej.

DEZURNE LEKARNE:

Dr. Kmet, Tyrševa c. 41, Trnkoczy, Mestni trg 4, Ustar, Šelenburgova 7.

Ponedeljek: 24. junija. Katoličani: Janez Krstnik, pravoslavni: 11. junija: Bartolomej.

DEZURNE LEKARNE:

Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva 20, Gartus, Moste, Zaloška c. 18.

* **Na umetniški razstavi v Jakopičevem paviljonu** je pokazalo 39 slovenskih slikarjev in kiparjev širok razmah s svojimi najnovejšimi deli, ki niso bila doslej še nikjer razstavljena. — Priznanje naših umetnikov doma in v tujini jim daje jantstvo za njihov kvaliteto. Budimo naš narodni ponos, da bomo znali ceniti to, kar je res naše. Cenjeno občinstvo ponovno vabimo, da podpre domače umetnike s svojim obiskom in nakupom njihovih del. Razstava je odprta vsak dan od 9. pa do 19. ure.

Fresko ali buret svila
tvrdke Teokarović
je najhladnejša tkanina za vroče letne dni
Prodajalna Gradišče pri dramu

* **Kresni večer na ljubljanskem Gradu** bo danes. Priredi ga ljubljanski Rdeči križ na korist svojega fonda za zimsko podporo bednim Ljubljancanom. Začetek ob štirih popoldne. Vstopnina samo dva dinarja. Promenadni koncert.

Gostilna,
pension ŠMERC v Mojstrani
se priporoča vsem cenjenim gostom

* **Poštni dom v Ljubljani.** Marljivi in agilni poštarji so si zgradili svoj dom ob Tyrševi cesti nasproti cerkve sv. Cirila in Metoda. Stavba je dvo-, deloma trinadstropna. V domu bodo imele v prvem nadstropju svoje prostore vse gospodarske, socialne in stanovske organizacije poštarjev. Tu bodo tudi sobe za prenočevanje izvenljubljskih poštarjev, ki prihajajo po opravkih v Ljubljano. V drugem nadstropju so tri stanovanja za poštarje. Stavba je praktično zgrajena s prostornimi in svetlimi sobami. V novih prostorih se bodo mogla organizacije široko razmahniti. Dom bo danes v nedeljo 23. t. m. ob pol 15. uri slovesno bla-

goslovljen in otvorjen. Po otvoritvi bo ogled doma, po ogledu se bo vršil slavnostni občni zbor v sejni dvorani doma. Po občnem zboru se bo vršila v notranjih in zunanjih prostorih novega doma veselica s plesom. Pri otvoritvi in veselici bosta sodelovala godba in pevski zbor poštarjev. Spoštovano občinstvo ter poštari in njih prijatelji se prijazno vabijo, da se te redke slavnosti udeležijo.

POZOR! Ljubljancani — kopalci!

Vroči dnevi so prišli. Vročine se boste pa lahko ubranili, če boste posečali

kopališče na Ljubljani,

kjer se vam nudijo razen kopanja še različne igre. Tudi čolni so na razpolago. Vsak dan gor-ka in mrzla jedila po želji. Za obisk se priporoča vodstvo.

* **Tatvine v Ljubljani.** V četrtek je bila okrog desete ure na Kongresnem trgu pred Nuskovo cerkvijo ukradena iz žepa Tirohu Ivanu srebrna moška žepna ura firme Schaffhausen in zlata verižica v vrednosti 2000 Din. — V noči od srede na četrtek je bilo na Poljanski cesti št. 12 ukradeno Bukviču Ludoviku iz njegove zaklenjene spalne sobe in zaklenjenega kovčega 2300 dinarjev gotovine v bankovcih po 10 Din. — V noči od torika na sredo je bilo iz vrta v Ulici na grad št. 8 ukradena na škodo Kresnik Marije bela platnena obleka z modrimi in drap rižami (za 9 letno deklico), 4 pari moških nogavic, moder predpasnik in dva para ženskih nogavic. Škoda znaša 300 Din.

* **Kmečki magazin.** Ljubljana, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma), Vas postreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Ako hočete kupiti in prihraniti denar, potem obiščite to trgovino.

* **Redni izleti po Ljubljani.** Mornarska sekcija Jadranske straže je po uspelem nedeljskem izletu na Vrhniko sklenila prirediti redne izlete v Podpeč in na Vrhniko s čolnom po Ljubljani. Vožnja je zelo udobna z urejenim pontonom in močnim motornim vlačilcem. Cene so nizke.

Maribor

MARIBORSKA UPRAVA IN UREDNIŠTVO NAŠEGA LISTA

sta na Aleksandrovi cesti 16. Ako lista ne prejmete redno, sporočite to mariborski upravi. — Ako list prejmete še po pošti in ga želite prejmati po raznašalcu, sporočite nam to. — Uradne ure uprave in uredništva so od 8. do pol 13. in od 15. do 18. ure.

Neveste!

Predno kupite pohištvo in druge stanovanjske potrebščine, ogledajte si moje bogato zalogo. — Vzamem v odplačilo tudi hranilne knjižice

E. ZELENKA, trgovina pohištva
MARIBOR, Ulica X. oktobra

△ **Ljudsko gibanje.** V preteklem tednu je bilo v Mariboru rojenih 31 otrok, in sicer 15 dečkov in 16 deklic. V istem času je umrlo 7 oseb, pred oltar pa je stopilo 10 parov.

△ **Razstava ročnih del.** Na realni gimnaziji v Mariboru je še danes ves dan odprta razstava ročnih del in risb.

△ **Neznani zlikovci** so se spravili nad skulpture v grajskem stopnišču in jih poškodovali. Zaradi tega je občina odredila, da se stopnišče za občji promet zapre in bo dohod v I. nadstropje grada z druge strani.

△ **Smrtna kosa.** V petek popoldne je umrl zadet od srčne kapi 52 letni generalštabni major Alfred Lavrič pl. Zaplaz. Pokojnik je bil sin še živečega podmaršala Lavriča in je bil med najodličnejšimi slovenskimi oficirji. Velike so bile njegove zasluge, posebno ob času koruške ofenzive. Blagenu pokojniku bodi ohranjen časten spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

△ **Obsojen nasilnež.** Pred mariborskim sodiščem se je zagovarjal v soboto 49 letni Pavlič Konrad, ker je izvršilnega dražbenega organa vrgel iz hiše. Ker je obtoženec znan kot star prepečak in ker je bil že predkaznovan, ga je sodišče obsodilo na 4 mesece zapore.

△ **Koučno vendar!** Mestna občina je pričela ta teden z dokončnim urejevanjem promenadne poti na Aleksandrovi cesti. Urejujejo se lepe gredice, ki bodo, ko bo pogolnata trava, povsem spremenile dosedanje lice Aleksandrove ceste.

△ **Rokoborbe.** V petek zvečer so prinesle mednarodne rokoborbe v »Unionu« naslednje rezultate: Janeš (Jugoslavija) in Kirilov (Rusija) ter Bognar (Madžarska) in Serbinsky (Poljska) so se borili neodločeno. Nato sta bili dve odločilni borbi. V prvi je v 22 minuti premagal Nemeč dr. Audersch Zida Faktorja, v drugi pa je Zamorec Kip Caney slavil v 15 minuti zmago nad Angležem Mortonom.

△ **Iz policijske torbe.** Policiji je bil prijavljen neki premeteni potnik, ki je neki mariborski tvrdki izmaknil naročilno knjižico, s katero sedaj goljufa po mestu.

Velemojster Spielmann v Mariboru

Avstrijski šahovski prvak Spielmann, ki je pred kratkim na moskovskem turnirju zopet dosegel odlični uspeh z osvojitvijo 5. nagrade, posesti te dni Maribor. Ob tej priliki organizira Mariborski šahovski klub resno konzultacijsko partijo med dvema skupinama, katerih eno bo vodil velemojster Spielmann, drugo pa naš velemojster Pirč. Prireditev, ki bo gotovo vzbudila mnogo zanimanja med našimi šahisti, se vrši v četrtek 27. t. m. ob 20. uri v kavarni »Central«.

Lepo barvasto blago po 4, 5 in 8 Din meter

Pletene jopice po 24 Din v

TRPINOVEM BAZARJU

MARIBOR, Vetrinjska 15

△ **Trg za ribe.** Na običajnem petkovem ribjem trgu so se prodajale sardele po 14 Din, oblice po 10 Din, sipe in jegulje po 20 Din postrvi po 34 Din za kilogram.

Celje

■ **Za Veliko Celje.** V petek je bila v Ljubljani velika deputacija iz Celja, ki je gospodu banu pojasnila stališče celjskih trgovcev, obrtnikov in zasebnih nameščencev v zadevi združenja občin. V deputaciji so bili gg. Brišček Janko, Fazarinc Anton, Gams Drago, Kukovec Vinko, Mihelič Alojz, Pibrovce Rudolf, Schmidichen Marij, Stermecki Rudolf in Vitavsky Franjo. Vsi so soglasno pojasnjevali gospodu banu, da je edino umestno, da se okolica priključi mestu kot celota, a gospod ban je obljubil, da bo to stremljenje podpiral. Deputacija je zastopala menda 90% prebivalstva prizadetih krajev ter je svojo spomenico podprla s podpismi Združenja trgovcev za mesto Celje, Trgovskega društva, občine Celječkolice, Pomočniškega zbora pri Združenju trgovcev, Opatijskega mestnega župnega urada, Saveza privatnih nameščencev, Narodnostrokovne zveze, Jugoslov. obrtnega društva, Slovenskega obrtnega društva, Društva hišnih posestnikov, Društva privatnih in avtonomnih uradnikov, Skupnega združenja obrtnikov, Okrožnega odbora obrtnih društev in Udruženja gostilničarjev.

Cene oblekam znatno znižane

Modni atelje F. MEŠKO, CELJE

■ **Elektrike ne bo.** Falska elektrarna ukinje tok v nedeljo za Celje in okolico od 6. do 14. ure.

■ **Lekarniško nočno službo** ima ta teden lekarna »Pri orlu« (Tončič) na Glavnem trgu.

■ **Vode nimajo.** Prebivalci Komenskega ulice na ozemlju mestne občine se sprašujejo, zakaj tam ni vodovoda.

■ **Razstava ročnih del in risb** na mestni dekliski narodni šoli se otvori v sredo 26. t. m. in ostane odprta od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Učiteljstvo vabi stariše in prijatelje mladine, da bi si te izdelke ogledali.

■ **Nemstvo se giblje.** Danes bodo imeli protestanti zopet božjo službo v gozdu kakor zadnjič. Te dni nastopi v Celju takozvani Bohème-Quartet iz Avstrije. — Skoro isti čas bo v Celju v neki gostilni skupno petje.

Zaradi preselitve trgovine znižane cene

KOLBEZEN FRANC, CELJE

■ **Za ceste in mostove.** Občina Celje-okolica je imela v proračunu za vzdrževanje cest v občini Din 120.000—, za gradnjo novih cest Din 50.000— in za mostove v svojem področju Din 20.000—. Banska uprava je pa odločila, da se bo za te namene uporabilo samo 70.000, 20.000 in 5000 dinarjev.

■ **Gasilno in reševalno društvo Celje,** telefon 1. Službo ima ta teden 2. vod. Komandant C. Baudek.

■ **Brezposelnost.** Dne 20. t. m. je bilo pri Borzi dela javljenih 357 brezposelnih, med njimi 55 žensk; dne 10. t. m. pa 353, od teh 52 žensk.

■ **Konec gledališke sezone.** V petek zvečer so se zaprta vrata mestnega gledališča za to sezono. Kot zadnjo igro so podali še enkrat v izborni režiji dr. Gavelle 151 let staro Linhartovo veseligojo »Matiček se ženi«, ki je v vsakem pogledu prav dobro uspela. Bili so vsi zadovoljni, režiser, igralci, občinstvo in blagajnik.

■ **Smrt.** Umrla sta v bolnici Cynek Josip, 46 let stari prodajalec vojenega mesa in klubas iz Gosposke ulice, in 87 let stara prevžitkarica Marija Robič s Planine.

■ **Nezgodna.** Ko si je pripravljala z bencinom vosek za čiščenje parketov, se je 28 let stari služkinji Pirčeva Ani na Jožefovem hribu vnela zmes. Pirčeva je dobila na glavi in levi roki hude opekline. Spravili so jo v bolnico.

Prapori Jadranske straže v Ribnici

V nedeljo 12. t. m. je bil v Ribnici občni zbor krajevnega odbora Jadranske Straže, na katerem je pozdravil predsednik dr. Lavrič zastopnika kraljeve banske uprave, sreskega svetnega referenta v Kočevju g. Betrijanija, odposlanca Oblastnega odbora JS v Ljubljani g. Pirnata in ostale. Za predsednika krajevnega odbora je bil izvoljen dr. Lavrič. Po občnem zboru se je zbrala šolska mladina pred šolskim domom, kjer je dekan g. Skubic blagoslovil tri nove prapore ribniških jadranskih stražarjev. Kumovali so dr. Oražem, župan g. Klun in notarjeva soproga ga, dr. Grobelnikova

Kdor nas prezira, ni vreden našega spoštovanja. Zato zahtevajte v vseh lokalih »Glas naroda«!

Naša vas

Sv. Marjeta ob Pesnici

Tudi ob severni meji ima naša kmetijska mladina zelo lepe poslojke. Minulo nedeljo se je zbrala kmetijska mladina k vsakoletni proslavi tekme koscev. Ob 3. popoldne je prišlo na zbirališče pred vas več sto kmetovalcev, ki so skupno s kosci ob igranju godbe odkorakali na veselilni prostor. Predsednik domačega društva tov. Novačan je pozdravil došlo občinstvo, sreškega načelnika dr. Senekoviča in ostale zastopnike. Delegat Zveze iz Ljubljane tov. Pavlica je v temperamentnem govoru vzpodbujal kmetijsko mladino k vztrajnemu delu in nato zavrnil mišljenje gotovih krogov, ki prikazujejo nedeljske tekme kot hlapčevsko delo.

Govorom je sledila pesem mladine pod vodstvom tov. šolskega nadzornika Vavde, nato deklamacije in igra. Po igri je vse občinstvo korakalo s kosci in grabljicami na senožel, kjer se je začelo tekmovalje. Tekma je bila razdeljena v odrasle, srednje in prav mlade dečke, ki so pokazali izredno lepe uspehe. Požrtvovalno delo tovarišev Sumana, Novačana in pa Vavde zasluži vse priznanje. Le tako naprej za prepored naše vasi!

Veličastno kmetijsko slavje

V Gaberju pri Dobovi je bila nedavno prva kmetijska mladinska prireditev Pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet v krško-breziškem okrožju. Udeležba in zanimanje vsega prebivalstva je bilo zelo veliko. Kmalu po 14. so se pričeli zbirati v Gaberju pri kapelici kosci, grablje, konjeniki, kolesarji in tudi okrašeni vozovi iz oddaljenih vasi. Vse skupine so se razvrstile v nad vse veličastno povorko. Otvorila jo je kmetijska konjenica, za njo je šla godba na pihala, prapor Zveze, predstavniki naših organizacij, 28 koscev, 36 grabljic, 20 žanjic, 25 kolesarjev in 4 okrašeni vozovi. Pri pohodu je vladalo nepopisno razpoloženje, petje in vrisk med sviranjem živahnih koračnic.

Ob prihodu na tekmovališče je bila zbrana na prostoru že tisočglava kmetijska množica, nakar so se vse skupine iz povorko vrstile v bližini govorniškega odra, odkoder je društveni predsednik tov. Vinko Zupančič pozdravil celo množico, goste in predsednika Zveze tov. Kronovška. Za njim je pozdravil vse prisotne v imenu pododbora tov. Jože Danov, ki je poudaril pomen tega slavlja in delovanja organizirane kmetijske mladine za čast in pravico naše vasi. Nato je povzel besedo predsednik Zveze tov. Kronovšek, ki je v krepkem govoru naslikal vzroke kmetijskega gibanja in pomen skupnosti in sloga, ki mora prešiniti vsakega kmetijskega fanta in dekleta. Za uveljavljanje v javnem življenju se moramo usposobiti in v največji slogi in disciplini graditi boljše življenje kmetijskemu narodu. Nato je sledila tekma koscev, pri kateri so dobili prvo mesto tov. Vinko Vovk iz Leskoveca, drugi tov. Miha Ivšič, Krška vas, dalje pa društva: Gorica, Veliki Obrež, Gaberje itd. Vsi tekmovalci so bili nagradjeni s praktičnimi darili. Po tekmi se je razvila prijetna domača zabava v najlepšem redu. Prva prireditev v breziškem okraju je vse, ki niso poznali kmetijskega gibanja, iznenadila, in mnogi fantje in dekleta si bodo odslej v domačih vaseh ustanovili svoje organizacije Društva kmetijskih fantov in deklet ter se tako priključili skupni borbi za vstajenje kmela.

Skaručna

Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo 23. t. m. svojo prvo tekmo koscev. Vsi prijatelji in tudi tovariška društva toplo vabljeno!

Samo neodvisen tisk je resničen izraz narodove volje in njegovega hotenja! Zato naročajte, širite, sodelujte in inserirajte v lastnem glasilu: »Glas naroda«!

Iz mojega dnevnika

Spomini na majorja Lavriča.

...Ura je štiri popoldne. Iznad Zihpolja se oglašajo prvi topovski strelci. Poveljstvo 120 mož broječe Lavričeve čete je nameščeno v prvem nadstropju hotela »Just« v Borovljah. Šrapneli padajo na dvorišče obširnega poslopja. Kuharice in natakarice drviijo s strahotnim vpitjem v kleti. Ordoneanci skačejo po stopnicah kakor brez glave.

V mali dvoranici sva sama z majorjem. Sedim pri telefonu in prestavljam nemška majorjeva poročila jezikovno in krajevno v Ljubljano. S Hülghertom, poveljnikom avstrijskih čet sta se dopoldne sestala na mostiču. Razgovor je bil kratek, odločen, zadržljiv. Premirje poteče ob 16.

Major puši močno cigaro. Nemirno hodi po sobi. Ustavlja se ob oknu, zaničljiv pogled se zadira preko streh, tja na ono stran Drave, na one višine, od koder prihajajo, čedalje bolj zgoščeni pozdravi avstrijskega topništva... Razgovor z Ljubljano je končan. Pomoči ni in je ne bo. Ljubljana pleše in pijančuje, njeni sinovi pa polagajo svoja otroška življenja domovini na žrtvenik... Major molči...

Gledam tega visokega, hrabrega moža, ki ga občudujemo in spoštujemo vsi, tako civilisti kakor vojniki.

Strasen pok na dvorišču. Tresem se ko šiba, mogoče manj zaradi strahu, kakor zaradi napetosti. On ne trene z očmi. Tudi ne takrat, ko se nad streho razleti šrapnel in ropoče po zlebovih, kakor bi stresal orehe. Čutim, da tega dneva ne preživim. Kljub temu, da smo sredi zime — večeraj so bili

Kardinal dr. Avgust Hlond, primas Poljske, ki bo zastopal sv. očeta na evharističnem kongresu v Ljubljani.

Učenjak prof. dr. inž. Milan Vidmar — petdesetletnik

Ljubljana, 22. junija.

Danes je segel Abrahamu v roko naš odlični znanstvenik in šahovski mojster, vseuč. profesor inž. dr. Milan Vidmar.

Rojen je bil leta 1885. na ta dan kot prvi sin ugledne ljubljanske obrtniške družine g. Josipa Vidmarja. Gimnazijske študije je dovršil v Ljubljani, tehniko pa na Dunaju, kjer je tudi promoviral. Izza leta 1907. je deloval kot in-

ženjer, nadinženjer in direktor raznih elektrotehničnih podjetij v Gradcu, Budimpešti, v Ljubljani, na Dunaju in spet v Ljubljani.

Zgodaj si je v svetu pridobil sloves odličnega znanstvenika in zlasti njegova specialna dela o transformatorjih so neprekosljiva.

Samo po sebi je zato umevno, da ga je naša univerza takoj ob nastanku povabila v svoj krog, kjer je odlični znanstvenik posvetil vse svoje zmožnosti organizaciji elektrotehniškega

Sv. trije kralji — so okna odprta na stečaj. Potim se prav pošteno.

Major molči in puši...

Niti ena sama žilica mu ne zadrhti na klasičnem čelu. V daljavi reglajo strojnice. Tudi avstrijske baterije z one strani Humberka se pridno oglašajo. Topovski ogenj čedalje intenzivnejše pritiska na mesto. Cilj mu je hotel »Just«, mestna hiša in cerkev.

Major gleda skozi okno, kakor da občuduje krasno zimsko naravo — Končno se počasi okrene, njegov pogled me zadene prav do dna srca: »Alarm« izusti komaj slišno.

Drčim po stopnicah, kričim in vpijem, kakor narednik na vežbališču. Na vratih trčim na prijatelja poročnika Sirnika. V skokih hiti k majorju. Posamezni slabo opremljeni prostovoljci tekajo po ulicah, vojaški rog monotono kliče »uzbuna«.

Z borovelskih mostičev pridvi vojaški voznik. Ze od daleč kriči: »municija!« V hipu je pred vrati. Našim je na mostičih zmanjkalo municije. Nekateri kasete pa so tako vlažne, da pasovi ne tečejo v strojnica. Situacija je kritična. Hitim k majorju in mu pojasnim položaj. Njegova odločitev je kratka. Na dvorišču že nakladajo nove zaboje municije. »Ti pojdeš z menoj« pravi major, »Sirniki, ti pa ostaneš tu!« — »Greva na mostiča!« ... Ves sem srečen, z junaškim majorjem v prvo linijo, to se ne pripeti vsak dan. Izza omare potegnem predelano karabinko, ki mi jo je podaril borovelski puškar g. Borovnik. Precizno in izborno orožje. Netetokrat sem rožljaj z njenim ročajem tja preko Drave.

Tudi major se pripravlja. Njegov kratki

instituta, ki je po zaslugi prof. dr. Vidmarja v ponos ne le nam, temveč vsej Jugoslaviji.

Njegova številna znanstvena dela so izšla večinoma v nemščini. Naj omenim tale:

Moderne Transformatorenfrage 1915, Der wirtschaftliche Aufbau der elektrischen Maschine 1918, Din Transformatoren 1920, 1925, Theorie der Kreiselpumpe 1922, Der Transformator in Betrieb 1927, Vorlesungen über die wissenschaftlichen Grundlagen der Elektrotechnik 1928, Wirkungsweise elektrischer Maschinen 1928, Der kupferarme Transformator 1935 itd.

Prevedli so jih zlasti Rusi in Francozi. V slovenskem jeziku pa sta izšli doslej dve jubilatovski deli: »Zanimivosti elektrotehnike in njenega gospodarstva« in »Šah«. Pravkar pa je v tisku njegovo najnovejše delo »Moji pogledi na svet«, ki v kratkem izide v založbi tiskarne Merkur. Napisal pa je poleg tega dolgo vrsto člankov z svoje stroke.

Naša univerza je svojega odličnega člana že počastila z rektorsko častjo, tehniška fakulteta pa s častjo dekana.

Kot šahovski mojster je prof. dr. Vidmar tako znan doma in v svetu, da bi bilo odveč, naštevati njegove pridobitve in zasluge na polju te plemenite igre. Saj je nebrojkrat nastopal na velikih mednarodnih šahovskih turnirjih, kjer se je uspešno meril in kosal z največjimi svetovnimi mojstri in ne le kot znanstvenik, ampak tudi kot šahovski velemojster ponesel slavo slovenskega imena v široki svet.

Ob kremeniti premočrnosti jubilatovega značaja ni niti treba posebej naglašati, da dr. Milan Vidmar ni nikdar in nikjer v svetu zatajil svojega slovenskega imena.

Slavnemu učenjaku in mojstru kraljeve igre želimo ob njegovem življenjskem jubileju, da ga usoda ohrani znanosti, človeštvu, državi in narodu v ponos zdravega in čvrstega, da nam poda še tak venec plodov svojega uma, kakor ga more dati le človek iz kroga izbrancev, ki so mu rojenice že v zibel položile darilo — nesmrtnosti

Skupščina trgovcev v novo-meškem srezu

V nedeljo 16. junija je bila v Novem mestu v dvorani na rotovžu redna letna skupščina združenja trgovcev za srez Novo mesto, katere se je udeležilo 42 članov, Zvezo trgovskih združenj pa je zastopal njen tajnik g. Kaiser iz Ljubljane. G. predsednik E. Kastelic se je v otvoritveni besedi spominjal blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in izrazil zvestobo in udanost Nj. Vel. kralju Petru II.

Združenje je sodelovalo pri vseh akcijah za ublaženje nezonskih gospodarskih razmer. Konec leta 1934 je imelo 332 članov, od katerih je 32 imelo svoje obrate protokolarne. Po stroki prevladujejo trgovine z mesanim blagom (122). V združenju je vpisanih 29 moških in 41 ženskih pomočnikov ter 23 moških in 20 ženskih vajencev. Trgovsko-nadaljevalna šola, ki jo vzdržuje združenje, za šolsko leto 1934/35. ni bila otvorena, ker je v Novem mestu in okolici premalo za to šolo obveznih učencev. Trgovskega kongresa l. 1934 v Skoplju so se udeležili štirje delegati.

Blagajniško poročilo navaja za preteklo leto Din 22.658.77 dohodkov in Din 22.630.81 izdatkov, torej Din 21.96 prebitka. Poročilo je bilo odobreno.

Zaradi nameravane preureditve pisarne izkazuje proračun izdatkov za tekoče poslovno leto Din 43.000.—, skoraj za sto odstotkov več kot prejšnja leta. Za kritje teh izdatkov se zviša članska doklada po lestevici davčne odmere.

G. Mahorčič, trgovec v Novem mestu, je predložil skupščini predloga o ukinitvi občinske davčine na izložbe, reklamne table, izveske in znake, ter o pobijanju krošnjarstva z raznim blagom. Oba sta bila soglasno sprejeta. Zatem je skupščini sporočil pozdrave Zveze trg. združenj njen tajnik g. J. Kaiser in v daljšem govoru razpravljal o raznih perečih in resnih trgovskih vprašanjih.

kožuh se tesno objema širokih prs. Nekoliko je že oguljen. Ničče majorja drugače ne pozna, kakor v tem kožuhu, ki je z njim prepotoval vsa avstrijska bojišča.

Naenkrat se major obrne. Povsem proti svoji navadi, je rekliclal dano povelje. »Ne boš mi pravi, »Pač pa ti Sirniki pojdeš z menoj na mostiča«. Se enkrat se obrne: »Pazi, da bo vse v redu«, to je bil njegov zadnji pozdrav. Sprememba povelja je prijatelj Sirnika osupnila. Skočil je k meni, prijel za karabinko, ki sem jo še vedno držal v roki, z desnico pa me je prijel okrog prsi: »Posodi mi karabinko, na njo se najbolj zanesem.« Njegov glas je trepetal, oči so se mu čudno svetile. Sirniki je bil junak. Dal sem mu puško, krepko sva se objela, čeravno to ni bil običaj, stisnila si roko in spremljal sem ju na dvorišče.

Vsi trije smo dospeli na cesto ravno v trenutku, ko je bil voz z municijo naložen. Brez pomisleka se je major vsedel na prvi zaboj in Sirniki mu je sledil. Voznik je pognal. Po par korakih se je os voza zlomila. Major je bil besen. Ravno tako pa tudi nagel v odločitvi. Dobili smo nov voz, preložili municijo in odpeljala sta se. — Sirniki v — — — smrt, major pa je ostal pri mostičih težko ranjen. Sirnika so prelučnjale krogle avstrijske soldateske, ki je streljala vanj še takrat, ko je bil težko ranjen. Majorja Lavriča je rešil iz rok podivjane druhalni sam poveljnik avstrijskih čet podpolkovnik Hülghert.

Municipijski voz je prispel prepozno. Naši so se umaknili, major Lavrič in poročnik Sirniki sta zašla naravnost v ogenj avstrijske soldateske. Ivan Učeničnik.

Specielna razstava izdelkov mizarske in drugih strok

Glas naših izza meje

Drobne vesti s Koroškega

Lepa obljuba. Na nedavnem učiteljskem zborovanju v Celovcu je govoril tudi državni tajnik dr. Pornter. Dotaknil se je tudi slovenske manjšine in izjavil, da se bo na Koroškem vprašanje slovenske manjšine vzorno rešilo. Nas Slovence je z obljubo močno razveselil, ker si pač ne moremo misliti, da bi tako visok dostojanstvenik ne govoril resno. Nemara gospod državni tajnik celo pozna naš pregovor, ki pravi, da obljuba dolg dela.

Nazaj v slovensko družino! Tako kliče slovenski tednik »Koroški Slovenec« in pravilno zaključuje: »Jedro slovenskega manjšinskega naroda je danes v njegovih prosvetnih in združnih organizacijah. Tod je moralna sila slovenskega naroda na Koroškem. Iz tega jedra se mora nekoč razrasti drevo slovenske narodne družine, ki bo obsegala slehernega Slovenca in sleherni stan. To je predvsem naša naloga, pa tudi dolžnost države, če naj se manjšinsko vprašanje na Koroškem pravično uredi.«

Vesti iz Primorja

Asimilacija bivšega avstroogrškega uradništva

Uradništvo, ki ga je italijanska vlada prevzela od bivše avstro-ogrške uprave, se po preteku 15 let od aneksije še vedno vodi v posebnih seznamih. Sedaj pa je izšel dekret, ki to uradništvo do neke mere asimilira. Do 8. razreda se bo vodilo tudi nadalje v posebnih seznamih, od 8. razreda navzgor pa v rednih uradniških seznamih, vendar pa tudi tu asimilacija ne bo popolna. To uradništvo sicer lahko napreduje brez zadržka, vendar pa se tudi po napredovanju v višjo skupino še vedno vodi v seznamu kot nadštevilo.

Pameten ukrep

V Julijski Krajini prevladuje mala, raztresena posest, ki jo radi intenzivnega načina obdelovanja tvorijo večjih pravi majhne parcele vrto, njiv, vinogradov in tudi travnikov, ki so pa danes že skoro vse zadolžene in obremenjene. Radi visokih kolkovin in prenosnih pristojbin ter drugih stroškov je v zadnjih letih ta zemljiški promet, vsaj svobodni promet, nekako zastal, ker se pri zemljiški vrednosti izpod 1000 lir sploh ni izplačalo prodajati in kupovati zemljišče in so čisto stroški znašali več kakor je bilo zemljišče vredno. Sedaj se bo temu odponoglo s posebnim zakonom, ki bo znatno olajšal v vsakem pogledu ta bremena. Zanimivo je, da se je fašistična vlada odločila pri vrednosti zemljišče upoštevati tudi hipoteke, ki jih obremenjujejo. Uvažuje se tu, da je zemljiška renta zadolženih posestev manjša kakor pa nezadolženih in od tega je samo še en korak do razmernega znižanja zemljiškega davka pri obremenjenih zemljiščih.

Ti, srečni Tržačan, se ženi!...

Da se dvi vzpodbuda mladim tržaškim zaročencem, ki bi se radi poročili, pa se bojijo v današnjih razmerah zakonskega bremena, je razpisanih 20 poročnih nagrad po 500 lir, skupaj 100.000 lir, za tiste mlade in uboge novoporočence, ki stopijo v zakon med 21. aprilom in 31. decembrom 1935.

Reško posojilo ni doseglo svojega namena. — Svoj čas je italijanska država priskočila hiraščiči Reški na pomoč ter dovolila kredit 25 milijonov lir, ki so iz njega dobivali posojila pomoči potrebni pridobitni sloji reškega prebivalstva. Zdad, ko bi se morala ta posojila počasi vračati, je italijanski finančni minister pooblaščen, da iz ostanka tega kredita in iz vračil dovoljuje istim pridobitnim slojem v mestu samem, pa tudi izven mesta v vsej reški pokrajini in tamošnjim javnim korporacijam nadaljnja posojila.

Pospeševanje avtomobilizma. Novi avtomobili so bili dozdaj v Italiji prosti prometnega davka za dobo do 6. odnosa največ 9 mesecev po nabavi. Po najnovejši odredbi je ta prostost razveljavljena na celo leto. Tudi starim avtomobilom bo ta davek znižan in bo znašal največ 1.200 lir na leto.

Rak je postal že skoraj tako nevaren kako jetika. V letu 1934. so v Trstu umrle 3002 osebi, med temi 449 za jetiko in 327 za rakom. V odstotkih računano, je pobrala jetika skoraj 15%, rak pa 10-90%. V razmerju s prejšnjimi leti je jetika — radi boljših higienskih razmer in drugačnega načina življenja — precej manj. dočim se je rak, ki so ga Tržač, v prejšnji dobi malo poznali, zelo sunljivo razpasel. Če bo šlo tako naprej, bo kmalu postal najnevarnejša moderna bolezen.

Odmevi

V posebnih poročilih smo že večkrat opozorili na možnost izstopa Italije iz DN za primer, da bi se svet ženevske institucije ponovno pečal z italijansko-absinskim sporom. Italijanska zunanje-politična tedenska revija »Affari Esteri« nam prinaša zdaj v svoji zadnji številki nove dokaze za to domnevo. DN, pravi revija, se je v zadnjih letih razvijalo v pravcu, ki ne odgovarja več nagibom, ki so dovedli do njegove ustanovitve. Pakt DN se le še toliko uporablja, v kolikor lahko služi posameznim velesilam za ohranitev njihove sedanje posesti. Države, ki so v teh določbah pakta videli samo svojo lastno utesnitev, so že izstopile iz DN, kakor iz kake ječe. Združene države severnoameriške, Brazilija, Japonska in Nemčija so že dale DN slovo. »Italija, pravi revija, stoji že na pragu in nekaj je že zdaj gotovo: Če samo še ena evropska velesila zapusti Zenevo, je DN mrtvo. Ta argument ni nikak pritisk, ki bi ga hotela Italija vršiti nad DN, marveč samo ugotovitev dejstva. DN bi moglo v tem primeru še nadaljevati s svojim delom, vendar bi s tem že izgubilo svojo eksistenco pravico in ne moglo bi niti v Evropi več ustvariti onega varnostnega sistema, ki si ga je postavilo za cilj.« Revija zatrjuje nadalje, da je DN do sedaj uporabljalo samo člen 10., ki predvideva politično neodvisnost in teritorialno integriteto njegovih članic, potem pa še čl. 15., ki predvideva način urejanja sporov med njimi. Dejansko pa se je v vsakem primeru lotilo dela šele tedaj, ko je bila vojna nevarnost že na obzoru. Ob zaključku ponavlja revija staro italijansko pesem glede absinskega članstva v ženevski instituciji in ponavlja stališče dnevnega časopisa, da Absinija ne more biti članica DN. Članek je vzbudil v mednarodnih krogih veliko pozornost, saj je znano, da je revija v tesnem kontaktu z italijanskim zunanjim ministrom.

Pod naslovom »Učitelj in učenec« razpravlja »Prager Tagblatt« z dne 20. t. m. o japonsko-kitajskem sporu in piše med drugim: »Etični okvir za energično politiko oborožene pesti je Japonska povzela po nemških filozofih; Japonci so bili sicer vedno narod vojsčakov in načelo, da je narod vse in posameznik nič, je bilo na Japonskem že od nekdanj udomačeno. Sedanja japonska politika pa je povzela nekatere pruske erte in jo v Nemčiji obuduje, a to pot ne samo na ukaz propagandnega vodstva, marveč iz pravega prepričanja. Nemčija ni samo nudila vojaške metodike in teorije politike meča, storila je še nekaj drugega: s podminiranjem Društva narodov je, če ne že ustvarila, pa gotovo vsaj močno zboljšala materialne možnosti japonske ekspanzijske politike. Če se bo otoškemu carstvu posrečilo osvojiti si za stalno prevladujočo pozicijo na Kitajskem in se osvoboditi odvisnosti od tujih surovin, se bo morala za ta svoj uspeh v glavnem zahvaliti ohromitvi Evrope, ki jo je povzročil strah pred morebitnim nemškim napadom.«

Abesiniji pravimo z drugo besedo tudi Etiopija. Na neki diplomatski večerji v Parizu, kjer so mnogi odlični Angleži zagovarjali stališče italijanskega časopisa proti angleškemu, je neka dama iz visokih krogov, ki se je zavzemala za italijansko »pravico«, zakliknila:

— Zakaj naj branimo Italijanom zasesti Abesinijo in Rimu odrekamo pravico, da uveljavi svoje težnje v Afriki, če se pa s tem predajamo samo — utopijam?...

Pa je to damo duhovito zavrnil neki Anglež v družbi:

— Saj nam, milostiva, ne gre za — utopijo, marveč za — Etiopijo...

Se isti večer je ta posrečen »mot d'esprit« šel od ust do ust na Quai d'Orsayju (zunanjem ministertvu v Parizu).

Sovjetski poslanik v Parizu Potemkin govori perfektno šest jezikov, dobro pa obvlada še tri, štiri druge in velja v Parizu za pravega poliglota. Žena nekega ministra, ki so ji Potemkinove jezikovne sposobnosti znane, ga sreča pred kratkim v Elizejski palači in ga najprej komplimentira radi njegovega obsežnega znanja, potem pa ga indiskretno vpraša:

— V katerem jeziku pa — mislite, eksceleuca, ko jih toliko obvladate?

— Ko grem k Lavalu, najrajši po francosko... Navadno pa po rusko Molčati pa znam... v več jezikih.

Obiski bivših bojevnikov so zelo v modi. Pray te dni se mude nemški bojevniki v Angliji, napovedan pa je že obisk angleških bivših bojevnikov v Nemčiji. Joachim v. Ribbentrop, vodja nemške delegacije pri angleško-nemških pomorskih razgovorih v Londonu, se je za te medsebojne bojevniške obiske zelo vroče zavzemal, dočim se je Rudolf Hess, nemški poslanik v Londonu, omejil samo na diplomatsko izjavo:

— Bivši nemški bojevniki, je rekel, bodo gotovo pripravili kar najboljši sprejem delegaciji britanskih bivših bojevnikov. Sicer pa bo tudi 24 naših prišlo v Anglijo. Ribbentrop, ki ga je ta hladni diplomatski jezik ni zadovoljil, je takoj goreče pristavil:

— Le izmenjujmo obiske bivših naših bojevnikov, da nam ne bo treba izmenjati mnogo manjših prijateljskih obiskov — novih bojevnikov!...

Sport

Balkaniada

Jugoslavija : Grčija 6 : 1 (2 : 1)

Našim reprezentantom se je torej v izdatni meri posrečil revanš za lanski poraz, ki so nam ga zadali Grki v Atenah (2 : 1). Sicer v prvem polčasu ni kazalo, da bodo Jugoslovani dosegli tako visoko zmago. Razmočen teren je zelo oviral njihovo nizko igro, ki so je forsirali v tej tekmi. Grki so sicer v prvih 20. minutah opetovano ogrozili naša vrata, toda naša železna obramba, predvsem Matošič jim je onemogočila vsak uspeh. Solidna igra naših prihaja vedno bolj do veljave in led prebije v 33. minuti Zivković, ki z dobro placiranim šutom zabije

1 : 0 za Jugoslavijo.

Že dve minuti kasneje Šipoš krasno centra in Marjanović z bombo poviša na 2 : 0.

Jugoslavija je še nadalje v veliki premoči, vendar pa se posreči Grkom (tik pred koncem prvega polčasa) iz prodora doseči svoj edini gol.

Drugi polčas.

Že v tretji minuti poviša Vujadinović na 3 : 1.

Naši, ki jih močan dež zelo ovira, ne igrajo s posebnim tempom, vendar je njihova premoč vse očitnejša in bi bil rezultat lahko višji, če bi igral naš napad odločnejše. Grki hočejo nadoknaditi svoje neznanja z ostrino tako, da ranijo Gajerja in Šipoša. V 25. minuti prodre Marjanović, ki ga pa v ugodni situaciji zrušijo in enajstmetrovko bije polvisoko in neubranljivo Zivković.

4 : 1.

Jugoslavija je v absolutni premoči in v 35. min. poviša Glišović na

5 : 1,

takoj nato pa isti igralec postavi končni rezultat

6 : 1.

Na koncu tekme je prišlo med našimi in grškimi igralci do incidenta, radi surove igre Grkov. Pripomniti je tudi treba, da je publika ves čas igre demonstrativno »drukala« za Grke.

Naši so igrali v postavi: Glaser, Hugl, Matošič, Arsenijević, Gajer, Lechner; Šipoš, Zivković, Marjanović, Vujadinović, Glišović.

Situacija je sedaj naslednja:

1. Jugoslavija	2	2	0	8	1	4	(0)
2. Bolgarija	2	2	0	9	2	4	(0)
3. Grčija	2	0	2	3	11	0	(4)
4. Romunija	2	0	2	0	6	0	(4)

Vse zanimanje je sedaj koncentrirano na odločilno tekmo med Jugoslavijo in Bolgarijo, ki bo danes. Ta tekma bo odločila, kdo si bo letos osvojil zlati balkanski pokal.

Prvenstvo Podvezne lige

ISSK Maribor : SK Rapid 2 : 1 (0 : 1)
Maribor, 20. junija.

Podvezno prvenstvo, ki se bliža koncu, je bilo danes nadaljevano s tekmo med mariborskima lokalnima rivaloma ISSK Mariborom in SK Rapidom. Srečanja med omenjenima kluboma so bila nekoč v bolj-ših časih višek vsega, kar lahko nudi domači sport. Toda teh lepih dni ni več... Nedeljski »derby« ni bil niti senca nekdanjih dogodkov.

Igra je bila izredno živahna, borbeno in neredko polna fines. Zal da je prišlo ob koncu do obsojanja vrednih incidentov, ki so v precejšnji meri pokvarili celotni vtis. Sicer pa je bila igra precej izenačena in bi

bil primernejši neodločen rezultat, ali pa tudi zmaga Rapida.

Sodil je g. Kopic, gotovo objektivno, a premalo strogo. — V predtekmi je zmagala v prvenstveni tekmi rezerva Rapida nad rezervo Maribora s 5 : 4 (1 : 1). Sodnik g. Vesnaver. (B.)

Drobne sportne vesti

Za veliko kolesarsko dirko Tour de France, ki bo od 4.—28. julija, so že imenovana nekatera nacionalna moštva. Tako bodo zastopali Francijo: Leducq, Magne, Speicher, Debenne, Vietto, Archambaud, Le Greves; Italijo: Bergamaschi, Guerra, Vignoli, Binda, Martano, Vignoli, Cipriani, Di Paco, Bertoni, Puppo, Teani, Morelli; Belgijo: De Caluwé, Aerts, Garnier, Danneels, Hardiquest, Moerenhout (zmagovalec v belgijski krožni dirki), Vervaecke in Maes; za Švico pa bodo startali Hartmann, Amberg in Alfred Bula.

Nog. repr. Nemčije igra 27. t. m. v Oslu z Norveško, 30. t. m. pa v Stockholmu s Švedsko. Nemški team je sestavljen v glavnem iz izbrancev, ki so zmagali v Dresdenu nad Češkoslovaško.

Sokolstvo

Potek tekem Saveza SKJ Tekem se je udeležilo 27 članov in 10 članic

Ljubljana, 22. junija.
Na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola so se davi pričele tekme za prvenstvo Saveza SKJ članov in članic. K tekam se je javilo načelniku br. dr. Alfredu Piehlerju 27 članov iz društev Ljubljanski Sokol, Beograd I., Beograd II., Beograd III., Beograd V., Zemun, Zagreb I. in Zagreb II., Celje, Kranj, Maribor in Jesenice. Načelnici s. Elzi Skalarjevi pa 10 članic iz Beograda (5), Zagreba (4) in Pančeva (1). Članice so dopoldne tekmoval v prostih vajah, na bradlji, gredi, konju, drogu, jutri pa bodo tekmovali še v prostih drogah v metu diska, v skoku v višino in v teku na 60 m. Člani pa so tekmovali v obvezni in prostovoljni prosti vaji, v dveh prost. vajah, na drugo, bradlji, krogih, na konju na šir z ročajmi in v preskokih čez konja vzdolž brez ročajev.

Pred tekmo je savezni načelnik br. dr. Piehler iskreno pozdravil vse brate tekmovalce in jih bodril k vztrajnemu tekmovanju ter jih opozoril na težko borbo, ki jih čaka na prihodnji mednarodni tekmi — na olimpijadi v Berlinu. Z željo, da bi vsi tekmovalci dosegli kar najboljšje in najlepše uspehe, jih je pozdravil s sokolskim zdravilo.

Bratje tekmovalci so najprej pričeli z obveznimi prostimi vajami, kjer smo videli, da so se vsi prav dobro pripravili, posebno pozornost pa so vzbudile prostovoljne proste vaje, pri katerih so se odlikovali s svojimi težkimi in elegantno izvedenimi vajami bratje Primožič, Antosiewicz, Vadvan, Gregorka, Pristov itd. Pri vajah na drugo smo opazili, da so se pojavili novi »zvezdniki« mlajše generacije, kjer je posebno sijajno odrezal mladi Rus br. Dimitrije Merzlikin, član Sokola Beograd V., ki je svojo vajo izvedel nadvse precizno, z eleganco in lahkoto. Sijajno se je odrezal br. Antosiewicz, ki je dobil na drogu polnih 100 točk. Na bradlji so pokazali vse svoje zmoglosti s krasno izvedenimi vajami bratje Primožič, Pristov, Vadvan in Bernobič iz Maribora. Pa tudi vsi ostali tekmovalci so pokazali, da lahko nasto-

Disk 55 metrov? Oficialni svetovni rekord v metu diska drži še vedno Sved Andersen s 52,42 m, čeprav ga je medtem že prekosil njegov rojak Vasteras, še bolj pa Nemeč Schroder (53,10 m). Sedaj se je pojavil American Gordon Dunn z metom 53,64 m, pri treningu pa že celo s 54,86 m.

85-letnico rojstva je praznoval predsednik angleške Football Association, sir Charles Clegg. On je tudi najstarejši nogometni internacionallec sveta, saj je igral že leta 1872 v prvi reprezentančni tekmi s Škotsko.

Več ko 200 prijav je že za veliki internacionalni teniški turnir, ki bo od 24. t. m. do 6. julija v Wimbledonu.

Nogometni prvak Holandske je postal PSV Eindhoven z zmago nad DWS Amsterdam 2 : 1.

Hans Kalb, znani centerhalf FC Nürnberga in reprezentativec Nemčije, se sedaj udeležuje kot sodnik. Baš on je bil na glasu, da je rad prigovarjal sodniškim odločbam. Zato je zbudilo zadnji precejšnjo veselost, ko je pred neko tekmo takole nagovoril igralce: »Igrajte dostojno. Predvsem nobenega prigovarjanja. To je bilo nekoč. Tisti časi so minili!«

100.000 dolarjev je ponudil hamburški matchmaker Rothenburg novemu bokarskemu svetovnemu mojstru J. Braddocku za nastop proti Schmelingu v Amsterdamu. Če bi Braddock ponudbe ne sprejel, bo skušal Rothenburg klub vsemu aranžirati 17. avgusta dvoboja Schmeling : Baer.

pimo tudi pred se tako kritičnimi mednarodnimi sodniki.

Dopoldanske tekme so nepretrgoma trajale do 13. ure, popoldne ob 16. so nadaljevali z vajami na krogih, na konju na šir z ročajmi in s preskoki čez konja. Pri vajah na krogih smo videli zopet, da se to orodje pravilno goji v naših telovadnicah in da bomo tudi na mednarodnem poprišču dosegli častne uspehe. Preskoki čez konja so bili prav dobri, dočim bo treba pri vajah na konju na šir še veliko vztrajnega vežbanja, da bomo tudi na tem težkem orodju kos ostalim narodom.

Tekme so potekle v vzorni disciplini in redu, tudi sodniški zbor je svojo težavno nalogo opravil brezhibno. Tekmam je prisostvovalo mnogo sokolskega članstva, med drugim podstarosta SKJ br. Gangl, podnačelnika SKJ br. Vojnovič in Jeras, član STO br. Sulce in načelnik Sokolske župe Beograd br. Zic.

Tekme članov in članic se bodo jutri (v nedeljo) nadaljevale, nakar opozarjamo sokolsko članstvo in ostalo občinstvo. — at.

Zlet koroškega Sokolskega okrožja

V proslavo 15-letnice koroškega sokolskega okrožja je bil preteklo nedeljo v Guštanju okrožni zlet, ki je postal lepa nacionalna manifestacija ob naši severni meji. Udeležba Sokolstva in občinstva je bila kljub skrajno nezanesljivemu vremenu izredno lepa.

Slavje je otvoril lep in pester sprevod članstva, naraščaja in dece, ki jo je bilo nad 200 v sokolskih krogih. Javna telovadba, ki je v vsakem pogledu uspela, je bila zaradi naliva za nekaj časa prekinjena, ko pa je posijalo zopet sonce se je nadaljevala ob viharnem odobravanju gledalcev. Prav lepo in skladno so proste vaje opravile članice, nato pa naraščajniki v skupinah. Ob zaključku javne telovadbe sta govorila župni načelnik br. Komac in župni podstarosta br. Dr. Zeleznikar, ki sta slavnostno razpoloženje še bolj dvignila. Vsa slavnost je potekla vsestransko zadovoljivo ter bo ostala vsem v neizbrisnem spominu.

Kultura

Produkcija plesne šole Mete Vidmarjeve

Jutri 24. t. m. ob 8. uri zvečer bo v Narodnem gledališču produkcija plesne šole Mete Vidmarjeve. Slovenska plesna umetnica Meta Vid-

marjeva, ki se je izšolala v sloveči šoli Mary Wigmanove v Drezdnu, se predstavlja s svojo skupino slovenski javnosti. So to faze hotenja po slovenski plesni umetnosti. Narodne prvine,

svojestvo in karakter so idealno združene v narodnem plesu, ki je zgoščen izraz narodne kulture. »Ples je izraz prekipevalnega življenja,« pravi Meta Vidmarjeva, naroden ples je najčistejši izraz narodne mentalitete in odnosa k življenju. Slovenci še nismo imeli plesalke, ki bi tako temeljito obvladala principe resničn. plesa, ki ga izvaja človek ali kot ga imenuje Meta Vidmarjeva, — instrument. Z njo smo prepričani, da je edino popolno uglasbeno instrument zmožen izraza. To oglasitev — plesalčev predprilovo imenuje plesno gimnastiko. Ta velja Meti Vidmarjevi kot temeljni princip, iz katerega se lahko poraja nekaj resničnega narodnega. Nemeč in Španec bosta v svojem plesnem izrazu in pojmovanju različna, svojstven je vsak posamezen narod. Plesna gimnastika ne pomenja tehničnega obvladanja izvedbe, temveč obvladnje sleherne mišice, iz katere kipi resnično narodno občutje. To so temeljni principi šole Mete Vidmarjeve.

Uglasitvi sledi, razigranje instrumenta. V tem momentu prehajamo k plesu, katerega izraznost je odvisna od osebnosti, ki ta ples izvaja.

Produkcija plesne šole Mete Vidmarjeve nam že v programu prinaša nekaj povsem novega. Večer je razdeljen v dva dela. Prvi obravnava in nakaže obvladanje možnosti, katere so obsežene v nastavku stopala in načinu hoje, drugi del je ples sam, naznačen v uvodu »Studijec«. Plesna produkcija bo zaokrožena z nastopom skupine, ki bo izvedla »osnutek h menueta!« B. J.

Mara Lamutova: Breze in bori

O priliki mednarodne ženske umetnostne razstave v Pragi je kritika ugotovila, da je žena v umetnosti radi svojega negona brez večjih izgovorov na prirodnosti prebrodila vse mogoče pojvne umetnostne »izme« in da so različne abstrakne podmene umetnika-moža le prevečkrat odtujile in oddaljile naravi.

Skoro do slinčnega zaključka pride človek ob pesniški zbirki »Breze in bori«, ki vsebuje večinoma neambiocizne pesmi ge. Lamutove. Po-udarjam pa takoj, da je neambiociznost v tej

zbirki, v teh značilno ženskih pesmih — čednost. Krog občutja je ozek, pa je zato iskren. Prerostka kretanja je za to žensko-občutljivo naravo premočna, prebrutalna, da ne bi postala zgolj dekorativna. Opriranje pesnice na moške vzore je zlasti občutno tam, kjer prekorači krog lastnega obzorja, misli in čustev.

Nikakor Lamutovi ni mogoče odrekati bitnega, svojstvenega in samodernega pesniškega impulza. Lamutova je namreč res pesnica, manj-ka pa ji kritičnosti. Epohalno novih potov seveda ne odpira, zato tudi vsaj po večini ne išče izrecno svojega izraza. Njene otroške, materinske in ljubezenske pesmi pa občutjejo čisto novo in svojsko občutljivost.

Ali je v pravi lirski pesmi mogoče ugotoviti kaj bolj pozitivnega mimo dejstva, da je slednja iskrena in močna samoopoved? Zdi se mi, da se pri nas pesmi M. Lamutove podcenjujejo, ker so brez pridevkov neke zlagane učenosti. Toda Lamutova je pesnica v najbolj prvotnem smislu besede: Kar zapiše, to zapoje, zapoje kar samo od sebe.

Te pesmi seveda niso mladostni poskus, ampak izpoved zrelega življenja. Pesnica se ne bori šele za priznanje. Njeno delo je že tu. V teh dejstvih, da se ne bori za izraz, da je vse pevno, kar ji steče pod pero, v tem je glavna negativna stran te zbirke: Pesnici manjka avtokritike.

In če kljub iskreni, preprosti samoopovedi Mara Lamutove grešimo mi napram njej (ker ji je tuje sleherno učenjarkstvo) in je končno pesnica živ antipod »učeni ženi«, in njen greh zato napram nam — nič manjši: Zelim pa in pričakujemo knjigo njenih resnično in kritično izbranih pesmi. Takrat bomo lahko govorili temeljitješe in upajmo, da bolj tehtno o njej. I. M.

Elektromotorji novi in razbljeni v vse nepogosti vedno v veliki izbiri na prodaj. Lastna delavnica za previjanje in popraviljanje dinamo, avtodinamo, elektromotorjev ter vsch elektroaparatur. Izvrsnjem vse elektricne instalacije za razsvetljavo in pogon *ELEKTROPROJEKCIJE
FRANJO PERCINLIČ-Ljubljana
GOSPODSTVA CESTA 16
TELEFON 2311

Za preorientacijo vsega našega gospodarstva

(Iz govora dr. Toše Zurunića, predsednika trg.-ind. komore v Banjaluki dne 14. t. m.)

»Nedavno je zelo kompetentna stranka izjavila, da bi do takega stanja, v kakršnem se nahaja danes naše gospodarstvo, ne prišlo, če bi se takoj in brez odlašanja izvedli predlagani splošni ukrepi. Takoj moram dodati, da prevladuje danes v najširših gospodarskih krogih misljenje, da se z delnimi potezami ne da več doseči pravega cilja. Saniranje mora zajeti celokupno gospodarstvo in ne samo posamezne stroke. Z vsakim dnem odlaganja in zavlačevanja postajajo težave vse večje in treba je zelo paziti, da ne bo prepozno. Zavrženo stvar je težko spraviti zopet na pravo pot.

Iz neprestanega naglašanja in podčrtavanja je znano dejstvo, da pripada 80 odstotkov našega prebivalstva zemljedeljskemu stanu. Iz tega pa se izvajajo povsem nepravilni zaključki: kakor da bi vsa naša sreča, vsa naša sila in moč bila odvisna od tega, da ostanemo večno težakša zemlja in kakor da so vsi ostali stanovi v državi samo sporedni in pozvani, da se posebno brigajo za čimboljši obstoj kmečkega stanu, pa da bi pri tem sami propadali. Dobro poznam povezanost med posameznimi stanovi in gospodarskimi panogami in vem, da napredek ene skupine vpliva tudi na druge, mislim pa, da bi se ne smelo nobene gospodarske panoge niti protežirati niti zanemarjati. Po mojem mnenju bomo najuspешnejše skrbeli za kmečki stan s tem, na ustvarimo v naši državi industrije, za katere so dani potrebni pogoji. V teh in-

dustrijah bomo mogli zaposliti odvečne delavne sile iz kmečkih krogov in ustvarili bomo na ta način deloma stalne, deloma začasne industrijske delavce ter s tem nove in močnejše konzumente. Ti delavci bodo s svojimi dninami lahko svojim družinam nudili večjo pomoč, kot jo moremo dobiti z nasilnim pridobivanjem tujih tržišč za naše agrarne proizvode. Naš kmet se ne sme zavajati z iluzijami s povišanjem cene njegovih pridelkov. Cene njegovim proizvodom, v kolikor so namenjene za izvoz, ne določamo mi, temveč svetovni trg. Kmet se mora sprijazniti z dejstvom, da brez preorientacije njegove dosežanje gospodarske proizvodnje zanj ni boljše bodočnosti. To preorientacijo pa mu poleg ugodnosti, ki mu jih nudi država, morejo olajšati v industriji zaposleni člani njegovih družin. Kaj pomagajo kmetu preferenciali, pa tudi če bi šli vsi v njegov žep, če pa ti preferenciali takoj obremene blago, ki ga uvažamo. Jasno in razumljivo je, da kmet tarna, ko cene njegovim pridelkom padajo, dočim ostajajo cene industrijskih izdelkov iste ali pa celo rastejo, v najboljšem slučaju pa se samo polagoma in malo nižajo. Zavedajmo se, da bodo napočili boljši dnevi za našega kmeta šele tedaj, ko bo preusmeril svoje gospodarstvo, in ko bo prideloval ono, po čemer tuje države povprašujejo in kar težko dobe drugod kot pri nas in ko bo delavstvo naše ojačene in razširjene industrije moglo porabiti naše današnje presežke agrarnih proizvodov, za katere sedaj na vse kriplje iščemo kupece.

Položaj na tekstilnem trgu

Pomladna kupčija v tekstilnem blagu se je letos zaradi hladnega vremena pričela precej kasneje nego v prejšnjih letih. Tovarne so znižale cene svojim proizvodom, ker so morale računati za znižano kupno močjo konzumentov. Tako belo blago kakor tudi potiskano in tkano pisano blago je danes iz tovarne za 30 do 50 odstotkov ceneje kakor pred nekaj leti. To je tudi posledica velikega razvoja tekstilne industrije v naši državi. Danes se uvažava v Jugoslavijo samo 10% celokupnega konzuma, katero dejstvo se močno odraža v naši trgovinski bilanci, kakor tudi pri zaposlenju naših delavcev in njihovi kupni moči. Konkurenca med našimi domačimi tekstilnimi tovarnami je že tako silna, da je komaj še mogoče govoriti o izkoriščanju carinske zaščite. Znižanje carine na uvoz bi bilo na cene tekstilnih proizvodov v naši državi brez vsakega učinka, če se ne upošteva uvoza japonskega tekstilnega blaga, katerega neverjetno nizke cene kljubujejo vsaki zaščitni carini. V konzumentskih krogih pa se japonsko blago kljub njegovi nizki ceni ne kupuje rado, ker po svoji kakovosti in deseni ni povsem prilagojeno evropskim potrebam in okusu.

Plačevanje je normalno. Običajni so še vedno kratki plačilni termini, no poleg njih se uvaja tudi še daljši respiro zaradi stabiliziranja dinarske valute in znižanja obrestne mere. Tudi one tovarne, ki so doslej prodajale izključno proti delnemu plačilu vnaprej ali po povzetju, so se morale odločiti za prodajo na kratkoročne kredite.

Ustavitev plačil je prej ko slej redkost. Značilno je, da se naši trgovci kljub težkim časom trudijo, da pravočasno zadoste svojim obveznostim.

Stanje zaposlitve v tekstilni industriji ni zadovoljivo. Industrija skuša še nadalje racionalizirati produkcijo, skrajšati delovni čas in zaradi tega in izmeničnih dopustov in odpušcanja delavstva so se pojavila večja in manjša nesoglasja med delavstvom in podjetji. V zadnjih tednih je prišlo do stavke kar v štirih tekstilnih tovarnah. Odpor delavstva proti racionalizaciji je seveda razumljiv, toda kljub temu že vnaprej obojen na neuspeh, kajti tehnična in organizacijskega napredka se ne da zaustaviti. Pri izvedbi novih organizacijskih in tehničnih metod se je treba ozirati na delavske interese, pri tem pa vseeno ne sme trpeti konkurenčna zmožnost. Delavstvo povdarja, da so delavske plače, posebno v provincijalnih tovarnah zelo nizke. Omejitve ustanavljanja novih tekstilnih tovarn bi bilo v interesu tako tekstilne industrije same kakor tudi tekstilnega delavstva.

Kljub že obstoječi prekomerni produkciji pa se še vedno v precejšnji množini uvažajo tekstilni stroji, kar kaže na to, da se urejajo nove tovarne in razširjajo stare. Na trgovsko kakor tudi plačilno bilanco neugodno učinkuje še vedno zelo obilni uvoz tekstilnih surovin. Zato bi se nadaljnji razvoj naše tekstilne industrije moral gibanji v pravcu aktiviranja proizvodnje potrebnih surovin.

Program naših trgovcev

Včeraj se je vršila redna letna skupščina Udruženja trgovcev v Ljubljani. Skupščino je otvoril predsednik Udruženja gosp. Karel Šora, ki se je uvodoma poklonil spominu blagopokojnega kralja in izrazil zaupanje v bodočnost pod vlado mladega kralja Petra II. Spomnil se je nato smrti bivšega predsednika Franca Stupice, Jurija Verovška, Ivana Krivica, Amalije Magdič, Josipa Polaka in Adolfa Potokarja in pozdravil zatem predstavništvo oblasti in gospodarskih organizacij. Prešel je nato na I. točko dnevnega reda in izjavil:

Iz nevehčnih gospodarskih ter ekonomskih neprilik, ki smo jih v zadnjem času prestali, ugotavljam, kako vse drugačno bi bilo stanje našega gospodarstva, če bi se že prej upoštevalo predloge gospodarskih predstavnikov in organizacij.

Še danes so gospodarske razmere težke, še se ni začelo obnavljati gospodarsko življenje, ugotoviti pa moramo, da nas v zadnjem času preveča zdrav optimizem, da se bodo tudi pri nas stvari vednarle obrnile na bolje. Tu optimizem je deloma posledica tudi novih vladnih ukrepov, predvsem pa nove davčne in finančne politike, katero vprašanje je za nas najvažnejše. Sedanja vlada ima tudi nekaj razumevanja za potrebe in skrbi, davkoplačevalca.

Pretrvani birokratizem prejšnje vlade je ubijal resno voljo in veselje do dela, jemal ljudem ljubezen do države same, ter končno spravil gospodarstvo na rob propada.

Predem na druga gospodarska vprašanja. Ker gre za težke milijone, zanima vprašanje dela bodo počela delavnost in zaslužek bo pri trgovcih, obrtnikih in industrijskih vrhu tega se bo omilila tudi brezposelnost. Program javnih cestnih del nam je že znau in je stavljen na razpolago 563 milijonov Din. Dravska banovina dobi 35 milijonov. O tem se je že v javnosti in časopisju mnogo govorilo. Dolžnost narodnih poslancev je, da pridobijo naknadno zvišanje kredita za našo banovino. Želimo, da pride to delo res v roke naših domačih podjetnikov in ne v roke, kakor je bil dosedaj običaj, nepoznatih posrednikov, kar je dalo za povod ostri kritiki, ceste pa so ostale le slabe.

Gospodarski razmah je odvisen v prvi vrsti od gradbene delavnosti. Vse kar pospešuje

gradbeno delavnost je treba storiti in niti država, niti samouprava se ne bi smela ustrašiti pred nobeno žrtvijo. Z davčnimi olajšavami bi morala bi morala država gradbeno delavnost pospeševati. Mislimo moramo na to, da si ustvarimo za gradbeno stroko potrebno industrijo, ker uvažamo celo vrsto izdelkov iz tujine, ki bi jih mogli izdelovati doma.

Od vseh cest je najvažnejša cesta, ki vodi k morju in zato je treba zvezo z Sušakom izpeljati. Ravnotako železniško zvezo z morjem. Zgraditi se mora zasavska cesta, ker je to v interesu države in narodnega gospodarstva, zlasti pa naše Dravske banovine. Potreben nam je poseben urad za izvajanje javnih del.

Tudi iz tujsko-prometnega stališča govori zveza Slovenija z morjem. Veliko število turistov prihaja k nam le po tujih železnicah in po tujih parnikih. Izguba, ki jo vsled tega utrpimo znaša po računih strokovnjakov 60 milijonov Din vsako leto.

Omenil sem že, da želimo, da dobijo javna dela domačini. Za Ljubljano je vprašanje dobrih cest, tudi vprašanje napredka naše trgovine. V bodoče moramo delati, da ustvarimo iz Ljubljane središče tujskega prometa, skozi katero se mora stekati od Maribora preko Ljubljane do Sušaka, čez Gorenjsko preko Ljubljane in Podkorena ves tjaški promet.

Predem na ostala vprašanja. S 1. julijem stopi v veljavo nova uredba o telefonskih in in instalacijskih pristojbinah, ki določa omiljenje sedanjih trdot. V tej stvari bomo delala naprej za znižanje instalacijskih pristojbin.

Nova vlada je izvršila koncentracijo denarnih zavodov v državi in sicer Pošne hranilnice, Narodne banke, Privilegirane agrarne banke, državne hipotekarne banke pod pristojnost ministristva financ. Znižala se je obrestna mera v Narodni in Hipotekarni banki. Združitev državnih denarnih zavodov bo ugodno vplivalo na narodno gospodarstvo, ker bo njihovo poslovanje koordinirano po eni inicijativi.

Glede naših denarnih zavodov, bi omenil le dejstvo, da šele danes vidimo kako velika nesreča nas je zadela, ko občutimo, da naši denarni zavodi ne poslujejo normalno.

Prejšnja vlada je hotela reševati denarne

zavode z dekretiranjem, sedanji finančni ministar pa izdaja praktične ukrepe, ki nam dajejo upanje, da gremo k izboljšanju. Treba je dejanske pomoči, ali z dodoljivjo kreditov v gotovini n. pr. po Narodni banki, ob garanciji države, ali pa z ukrepi, ki omogočajo gospodarsko oživiljenje na vseh poljih in ki s tem povečajo tudi poslovanje denarnih zavodov. Zahtevamo tudi, da se z novim finančnim zakonom odloži izvajanja zakonskih predpisov, po katerem se mora denar mladoletnih nalagati v državni hipotekarni banki, v kateri leži 300 milijonov Din samo iz Dravske banovine.

Denarni zavodi so znižali obrestno mero za vloge, ne pa v istem razmerju tudi za dolgove.

Samoupravni proračuni se morajo prilagoditi dejanskemu gospodarskemu stanju in izvesti je treba čimprej dekoncentracijo državne uprave. Na sestankih gospodarskih zbornic se je ugotovilo, da je treba sistematično revidirati vse dosedanje trošarine in pristojbine, ter napraviti načrt za sanacijo zadolženih občin. Uvede naj se štedenje v vseh občinah ter odpravi birokratizem v samoupravnih podjetjih ter zasljišijo gospodarske organizacije pri potrjevanju proračunov samouprav.

Na javni seji občinske uprave sem povedal, da je Ljubljana uradniško mesto in da so dohodki uradnikov padli za 30%, pri tem pa so nazadovali tudi trgovski obrati od katerih je 80% malih trgovcev. Dohodki uradništva se gibljejo na robu gole eksistence in vsak mora videti, da se morajo prebivalci Ljubljane pri svojih izdatkih nad vse omejevati. Polovica prometa se koncentrira v nabavljalnih združenjih in konzumih.

Povdaril sem težko breme, in da se razna obrtna podjetja vsled preobremenitve z avtonomnimi davčnimi selijo v okolico, kar je nov vzrok za padanje trgovskega prometa. Dolgovi mestne občine znašajo nad 180 milijonov Din in zahtevajo samo obresti in amortizacija 15 milijonov letno. Mestna trošarina in uvoznina obremenjujeta vsakega prebivalca povprečno s 300 Din na leto.

Če pri tako silnemu nazadovanju trgovine zahtevata občina in banovina od nas vedno novih davčnin in povišanje doklad, potem ni upanja, da bi si mogli kedaj pomagati. Občinsko zastopstvo mora z vso poštrevnostjo skrbeti za to, da ne bo Ljubljana pri nameravanem programu javnih del zastopljena in da državne privilegirane banke omogočijo sanacijo mestnega gospodarstva in Mestne hranilnice, da s tem pozitivno gospodarsko življenje našega mesta.

Iz nedavno objavljenega izkaza plačanih direktnih davkov v Dravski banovini smo videli, da pripada od 310 milijonov davka na zemljiški davek samo 30 milijonov in da morajo vse ostale davčnine nositi drugi sloji, predvsem trgovstvo, obrt in industrija.

Potrebna je zgraditev moderne tržnice in uvedbi se mora nov moderen tržni red. Geslo bodočih občinskih svetnikov mora biti z načrtnim gospodarstvom za industrializacijo Ljubljane, ki naj poživijo poslovno življenje in da razmah tudi v tujsko prometnem oziru. Kakor sem že omenil, delati moramo na to, da iz Ljubljane ustvarimo polagoma veliko tujsko-prometno središče.

Tak je naš program, katerega bomo uveljavljali v bodoče.

Gospodarske vesti

Stanje Narodne banke dne 15. junija: Aktiva: Podloga 1.347.721.738,28 (-10.201.728,60), devize, ki niso v podlogi 203.671.925,79 Din (- 6.941.060,11), Kovani novci 280.038.188,50 (+ 12.788.565,-), Posojila 1.773.784.656,24 Din (+ 76.228,69), Vrednostni papirji 16.855.639,-, Prejšnji predemi državi 1.690.926.484,41 Din (+ 32.966,29). Začasni predemi glavni državnim blagajni 600.000.000,-, Vrednosti rezervnega fonda 113.285.153,71, Vrednosti ostalih fondov 12.566.760,39 (+ 39.380,-), Nepremičnine 159.360.801,41 (+ 2.987,55), Razna aktiva Din 374.817.475,30 (- 988.917,71), skupaj dinarjev 6.573.028.823,03. - Pasiva: Kapital 180.000.000, Rezervni fond 117.371.883,95, Ostali fondi Din 22.266.669,23 (+ 4.041,-), Novčanice v obtoku 4.381.858.490,- (- 54.878.600,-), Obveze na pokaz 1.300.483.216,17 (+ 57.132.422,21), Obveze z rokom 274.250.000,- (-23.750.000,-), Razna pasiva 296.798.623,68 (+ 16.300.555,90), skupaj Din 6.573.028.823,03. - Obtok obveze 5.682.341.646,17, Celotno kritje 30,47%, Kritje v zlatu 28,05%. Obrestna mera: po eskomptu 5%, po zastavah: na zlato in varante 5%, na vrednostne papirje 6%.

— Rekordna letina koruze v Argentini. Uradno se ceni letošnja letina koruze v Argentini na 11.500.000 ton, kar znači rekordno število, ker bo znašala po tej cenitvi koruzna letina za celih 5 milijonov ton ali 76% več, nego lani.

— Razgovori o izvozu naših morskih rib v Avstrijo. Te dni pričakujejo v Splitu predstavnika nekega dunajskega koncerna, ki se pogaja z centralo ribarskih združenj v Splitu zaradi izvoza rib na Dunaj in razna druga avstrijska mesta. Pogajanja trajajo že dalj časa in sedaj se bodo v Splitu določile samo še podrobnosti in sklenile kupčije. Centrala ribarske zadruge je napra-

vila vse potrebne korake, da bi se znižale prevozne tarife za prevoz svežih rib v Českoslovaško in Avstrijo. Dosedanje železniške tarife so namreč previsoke in pri tej višini ni niti misliti na kakšno večjo kupčijo. Znižanje prevoznih tarif pa bi omogočilo izvoz večjih količin. To je za naše dalmatinske ribiče tem važnejše, ker je Italija prepovedala uvoz naših rib. Če se bodo pogajanja med centralo ribarske zadruge in dunajskim koncernom ugodno zaključila, bo to zelo pomagalo naši najsiromašnejši gospodarski stroki, ker bo pri dobrih lovih mogoče izvoziti večje količine svežih rib in s tem izpodriniti na avstrijskih ribjih trgih ribe, ki se dovažajo iz severnega morja.

— Trgovska pogodba med Rusijo in Dansko. Med Rusijo in Dansko je bila podpisana trgovska pogodba, ki ostane v veljavi do konca tega leta. V njej je urejeno tudi valutno vprašanje.

— Nov zlati rudnik. V Fojnici pri Sarajevu bo v kratkem odprt nov rudnik zlata, v katerem bo v začetku zaposlenih okrog 150 delavcev. Ker je pa žila zelo bogata, se bo pozneje število delavcev povečalo. Rudnik bo eksploatirala neka angleška družba, katere sedež je v Londonu. Zanimiv bi bil odgovor na vprašanje, zakaj se za eksploatacijo tega zlatega rudnika ni našlo domačega kapitala. Zlati rudnik v Fojnici je prvi rudnik plemenitih kovin v Bosni.

Borzna poročila

Curih, 22. junija. Beograd 7.-, Pariz 20.2175, London 15.085, Newyork 3655, Bruselj 51.775, Milan 25.25, Madrid 41.90, Amsterdam 207.90, Berlin 123.20, Dunaj 57.35, Stockholm 77.75, Oslo 75.75, Kopenhagen 67.35, Praga 12.79, Varšava 57.80, Atene 2.90, Carigrad 2.48, Bnkarešta 3.05, Helsingfors 6.66, Buenos-Aires 0.8075.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri

23. junija, nedelja: Izdaja pri Novari. Izven. Predstava v korist Združenja gledaliških igralcev. Cene znižane od 20 Din navzdol.

24. junija, ponedeljek: Produkcija plesne šole Mete Vidmarjeve. Izven. Cene od 14. Din navzdol.

Opera

Začetek ob 20. uri

23. junija, nedelja: Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol. Gostovanje g. Zarka Sancina iz Maribora.

24. junija, ponedeljek: Zaprt.

Drama

»Izdaja pri Novari, delo Cezarja von Arxa, igrajo drevi v drami. Igra je eno najefektnějšíh del te sezone, literarno in idejno dognato, ter ima visoko umetniško vrednost. Kreacije sodelujočih so izredno močne in prepričevalne, tako da je ta drama res vredna največjega zanimanja. Navdušeni aplavzi pri premieri so dokazali, da je delo občinstvu ugajalo. Režiser: Peter Malec.

Produkcija plesne šole Mete Vidmarjeve se vrši 24. t. m. ob 20. uri zvečer v drami. Mladi plesni naraščaj, ki ga nam bo predstavila Meta Vidmarjeva, bo izvajal točke sporeda, načine hoje, vzmahe in studije ter skupinski ples, deloma po narodnih pesmih, deloma pa po godbi, ki je nalašč komponirana za te vrste plesnega izražanja. S solističnim plesom bo nastopila tudi gđ. Vidmarjeva. Opozarjamo na ta plesni večer naše domače umetnice.

Za časa Evharističnega kongresa v dneih 28., 29. in 30. t. m. bodo igrali sledeče predstave: 28. v petek ob pol deseti uri na Kongresnem trgu »V času obiskanja«. v soboto 29. t. m. ob 6. uri popoldne v operi Wagnerjeve »Parsifala« ter ob 7. uri v drami Hoffmannsthalovega »Slehenika« in istega dne ob pol 10. uri zvečer istotam »V času obiskanja«. Cene sedežem za predstave na prostem so: 20, 15, 10, stojišča 5 Din. Cene sedežem za dramske predstave v drami: lože: 80 in 50, sedeži 20, 16, 12 in 8, stojišča 6 in 3 Din. Za predstavo v operi: lože 120 in 100, sedeži 30, 24, 20, 18, 15, 12, 10, 8 stojišča 6 in 3 Din. Vse dni, ko se vrše predstave, posluje operna dnevna blagajna od 8.—12. in od 2. ure popoldne naprej. Dve uri pred začetkom vsake predstave pa poslujejo tri blagajne na Kongresnem trgu in sicer: pri »Novi založbi«, v Gradišču in sredi Kongresnega trga pri Univerzi. Občinstvo opozarjamo, naj si pravočasno preskrbi vstopnice.

Opera

G. Zarko Sancin, tenorist iz Maribora, poje partijo natakara v veseli revijski opereti »Pri belem konjičku« v nedeljo zvečer. Simpatični pevec je žel tekom svojega delovanja v Mariboru najlepše uspehe ter je eden glavnih stebrov mariborskega teatra. Občinstvo opozarjamo na to gostovanje. Ostala zasedba je običajna. Cene so znižane.

Če odpotujete na podeželje, v hribe, na morje, sploh na počitnice, pišite nam in list Vam bomo dostavljali na kakršenkoli naslov v naši državi.

Pišite: Uprava „Glas naroda“ Gajeva 1

Dobro in po nizki ceni se oblačijo val tiati, kateri nabavljajo oblačila za moške, fantje in dečke v

kontekciji »FRANDE« F. K. Derenda, Ljubljana Gradišče 2, pri Nunski cerkvi Oblike po meri se izgotavljajo brezplačno!

Kupujte domače blago LITOPON „TITANIK“ originalno 30% no blago, odporno proti svetlobi, v vseh lastnostih popolnoma enakovredno najboljšim svetovnim inozemskim znamkam (holandskim in nemškim CINKOVO BELILO „BRILJANT“ vseh vrst: zlati, srebrni, beli, zeleni, rdeči in svi pečat, v tu- in inozemstvu že skozi leta priznan prvovrsten domač proizvod, ki je najboljšim svetov. znamkam enakovreden.

Vodni in bombažni problem ob Nilu

Na gospodarstvo in politiko držav ob Nilu, to je na Egipt, Sudan in Abesinijo vpliva v odlični meri konkurenca za vodo in bombaž. Brez vode in bombaža ni gospodarskega prospeha v teh državah, zato teži Egipt za osamosvojitvijo, zato skuša Sudan zajeti in zaveziti kar največ nilske vode, zato je dala Abesinija, ki se nima razvite lasne industrije, l. 1931. koncesijo ameriški družbi General Engleer Corporation, da je zgradila jez pod jezerom Tana, zato je pustila v svojo deželo Japonce, zato se končno poteguje za Abesinijo tudi Italija.

Kakor znano, ima Nil dva izvira: Beli in Sinji Nil, dve že sami na sebi veliki reki, ki se v Sudanu združujeta v Veliki Nil. Beli Nil, ki teče največ po ravnini in se ne da dobro zaveziti, ker bi bilo s tem dosti tehničnih težav in stroškov, ni niti izdaleka tako ogromnega pomena kakor Sinji Nil. Ta izvira v visokih gozdnatih predelih Abesinije, odkoder leto za letom odnaša velike množine drobne in rahle najrodovitnejše prsti, ki se potem useda na dno poyvod, kamor napeljuje njegovo vodo. Tako se že tisočletja obnavlja rodovitnost Egipta.

Egipt in Sudan in zadnje čase tudi Abesinija spadajo k deželam, ki v njih uspeva bombaž. To je tropska in subtropska rastlina, ki zahteva velike množine toplote in mnogo vode ter neveda tudi primerna ugodna tla. V Sudanu od 18° severne širine proti ravniku v poletni deževni dobi vode ne primanjkuje ne ljudem ne živalim ne rastlinam, še preveč je je, ker se pravilno ne odteka in tvori tu cela močvirja. Ko so prišli v deželo Angleži, so poskrbeli za to, da je je dovolj tudi ob suši. Zajezili so Nilsko dolino pri Makvaru ob Sinjem Nilu, napeljali njegovo vodo na prostrana polja in začeli gojiti bombaž. Tu imajo svojo znanstveno zasnovo, enotno vodeno državno gospodarsko ustanovo Cotton Seed Regime and Survey in pridelujejo bombaž, ki egiptovskega po kakovosti prekaša, čeprav je cenejši, in ki ga centr. oddaja od producenta naravnost predelovalcem v Liverpool na Angleškem. Tendence angleške gospo-

darske in kolonialne politike gre za tem, da napravi iz Sudana dobavitelja sirovin, ki bo morda prej ko v 10 letih popolnoma kril bombažno potrebnost vseh angleških predelnic, tako da Anglija ne bi več niti potrebovala Indije in Egipta.

Egipt bi bil s tem neizmerno oškodovan. Ne samo neposredno, ker bi v Sudanu ostajale velike množine nilskih voda, ki bi namakale tamošnja bombažna polja in jih gnojile, temveč tudi zato, ker bi Egipt izgubil s tem svoj londonski trg za bombaž. Egiptovsko prebivalstvo je še po večini kmečko, prave industrije v deželi še ni, njegovo število narašča neprestano, zemljiška posest se pa deli in drobi in bombažnih polj je vedno več, prave industrije pa v deželi še vedno ni. Če odpove še ta glavna pridobitna panoga, se gospodarski bodočnosti Egipta slaba piše.

Že danes se jasno vidi, da Anglija z ozirom na svoje kolonialne in gospodarske interese ne bo nikdar šla iz Sudana, ki je zanjo prav tako važen ali še važnejši ko Egipt. Tudi, ko bi se kdaj morala umakniti iz Egipta, ji posest pokraj ob gorenjem Nilu zagotavlja tu gospodarstvo in pomeni zanjo trden most med njenimi afriškimi in indijskimi kolonijami.

Brez Nila ni bombaža, to spoznanje je gibalna sila vseh, ki se hočejo po tej ali oni poti, od leve ali od desne, zlepa ali zgrda pririniti v Abesinijo.

Koliko si je svoj čas že prizadela Anglija, da bi dobila v svojo posest abesinsko jezero Tana, izvir Sinjega Nila! Temu njenemu prizadevanju se ima tudi Italija zabvaliti, da je prišla v Eritrejo. Abesinija bi bila gotovo danes že razdeljena v interesne sfere, ko je ne bi bila svetovna vojna in njen izid privabil v Društvo narodov. Pravočasno se je zavedala, kakšen zlat ključ se nahaja v njenih rokah. Ker ni mogla sama z njim vratariti, je postavila tu, da očuva svojo neodvisnost, dva tako oddaljena in na videz malo zainteresirana vratarja kakor sta Amerikanec in Japonec.

Nemški univerzitetni profesorji med atleti. Pri teku na 100 metrov so se udeleževali tudi berlinski univerzitetni profesorji. Zmago je odnesel prof. Niedermeyer (prvi na levi) in pretekel progo v 147 sekundah.

Golgota naših deklet v Zagrebu

Zagreb, v juniju. Po svetovni vojni so prišla naša dekleta v težek položaj: pot do Dunaj, Gradec, Trst je bila zaprta. Ne samo to. Tudi doma je nastajalo vedno manj možnosti, da se preživi družina. Če je prej slovensko dekle v svet, je bilo vsaj v nekem odstotku primer, da je bilo služenje pri raznih rodbinah v mestu le nekake vrste šola. Danes ni več tako: dom zapuščajajo dekleta, ker jih rodna gruda ne more preživljati. Prva in največja postaja te Golgote našega dekleta je Zagreb.

Višji sloji v Zagrebu, kjer dobivajo naša dekleta službe, so ali rastrojeni iz bivše aristokracije, ali pa iz na novo pečene plutokracije. Precejšnja pa je tudi plast visokega uradništva. Kako je z aristokracijo in to zagrebško, vemo prav dobro vsi. Bili služkinja v taki družini, je v večini primerov isto, kot biti priljeznica. Neštivilne tragedije naših deklet imajo predvsem tu svoj začetek. Toda le delno boljše je pri zagrebški plutokraciji. Nastala v novejšem času, ko je Zagreb šele dobil pomen kot ekonomski center zapadnega dela države, je ta plutokracija le na pol kultivirana, a pri vsem tem že velemestno izživeta. Strahoviti utilitarizem teh krogov, ki tvorijo najhujše parasite hrvaškega dela našega naroda, neprestano blaskanje za denarjem in uživanjem, ne pozna mej. Ta židovsko-madžarsko-nemški konglomerat, je naslednja križeva postaja našega dekleta.

Morda bo kdo vprašal, čemu vendar silijo ta dekleta v te kroge? Res je, da je precejšen sloj dobro situiranih družin, ki vsaj v moralnem oziru ne tvorijo opasnosti. Zal, da veliki del teh slojev ne sprejema slovenskih deklet. V Zagrebu je namreč toliko cenene ženske delovne moči ne le iz Hrvaške (Zagorje, Lika!), ampak tudi iz Bosne in Dalmacije, da naše deklet tako nizkega življenjskega standarda sploh ne more vzdržati. Če pa le poizkuša, je zanjo brez koristi: saj si ne more ničesar prihraniti. Ker ta plast v večini primerov odpade, je navezanost na prvi dve plasti tem večja. To pa iz dveh razlogov: stanje je doma obupno in večkrat taka služkinja vzdržuje rodbino, drugič pa je Zagreb vsaj blizu doma, tako da le ni onega strahu daljave in brezupne zapuščenosti.

V visokih uradniških plasteh je bilo najnovejše čase še precej ugodno. Z najnovejšim političnim položajem pa so naša dekleta baš v teh slojih zelo zapostavljena. Kdor pozna Zagreb od bliže, to dobro razume. Ti ljudje so vsega zmožni.

Po zadnjem ljudskem štetju živi v Zagrebu 17.541 Slovencev, od tega 6.463 moških in 11.078 (!) žensk. To število pa je v zadnjih štirih letih zelo naraslo. Število slovenskih služkinj cenijo v Zagrebu na štiri tisoč, nekateri jemljejo to število še višje. To število najjasneje odkriva bedo slovenskega dekleta in žalostno usodo slovenske krvi.

Najžalostnejši pa je oni sloj naših deklet, ki je izgubil vsako nado za kakršnokoli službo in je prisiljen iskati kruha v prostituciji.

Število spolno bolnih gre v desetisoče in povzroča zdravniškem krogu velike skrbi. V to lužo padajo naša dekleta. Kdor ni živel v Zagrebu dalje časa, si vsega tega sploh ne more predstavljati. Ako bi naš pošten kmet vedel, kam je prišlo na stotine in stotine

njegovih hčera in kako si morajo služiti kruh po ulicah, bi dvakrat preklel svojo usodo.

Grem domov iz gledališča. Ustavi me ženska, poprosi za ogenj in pričena razgovor. Govori slabo hrvaški. Povem ji, naj govori slovensko, da sem Slovenec. Ponuja se za 20 dinarjev. Strašno izgleda in nekoliko vinjena je že. Dan ji denar ter jo edino prosim, naj mi pove odkod je in kako je prišla v ta položaj. Pod neko plinsko svetilko mi je v dolgem razgovoru opisala svoje bedno življenje. Če bi napisal le del tega, sem prepričan, da ne bi hoteli verjeti.

Takih tragedij naših deklet sem že unogo doživel. Tako lepa zemlja kot je naša, tega ni zaslužila.

Potrebno bo, da se tem sirotam na kakršenkoli način pomaga. Če nam izven mej propada naš narod, je naša dolžnost, da to vsaj v mejah svobodne države preprečimo. Naša kri je le pre-dobra, da bi služila raznim razgrebkim propaležem za zabavo. Pomagajte, da ne bo prepozno!

Danilo Viher.

Delavsko gibanje

—d Občni zbor podružnice NSZ v Celju je bil preteklo soboto v gostilni pri Skalni kleti. Iz poročila je bilo razvidno, da se je podružnica prav lepo razvila in da je v nekaterih podjetjih zavzela prav lepe položaje. Kot zastopnik centrale je bil navzoč tajnik Bučar, ki je v izbrnem referatu podal sliko današnjega stanja delavstva v Dravski banovini. Pri volitvah je bil izvoljen z malimi izpremembami stari odbor, kateremu načeluje g. Janežič iz cinkarne.

—d Nacionalni uradniki iz Lok pri Zagorju so v nedeljo zborovali v gostilni Robavs na Lokah. Ob navzočnosti odposlanca centrale NSZ so razpravljali o povišanju dobav pri rudniku ter s tem v zvezi o izboljšanju skrajno slabega položaja delavstva v revirjih TPD. Enoglasno je bila izrečena zahteva, naj bi se čimprej izdelal nov rudarski zakon, ki bi zaščitil delavce pred neprestanimi redukcijami in krašanjem delovnega časa. Obširno se je razpravljalo tudi o sanaciji bratovskih skladnic. Zborovalci so bili mnenja, da nova uredba tega vprašanja ni rešila. Odobrili so stališče, ki ga zavzema NSZ, da je treba uredbo korigirati v toliko, da se naj plačujejo dajatve za fond za sanacijo bratovskih skladnic v gotovem odstotku za vse produkte, ki jih producira delavstvo, podvrženo zavarovanju pri bratovskih skladnicah.

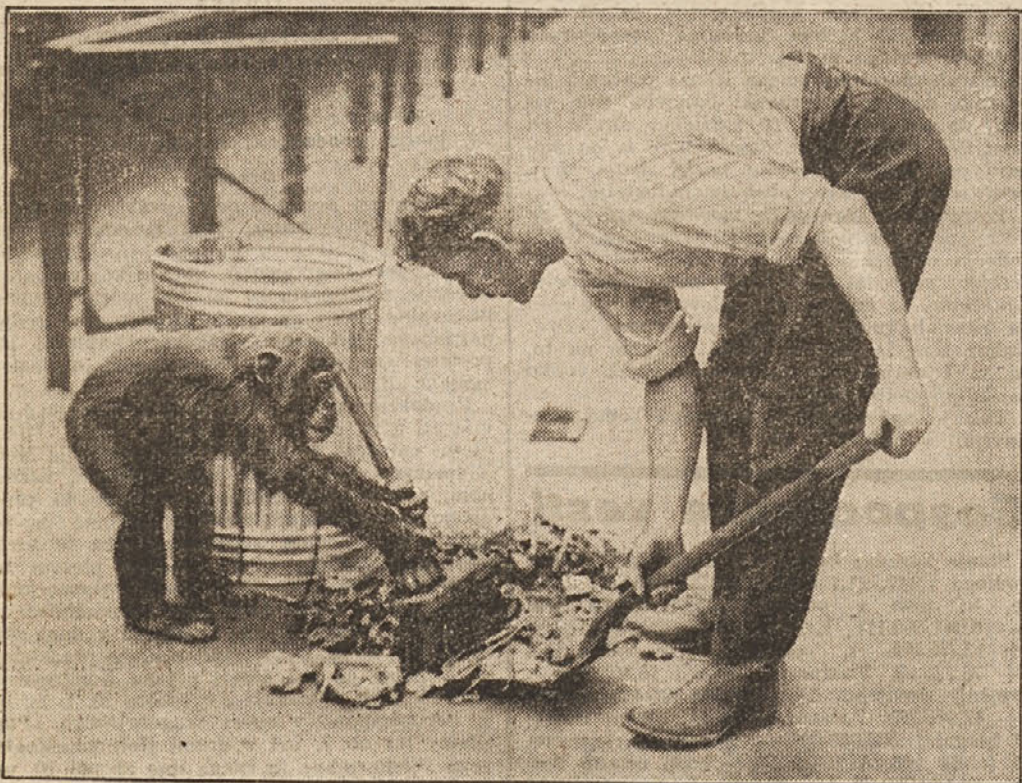
—d Veliki svet strokovnih organizacij sklicuje URSSJ (Popalovičeva organizacija) za 18. avgust v Zagreb. Na tem zboru bodo razpravljali o delavskih minimalnih mezdah, o delavskem zavarovanju za nezaposlenost ter o delavskem zavarovanju za bolezen.

—d Delavske razmere v Nemčiji. V Nemčiji je bilo leta 1933. zaposlenih 11.500.000 oseb, v začetku leta 1935 pa 15.280.000. Število zaposlenih je torej naraslo za 33%, plače pa samo 16%. Iz tega je razvidno, da se je brezposelnost v Nemčiji sicer nekaj omilila, istočasno pa so v zadnjih dveh letih padle delavske mezde za približno 12%.

—d Stanje zavarovanih delavcev. Po statističnih podatkih, ki jih je zbral SUZOR, je bilo meseca marca t. l. zavarovanih v vsej državi 526.331 delavcev in nameščencev, t. j. 3.261 več kakor lansko leto v istem mesecu. Največji porast zaznamuje OUZD v Osijeku, največji padec pa OUZD v Banja Luki. Zelo je poskočilo članstvo pri privatnih bolniških blagajnah. Največji porast šteje trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani. Pri blagajni trgovske omladine v Beogradu je poskočilo število članstva za nad 10%.

—d Diskusija o izpolnitvi bolniškega in starostnega zavarovanja. Pod tem naslovom je pred kratkim izdala Delavska zbornica v Ljubljani 112 strani obsegaajočo brošuro, v kateri so objavljene dokumenti, referati in izjave našega socialnega zavarovanja, ki se je vršila na pobudo Delavske zbornice v Ljubljani 20. februarja t. l. V brošuri se obravnavajo vprašanja bolniškega zavarovanja zasebnih nameščencev in vprašanja provedbe starostnega in invalidnega zavarovanja za nameščence in delavce. Knjigo vsem, ki se za ta vprašanja zanimajo, najtopleje priporočamo. Dobi jo lahko vsakdo pri Delavski zbornici ali pa pri svoji strokovni organizaciji.

Čitajte in razširjajte
»Glas naroda«!

Pomoč pri pospravljanju. Simpanz londonskega zoološkega vrta, ki mu pravijo Peter, pomaga svojemu čuvaju pri pospravljanju smeti.

Višek marljivosti

Modroslovci, romanopisci in izumitelji so najpridnejši ljudje na svetu.

Edison je rekel, da je genialnost samo za en odstotek odvisna od nadarjenosti, za devet in devetdeset odstotkov pa od marljivosti. Vse veliki ljudje so bili pridni delavci, vendar je med najnadarjenejšimi dosti takih, ki so postavili rekord v vrednosti in plodovitosti ter jih lahko imenujemo umetnike v pridnosti.

Med najplodovitejše književnike vseh časov štejemo grškega filozofa Aristotela. Njegova zbrana dela obsegajo pet in petdeset velikih knjig. Ni bilo tedaj menda vprašanja na svetu, s katerim bi se Aristotel ne bavil v svojih modroslovnih delih.

Najplodovitejši na svetu je bil dozdaj gotovo španski pisatelj, dramatik Lope de Vega, ki je spisal tisoč petsto dram, ki je tudi najbrž za vse čase postavil svetovni rekord v pisanju dram.

Zelo plodovit pisatelj je bil tudi Aleksander Dumas-oče, ki je spisal nad tristo obsežnih romanov. Njegova zbrana dela bi napolnila celo veliko knjižnico.

Dumasa so sodobniki napadali, češ da je odprl »tovarno romanov« in da večine svojih romanov ni spisal sam, temveč plačani talentirani mladeniči, neznanji pisatelji.

Balzac je tudi spadal v vrsto plodovitih pisateljev. Spisal je sto dvajset velikih romanov in delal osemnajst ur na dan.

Španski dramatik-klasik Calderon je napisal sto osem dram.

V novejši dobi ima gotovo prvestvo angleški pisatelj kriminalnih romanov Edgar

Wallace, ki je v kratkem času napisal nad dve sto detektivskih romanov. Vendar je vse njegovo delo naravnost otroška igrača napram ogromni plodovitosti Lope de Vege.

Vendar v nečem je pa Edgar Wallace prekosil vse ostale pisatelje, namreč v hitrosti pisanja povesti, ker je tekom ne celih šestnajst ur napisal roman, obsegajoč trinajst tiskanih pol, to je dvesto osem strani. Ob tem času je pokadil sto petindvajset cigaret.

Dokazano je, da so poleg pisateljev in filozofov najmarljivejši intelektualci izumitelji in inženjerji. V trinajstem stoletju je živel v Evropi alkemik Rajmund Lullus, ki je spisal petsto debelih knjig, med njimi tudi filozofske vsebine ter iznašel štiritisoč petsto tajnih alkemičnih receptov.

Nenapisana državna pogodba dveh držav

Beseda dana — vez velja. V smislu tega gesla je bila sklenjena med Irsko in pa Združenimi državami Severne Amerike pogodba, ki jo moramo pač označiti kot edinstveno. Bila je edinstvena, ker si obe pogodbeni stranki nista izmenjali nobene napisane pogodbe, temveč po končanem pogajanju sta si zastopnika obeh držav segla v roko in pogodba je s tem postala veljavna. Nobena ratifikacija in izmenjava listin ni bila potrebna in s tem je postala ta pogodba tudi najbolj enostavna pogodba na svetu. Bila je to trgovinska pogodba med obema državama, po kateri se je Irsko obvezala, da bo povečala svoj uvoz iz Združenih držav Severne Amerike, te pa, da znižajo carino na irsko pivo in na porter za 50 odstotkov.

Japonci skačejo 2'10 m visoko. Japonski atlet Hiroshi Tanaka je potolkel svetovni višinski rekord za 4 cm, ki ga je imel do sedaj American Marty.

Reforma ženskih učiteljskih šol

Pišejo nam:

Današnji ustroj učiteljskih šol ne ustreza smotru vzgoje in izobrazbe učiteljice jugoslovanskega naroda. Učni načrt se preveč ozira na formalno t. j. teoretično plat vzgoje, zanemaruje pa docela praktično t. j. življenjsko. Po končanih studijah mora narodna učiteljica med narod kot vzgojiteljica, svetovalka mladim in učiteljica pripravi učiteljske šole za dekleta. Jugoslovanska učiteljica je vedno neposredno delila usodo svojega naroda. V najtežjih časih je stala zvesto ob strani svojemu možu, bratu, sinu — svoboda je bil tudi njen ideal, kakor je bil ideal mož. Da bi pa danes izločili ženo iz javnega delokroga, bi pomenilo vrnitev v teniški srednji vek. Ženi moramo pustiti pravico do šolanja in javnega udejstvovanja v poklicih — prikrojiti pa moramo njeno izobrazbo in vzgojo potrebam naroda, ki jih pa narekuje splošni napredek. Pri nas je en tip šolanja za dečke in deklice in podlaga mu je moška izobrazba. Tako je šola žen po moškem kopitu in tako ustvarjamo z izobraženko dvojnika moža, to pa iz razloga, ker smo slepo posnemali vzgojne ideale tujih držav, prezrli pa vzgojni ideal za našo ženo in mater.

Temeljita reforma učiteljske šole za žene naj odpravi napako in reformirana učiteljska šola naj postane prava šola za jugoslovanske učiteljice in matere ter naj pripravi naraščaj mladih mater širom naše domovine, ki se bodo zavedale našega narodnega poslanstva: Dobra mati daruje domovini vredne sinove in hčere! Na vzgoji dobrih mater temelji usoda naše lepe mlade Aleksandre Jugoslavije in zato moramo pristopiti čim prej k preureditvi našega ženskega šolstva, zlasti pa naših ženskih učiteljskih šol.

Smoter: vzgoja vsestranske izobraženega naraščaj mater, učiteljice in javnih delavk. Sredstvo: ustanovitev akademij za vzgojo jugoslovanskih žen. Ureditve: a) Ukinejo naj se vse privatne učiteljske šole in ustanove naj se v banovinskih središčih državne akademije jugoslovanskih žen. Vsaka akademija naj ima internat z gospodinjsko šolo. V Zagrebu, Beogradu in Ljubljani naj bodo najmanj 4 stipendijska mesta zaradi zamenjavanja gojenk iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. — Pogoi za sprejem: Matura nižjega srednjega ali meščanskih šol; sprejemni izpit iz narodnega jezika, iz tujega, iz petja, zdravniški pregled ter potrdilo, da je bilo sokolska telovadkinja. Šolanje: Šolanje naj se podaljša na 6 let zaradi teoretične in praktične poglobitve v učno snov in večje zrelosti pri vstopu v učiteljski poklic. — Izpiti: Diplomski izpit naj sestoji iz treh delov: Izpit iz realij in matematike naj bo na koncu 2. leta nacionalna skupina in tuj jezik na koncu 4. leta, pedagoška skupina s prakso pa na koncu 6. leta. Z razdelitvijo diplomskega izpita se olajša študij, ker po izpitu odpade izprašani predmet tako, da v 5. stud. letu preostanejo le pedagoški predmeti in praktično delo. Poleg dosedanjih praktičnih nastopov v razredih učiteljske vadnice

naj se uvedejo še naslednje praktične vaje: delo v dečjem domu, delo v sokolstvu (prosvetarstvo in prednjaštvo), samaritanski tečaj, praktično gospodinjstvo (kuha, šivanje, vrtnarstvo, perutinarstvo), knjižničarstvo, zlasti poznavanje mladinske literature ter strokovne, ki je v zvezi z materinstvom in gospodinjstvom. Uvede naj se ura slovsanske kulture in uvede naj se posebna ura nacionalne vzgoje, kjer naj se gojenke vadijo tudi predavati in podajati narodne umotvore na poljuden način. Seznanijo naj se tudi z vsemi ženskimi združenji in društvi ter z obćim idealom jugoslovanske žene: Bodi narodno-kulturno vedna mati svojim otrokom in svojemu narodu.

Omenil sem le strokovno žensko šolsko vzgojo, ker je le ta najnujnejša, preostane nam pa še reforma srednješolskega študija ter splošne ženske vzgoje v širokih narodnih plasteh, vedno in povsod pa nas spremlja le eno načelo: Naša žena mora biti — vzorna mati! Na tem polju udejstvovanja je brez tekmecev — njeno polje je materinstvo. To je njen življenjski cilj, pa tudi najsvetejša naloga. Ta zavest naj vodi našo mlado generacijo mater in narodnih učiteljic v svetlo bodočnost mogoćne Aleksandre Jugoslavije! Te misli naj bodo vsem pobuda za nadaljnja razmišljanja o velikem poslanstvu našega ženskega sveta pri ustvarjanju jugoslovanske kulture. Čuvajmo Jugoslavijo!

M. F.

Š o l a h

Španska igra

Kunerth — Dr. Taube.

1. c4, e5; 2. Sf3, Sc3; 3. Lb5, a6; 4. La4, Sf6; 5. 0-0, Sxex4 (nastane živahna igra s figurami. Težak in soliden sistem je Čigorinov z Le7; 6. Te1, b5; 7. Lb3, d6; 8. c3, Sa5; 9. Lc2, c5 itd.; često se igra tudi d6) 6. d4 (moćnejše kot 6. Te1, Sc5), b5; 7. Lb3,

Trakovi plapolajo na pokrivalu in oblačilih Poleg cvetja in čipk so trakovi najbolj priljubljeni atributi današnje mode. Slika nam kaže vsestransko uporabnost trakov.

d5; 8. de5, Le6; 9. c3, Le7; 10. Le3 (zelo dobro tudi 10. Sbd2 z 11. De2), 0-0; 11. Sbd2, Sxd2; 12. Dx7 (običajnejši takoj Sa5 in c5), 13. Td1, Tf8; 14. Tf1, Sa5; 15. Lc2, c5; 16. Dd3, g6; 17. Lh6, Sc6; 18. Sg5, d4; 19. Dg3!, c4? (črni se premalo briga za kraljevo krilo; prepotrebno je bilo vsaj zdaj Lf8); 20. cd4, Sxd4; 21. Tx4d4!, Td7; 27. Lf6+, kg8; 28. Lxh7 črni se vda, ker sluti mat ali izguba dame.

Rešitev problema št. 2. (Reti)

(Beli: Ka8; Pcf, d5, g4 — Črni: Kf6; La6, Ph6.)

1. d6, Ke6; 2. d7! (Kb8?, Kdb! in dobi s h-kmetom; 2. Ka7?, Lc8; 3. Kb8, Ka7 d6) Kxd7; 3. Ka7!, Lc8; 4. Kb8, La7; 5. Ka7 remi, ker po Kxc7; 6. Kxa6 prihiti kralj pravočasno na f1.

Problem št. 3. (Reti)

(Beli: Kh1, Ld8; Pa4, g6 (4); Črni: Kc4, Lg7; B5 (3).)

Beli na potezi dobi. Eden izmed kmetov prodre po nepričakovani žrtvi tekača.

Radio

Nedelja, 23. junija. 7.30 Cvetlice lončnice (Strekelj Josip) — 8.00 Mandolinistični sekstet — 9.00 Versko predavanje (p. Valerian Ušak) 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz Trnovske cerkve 10.30 Koncert slovsanske glasbe (radijski orkester in plošče) — 11.30 Plošče — 12.25 Prenos iz Amsterdamu: Prireditve nizozemske radijske zveze za inozemske izseljence po vsem svetu — 16.00 Nekaj koraćnic na ploščah — 16.15 Ženska ura — 16.30 Majda, izvorna slovsanska radijska opereta, prirejena po Jos. Fran Knafličevi vesele trodejanke »Kmečki teater« — 19.30 Nac. ura — 20.00 Čas, poročila, vreme, obvestila, spored — 20.20 O kres, se dan obes'. — Sodelujejo: Radijski orkester, plošče, Fantje na vasi, harmonika-solo, prizori in recitacije — 21.30 Čas, poročila, vreme, spored — 22.00 O kres, se dan obes'. — Konec ob 24. uri.

Ponedeljek, 24. junija: 12.00 Citre pojo na ploščah — 12.45 Poročila, vreme — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Češki pevski zbori na ploščah — 14.00 Vreme, spored, borza — 18.00 Operetne pesmi na ploščah — 18.20 Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 18.40 Čas, poročila,

vreme, spored, obvestila — 19.00 Harmonika solo, g. Stanko — 19.30 Nac. ura — 20.00 Prenos opere iz Zagreba: Sneguroćka (R. Korsakov v I. odmoru: Predavanje o kongresu — II. odmoru: Čas, poročila, spored — Konec ob 23. uri

Nedelja, 23. junija.

Beograd: 18.00 Zborovski koncert, 19.00 plošče, 20.00 narodne pesmi, 20.30 radioorkester, 21.30 balalajke. — Zagreb: 19.25 Kulturne vesti, 20.15 klarinetni koncert, 20.45 zvoćna igra, 21.15 vokalni koncert, 21.45 sportna nedelja, 22.00 poročila. — Berlin: 20.00 Koncert orkestra, 20.45 opera »Djalimeh« Bizet, 22.00 poročila, 22.55 plesna glasba. — Bernmünster: 20.00 vokalni in orkestralni koncert, 21.10 veseloigra. — Bratislava: 21.00 vokalni solo. — Breslau: 20.00 Koncert slezijske filharmonije, 22.30 Plesna glasba — Brno: 20.00 Potovanje, 20.30 balalajke. — Budimpešta: 20.00 Kalmanova opereta »Jenski manevri«, 23.00 Ciganski orkester 23.20 waterpoo tekna Praga: Budimpešta Deutschland Sängers, 22.30 klavirski solo plesna glasba. — Frankfurt: 22.45 Plesna glasba. — Hamburg: 20.00 Petje in glasba. — Huzen: 22.00 Plošče, orkestralni koncert. — Lipsko: 20.00 Vokalni in orkestralni koncert. — Milan: 19.30 Plošče, 20.45 Ferrarijeva komedija »Ljubezni zdravnik«. — Monakovo: 20.00 Narodna glasba, 21.00 prenos iz Frankfurtu. — Pariz: 20.00 Fantazije, 20.45 Maeterlinckova zvoćna igra. — Praga: 20.00 Zabavni program, 20.45 Moški vokalni oktet. — Rim: 20.45 Simfonični koncert. — Strasbourg: 20.30 Alzaški večer. — Stuttgart: 20.00 Petje in glasba. — Varšava: 22.20 Prenos koncerta mornarice iz Gdynije. — Dunaj: 18.00 Beethovenove skladbe, 19.15 opereta »Kozaka nevesta«.

Ponedeljek, 24. junija.

Beograd: 20.00 Prenos opere iz Zagreba. — Zagreb: 20.00 Opera »Sneguroćka«, rimski Korsakov. — Berlin: 22.30 vokalni in instrumentalni koncert. — Bernmünster: 21.10 Izvleček iz oper. — Bratislava: 21.15 Klavirski koncert. — Breslau: 22.30 Radijski orkester. — Brno: 21.55 Klavirski koncert, Chopinovskladbe. — Budimpešta: 20.30 Ciganski orkester. — Frankfurt: 22.30 orkestralni koncert 24.00 Skladbe Johana Bramsa. — Hamburg: 20.10 Vokalni in orkestralni koncert. — Lipsko: 20.10 Bachova proslava. — Trst: 20.50 Hugoju posvećene skladbe, 22.00 Komorni orkester. — Monakovo: 20.10 opereta. — Pariz: 20.00 Orgelski koncert. — Praga: 20.05 Vojaska godba. — Rim: 20.50 opereta. — Stuttgart: 19.00 vokalni in instrumentalni koncert. — Varšava: 20.10 baletna glasba, 21.00 simfonični orkester. — Dunaj: 20.00 Vokalni in orkestralni koncert, 22.10 zabavni koncert, 23.45 plesna glasba.

Polićane

Zaključek gledališke sezone. Dramski odsek tuk. Sokola je na Vnebohod zaključil svojo igralsko sezono z veseloigro »Matjev Matija«. Pridna amaterska igralska družina, ki je v tekoćem letu vpriporila s to igro že šest delo, je uspela tudi tokrat. Obćinstvo, ki je srednje napolnilo dvorano, se je do dobra nasmajalo, vsem pa, ki so ostali doma, je lahko žal, kajti igra se ne bo ponavljala. Matjev Matija, dramiziran od Skrbinska po istoimenski Murnikovi povesti, vsebinsko ni kvalitetno delo, ampak je grobo burkasta zadeva, ki ima pred vsem namen zabavati. Od nastopajoćih pa zahteva precej truda in igralske rutine. Režiserju dajo mnogo opravka Telebanovec v zadnjem dejanju. Naši igralski so storiili vse, kar so v pozni sezoni zmogli. Matij je kreiral br. Ritonja, ki je prevzel tudi režijo Velik del igre je slonel dalje na bratih in sestrah: Savskemu, Živku, Mlinarićevi, Malnerjevi itd. Nekateri so nastopali celo v več vlogah. Vsem sodelavcem želimo tudi v bodoće mnogo dobre volje v odrskem udejstvovanju in čimveć uspehov. — Marko.

Emil Vachek:

Kri ne kliće po maščevanju...

Marketa ni nikogar poznala in nikogar razumela. Govorila je izključno svoj drugi materinski jezik, poljšćino, in kolikor so mogli zaznati, se je gibal krog njenih predstav v obmoćju njenega detinstva. Nić ni trpela, samo otožna je bila in šef sanatorija je telefoniral pred dvema urama, da je zaspala in da on meni, da je pri njej to le lažja in gotova prehodna motnja.

Po tem žalostnem sporoćilu je prišel drugi del, bolj detektivne narave. »To bliskovito motnjo,« je govoril oće dalje, »je moralo seveda nekaj povzročiti. Ni sicer najmanjšega dvoma, da so bila stanja pobitosti, na katerih je uboga Marketa trpela več ali manj intenzivno že več let, izvestno staniće, na katerem bi nekoć gotovo vzrasla resnejša psihoza, toda zdravniki se sami strinjajo s tem, da je moral biti tu neki činitelj, ki ji je moral dati sunek in izpodboj. Ta sunek bi se morda mogel zdeti drugim ljudem malenkosten (in tako je tudi najbrže,« je dostavil, popolnoma prepričan), toda pri razdraženih Marketi je bil lahko usoden. Ta neposredni sunek je bil, kakor je vse kazalo, obisk nekega starejšega moža pri Marketi ravno v kritićenem času med polenajsto in enajsto uro. Hišna Julija je potrdila, da se je javil neki človek, ki ji žal ni povedal svojega imena. Toda ker ji je dal vizitnico za Marketo, ga Julija po imenu ni vprašala. Tudi se zdi, da vizitnice zoper svojo navado ni pogledala. Morda je tisti stari človek ni tako zanimal, da bi bila radovedna, kdo je. Nesla je vizitnico Marketi, ki se je vznemirila (v resnici je začela Julija to trditi šele pozneje pod vplivom kon-

55

strukcije, ki si jo je gospod Astenburg o tem ustvaril), odklonila sprejem tega človeka ter mu po Juliji poslala denar.

Oni človek je denar sprejel (spet laž Julije), a izrekel je željo, da bi smel napisati Marketi nekaj besed.

Julija je šla po pisalno orodje in, ko se je vrnila, tistega človeka ni bilo več.

Mislila je, da je odšel.

Toda on je bil prišel k Marketi ter jo je z nećim smrtno prestrašil.

Morda je zato zadostovala že njegova navzoćnost. Sodeć po vsem, je bil to Quido.»

Ko je dospel oće do sem, je Bernard debelo pogledal. Ampak — to je bil vendar Letz! je hotel vzklikniti. Samo on je mogel Rito smrtno prestrašiti. Toda oće bi bil gotovo njegovo misel odklonil, tudi če bi si jo upal izreći, zakaj popolnoma ga je obvladala njegova fiksna ideja. Tale Quido je bil črni Peter rodbine. To je bil Ritin starejši brat, star okrog petdeset let ter tako pokvarjen in kompromitiran, da je zahtevalo dobro ime rodbine, da ga nihće niti v sanjah ne omeni. Uganjal je nenavadno gnusne stvari, zaradi katerih so ga razdedinili, izgnali in mu vrnitev v rodbino neprodušno zaprli, stvari, od katerih je bila Bernardu znana samo ena, in sicer zato, ker jo je našel slučajno omenjeno v starem časopisu, ko ga je čital v vseučiliški knjižnici, iskaje neka poročila o velikem kriminalnem procesu pred dvajsetimi leti. Pri tem mu je nehote obtical pogled na imenu Kuranda, ki se je nahajalo stokrat v senzacionalnem referatu iz lvovske sodne dvorane. Izvedel je, da je Quido Kuranda, bivši častnik, zaradi raznih vojaških in civilnih deliktov izgnan iz armade, ujel ponoć na polju nedoletno dete rusinskih staršev, ga vso noć mučil ter ga proti jutru pustil v najžalostnejšem stanju privezanega k drevesu z glavno navzdol.

Navzlic temu, da so sodni zdravniki izrazili mnenje, da je nerazsoden, je bil vendar obsojen na pet let težke jeće.

S tem Quidonom, ki ga Bernard ni nikdar v življenju srećal in ki mu ga mati ni nikoli omenila, niti v najzgovornejših trenutkih, se je nekako ujema opis, s katerim je skušala Julija podati zunanost majorja Letza. Gospod Astenburg je videl tega Quidona dvakrat, poslednjić pred osmimi leti, na ulici v svitu laterne, ko ga je zalotil plazećega se okrog njegove hiše, gotovo, da bi izsilil Marketi denar, čeprav se mu je odrekla ne le z besedami, temveć tudi v svojem srcu. Ta Quidon Kuranda je bil tudi visoke mršave postave (»strašilo« — ga je opisala Julija), tudi oći je imel majhne, zelene; sporni so bili le brki. Gospod Astenburg je trdil, da je imel Quido brke obakrat, ko je imel žalostno čast, govoriti s tem lumpom. Nasprotno pa je Betka rekla, da jih ni nikoli imel. Med sporom se je spomnila, da ima morda doma rodbinsko fotografijo, na kateri je tudi Quido. Odpeļjala se je ponjo in jo res našla, toda fotografija ni bila za rabo. Bila je tako stara, da ga Julija na njej ni mogla spoznati. Ampak vsaj to so dognali, da je imel tačas Quido res brke.

»Skratka — na žalost ne more biti dvoma, da je to skuhal Quido,« je zaključil starejši Astenburg. »Vsilil se je k nji ter povzročil ta napad. Ko bo uboćica mogla govoriti, bo to gotovo potrdila. Sicer pa govori za moje naziranje že ta okolnost, da ne moremo na to mesto postaviti ničesar drugega. Marketa vendar ni imela sovražnikov. Nihće iz njene okolice ni mogel zagrešiti nećesa, da bi jo moglo poročilo o tem smrtno prestrašiti. In pa — če bi se bilo to navzlic temu prigodilo, bi se ji o tem gotovo blelo. Toda govori o nekih žabah ter omenja malenkosti iz svoje mladosti. To je ravno doba, ko se je mnogo stikala s Quidonom. Nadaljuje na registru, kamor jo je usmeril.«

Anton Škrbec:

Pred dvajsetimi leti...

Grozno streljanje na posebno obljudene mestne dele se je obnovilo zopet dne 15. julija in to ob 9. uri zjutraj. Bobnelo je nepretrgoma ves dan do poznega večera. Posebno hud ogenj so Italijani spet koncentrirali na ulico Sv. Klare, pri čemur je bilo več civilistov in vojakov ubitih ter hudo ranjenih. Poleg drugih je bila tedaj, kakor smo pozneje izvedeli, ubita tudi žena krčmarja Princa. Koliko pa je bilo ranjenih odnosno ubitih vojakov, kot civilisti seveda nismo mogli dognati, posebno še, ker se takrat še niso objavljale nikakršne liste o ranjenih in padlih vojaki.

Naslednjega dne, 16. julija, so nam Lahi dali sorazmerno še precej miru. Le sem pa tja je zašla med že precej poškodovane hiše kaka granata ali pa so se nad strehami razleteli redki šrapneli. Posebne škode niso napravili in tudi ljudje niso bili bogve kako ogroženi. Vendar pa se nikakor niso čutili varne in zato se nihče ni kakor prve dni lahkomišljeno izpostavljal zahrbtni nevarnosti laških granat. Ljudje, ki so morali po ulicah zaradi opravkov in da nakupijo živil, ki so jim že pričela pohajati, so hiteli in se vedno previdno držali ob zidovih, da so bili vsaj deloma zaščiteni. Vsi večji odprti, dasi včasih najživahnejši trgi in ceste pa so bili skoro popolnoma zapušteni in prazni.

Tem bolj pa so razsajale laške granate na Osljavju, kjer se je pod njihovo dinamično silo rušila hiša za hišo. V napol podrti vasi je kmalu po tem, ko je besno obstreljevanje za hip ponehalo, skoraj v smrtni tišini vzdvijala krvava borba moža proti možu z bodalom in puškinim kopitom.

Mir je trajal v mestu le kratkih 24 ur. Drugega dne so ga pričeli znova in še besneje obstreljevati.

Oblegovalci so na ta dan streljali na vso moč ostro in brez prestanka, dokler niso pogodili svojih, čeprav redkih ciljev. Dopolodne sta se odpravila neki polkovnik in njegov adjutant z avtomobilom na Grad. Italijanske baterije so ju kmalu opazile in takoj nato je začelo treskati okrog voza, zdaj spredaj, zdaj zadaj, na desni in levi. Nazadnje je granata udarila v cilj: Polkovnik, njegov pobočnik in neki stražnik so bili ubiti. V bližnji hiši, ki je treščilo tudi vanjo, je bilo ranjenih dvajset ljudi. Podobnih dogodkov je bilo kmalu toliko, da so se preplašenim in otopelim ljudem zdeli skoraj že nekaj vsakdanjega, da bi se malone čudili, če bi bil minil le en sam dan, ki ne bi zahteval vsaj toliko žrtev.

Takrat Lahi niso odnehali. Streljanje je bilo naslednjega dne le še jačje in z vsakim nadaljnjim dnem vedno hujše. Vmes so njihove baterije za uro ali dve utihnile, le da so takoj za tem podeseterile besnost svojih topovskih žrel. Od vseh strani so prihajale žalostne vesti o strašnih učinkih 145- in 310-milimeterskih granat, ki so rušile in zažigale vse, kar je še ostalo nepoškodovano. Dne 18. julia je najhujše trpela Placuta. Ta dan se je tudi pripetilo, da je priletela granata poševno na streho našega sosedu v ulici Sv. Ivana, zdrknila na dvorišče, se razpletela in napravila globok lijak, ki je meril v premeru 2 metra. Dva dni pozneje je druga granata podrla 85letnega starčka v Solkanu v hipu, ko si je nesrečni mož pripravljaj borno kosilce. Pri Pavletiču v Mirnu pa je raztrgala hlapca in dva konja, ko ju je ravno spravljaj v varnejše zatočišče.

Po ulicah in ceste so sikale in padale krogle tako na gosto, kot bi spuščal na mesto cele roje razdraženih sršenov. Kako ostro in brez prestanka so Italijani obstreljevali mesto, priča dejstvo, da je padlo ta dan samo na škofov vrt 18 šrapnelov in granat, naslednjega dne pa se jih je zarilo v vrt nad sedemdeset, tako da noben grm, nobeno drevo in

nobena greda niso ostali nepoškodovani. Enako gosto pa so padale tudi v sosesčino.

Borci z gališke fronte so mi pravili o ruskih težkih granatah, ki so brnele visoko nad njihovimi strelskimi jarki daleč proti zaledju. Pravili so jim »gajgarji« in takih »gajgarjev« je bilo nad mestom vse tiste dni toliko, da bi se morala do tal porušiti vsa Gorica, če ne bi Lahi streljali malo tudi na slepo srečo. Streljanje se je nadaljevalo tudi še dne 22. julija. Granate so tedaj pričele padati še v Angelinino in Alvarezovo ulico, na staro pokopališče in na Ronko. Na dvorišče tik našega stanovanja je padel 3 kg težak kos razstreljene granate, še težji kos pa na sredo Gosposke ulice. Vendar pa k sreči ni bilo žive duše ne tu ne tam, sicer bi jo kdo nedvomno drago izkupil. Na ulico si seveda nihče ni upal. Ljudi je popadel skoraj blazen strah in obup. Vsi so pričakovali le še, kdaj bo vsega konec, kdaj bo treščilo še med nje. Tudi vso noč je trajalo strahotno žvižganje in sikanje šrapnelov, treskanje granat in ropotanje strojníc. Tedaj so se pričeli posebno hudi boji na Kalvariji. Razvneli so se okrog polnoči. Goriška posadka pa je vztrajala kljub temu in njen obupni odpor so spoznali Italijani naslednjega dne, ko so branilci napeli vse sile in vrgli nasprotnika iz postojank, ki jih je le s težavo zasedel. Čuli smo umikajoče se Italijane in njihove obupne krike na pomoč: »O mamma mia, mamma mia!« Na ta dan je bil smrtno zadet tudi sin g. Finžgarja.

Naročajte „Glas naroda“!

TISKARNA

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA
ROTOTISK — TELEFON 25-52

izdeluje po nizkih cenah račune, memorande, letna poročila, letake, lepake v eno- ali večbarvnem tisku

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

Zemljišče

ca. 15.000 m², ležeče v Sp. Šiški, v bližini elektrika in vodovod — ugodno naprodaj. V pošte pridejo hranilne knjižice dobro stoječih zavodov. Informacije daje G. Miškec, Ljubljana VII., Medvedova 38. Telefon 35-75.

DEKORACIJE za evharistični kongres na plospjih in drugod v arhitektonski izpeljavi prevzemajo OGRINOVI, Gruberjevo nabrežje 8, telefon 24-26.

V KOPALIŠČU SK Ilirija imate vedno na razpolago maserja-pedikerja. Cene solidne. Priporoča se najvljudnejše Palek Alojz.

MESTNA ELEKTRARNA LJUBLJANSKA prodaja elektromotorje in ventilatorje za istosmerni tok 300 in 150 voltov po zelo nizkih cenah. V Ljubljani nudi iste motorje na posojilo za zmerne mesečno odškodnino. Za vroči poletni čas izposoja ventilatorje za minimalno najemnino. Pojasnila dobite pri ravnateljstvu, Krekov trg 10, II. nadstropje.

VILA na lepi točki ljubljanske okolice naprodaj. Prostran vrt, sadovnjak, gozd, krasna lega ob vodi. Primerno zlasti za letovišče ali za upokojenca. Radi odselitve izredno ugodna kupna priložnost. Ponudbe pod »Mojmir« na upravo »Glasa Naroda«.

DVOSOBNO STANOVANJE oddam z julijem ali avgustom na Glincah, cesta VII., št. 20 (čez Gradaščico po cesti IX).

DO DIN 5000 — MESEČNO lahko vsak zasluži! Pišite na upravo »Glasa naroda« pod »Novot«.

Zahvala.

Vsem, ki so poklonili našemu očetu, gospodu

Kobalu Ivanu

vence in cvetje, mu izkazali poslednjo čast in za mnogobrojne izraze sožalja izrekamo svojo iskreno zahvalo.

Ljubljana, 22. junija 1935.

Sinovi:

Dr. Rudolf Kobal,
Viljem Kobal,
ing. Avrelj Kobal,
dr. Ivan Kobal,
dr. Alojzij Kobal.

Za poletje

1935

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

V KRASNI IZBERI!

A. & E. SKABERNÈ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

Posredujem denar

na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov

RUDOLF ZORE, LJUBLJANA
Gledališka 12, Telef. 38-10

Za pismen odgovor priložite 3 Din v znakah

Ureditev dolgov

potom sodnih in izvensodnih poravnav. Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. — Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc.

Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. — Vsi posli kmečke zaščite.

Edina koncesijonirana komercijalna pisarna: LOJZE ZAJC, Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18

Okvirjenje slik

Najnovejši vzorci okvirjev

Knjigovoznica:
Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela

Matko Pogačnik

Ljubljana
Kongresni trg 12
(Poleg lekar. Bahovec)

↓
Velika izbera svile

v vseh modnih barvah, gladka in vzorcata, različne kakovosti za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc
Pri „SKOFU“
Ljubljana

HOTEL TRIGLAV - MOJSTRANA 670 m

LASTNIK JANEZ RABIČ

KOMFORTNI HOTEL IN TURISTOVSKI DOM

70 postelj, kopalnica, elektrika, salon, velik senčnat vrt, radio, kegljišče, — izredno bogata, pestra zbirka lovskih trofej, pošta, telefon in telegraf v hiši. — Hotel leži 5 minut od železniške postaje DOVJE-MOJSTRANA na mirnem solnčnem kraju brez prahu. — Avtogaraja! — Zahtevajte prospekt!

Specialna zagrebška

Tomislav pivo 18%

se pije le na senčnatem vrtu restavracije „Hotela Steukel“

Zastoj

iščete ugodnejših cen, kakor Vam jih nudi

Ludv. Baraga, Ljubljana
(Nebočnik)

Glavno zastopstvo UNDERWOOD in velika zaloga raznovrstnih pisalnih strojev svetovnih znamk

Kvalitetna polnilna peresa

Vse pisarniške potrebščine. Razmnoževalni in računski stroji.

Sivalni stroji

po izredno znižanih cenah. Vse sivalne potrebščine. Krasni sivalni etuii, itd. itd.

Za mal' d'narja dost' muzke

Plošče — Gramofone

izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo

ELEKTROTON

dr. z o. z.

PASAŽA NEBOČNIKA

Našim prijateljem in prijateljicam!

Za razlago slike, ki se je spominjate iz prve številke „Glasa slovenskih otrok“, je čas samo še ta teden. Kdor ve še kaj zabavnega povedati, naj ne odlašaja. Nemara je nagrada — kopalna obleka — namenjena vprav njemu.

Odstej bom v vsaki številki objavila po eno vaše pismo in po en vaš sestavek. Septembra, ko se vrnete zopet v šolo, boste glasovali, čigav sestavek oziroma pismo je bilo najboljšo. Seveda bom tistim, ki jih boste proglasili za najboljše, poslala lepe nagrade. Podrobno vam o tem še sporočim, za danes vas pa samo opozarjam, da mi pridno pišete in pazljivo čitate objavljena pisma in sestavke svojih tovarišev in tovarišic. Ako boste sproti vse marljivo čitali, vam bo potem v jeseni toliko lažje povedati svojo sodbo.

Čvrsto torej na delo vam kliče

teta Meta.

Počitnice na Jadranu

Prašno mesto je za nami, vse skrbi so za gorami: Sem na naše smo morje prišli na počitnice.

Jadran, naša živa sila nam moči bo novih vlila, da postanemo nekoč naroda ponos in moč.

Ivan Vasiljevič:

Leseni ptič

(Ruska pravljica.)

Bilo je v Deveti deželi kraljestvo, ne večje od rešeta, v tem kraljestvu je gospodoval car, ki je imel sina, narod njegov pa je bil drhal samih pijancev. Pa ti sedijo nekega dne v krčmi trije bratje, pijejo in se pogovarjajo. In prvi pravi: »Če bi le imel primerno orodje, pa bi zgradil lesenega ptiča.« »Jaz bi mu pa naredil krmilo: obrneš ga v desno, leti navzgor, obrneš ga v levo, leti navzdol,« doda drugi. »Jaz bi ga pa čez in čez pozlatil,« pravi tretji. Tedaj pa vstopi v krčmo carjev sin, čuje pogovor, naroči pijače in jih vpraša po imenu. Trčijo, izpijejo in gredo vsak svojo pot. Mine teden ali kaj, evo carskega poziva. Trije bratje gredo in stopijo pred carja.

»Je li resnica, da znate zgraditi lesenega ptiča?« »Resnica je, svetli car!« »Koliko denarja rabite?« »Tisoč rubljev.« »Prav,« pravi car. Dado jim petsto rubljev vnaprej, pa krenejo v krčmo in jih zapijejo. Nato se vrnejo pred carja, rekoč: »Ukaži, svetli car, da nam izplačajo še

ostalo, sicer ne moremo ptiča dokončati.« Car jim veli izplačati še ostanek: štiristo rubljev spet zapijejo, za ostalo pa nakupijo orodja in se spravijo k delu. Ko je bil ptič zgrajen, obveste carja, in carjeviču ni treba drugega, kakor da sede nanj in odleti.

Mine teden, mineta dva, carjeviča ni od nikoder nazaj. Car je v skrbeh, pa si misli: »Kaj, če so mu ti malopridneži katero nagodli?« in jih dá nemudoma prijeti in zapreti.

Carjevič pa leti, leti in pride v drugo kraljestvo ter se nastani v koči revne staruhe. Tam mu potekajo dnevi, dokler ne izve, da se nahaja v mestu skrivnostni stolp, kjer je zaprta prelepa kraljična. Ko se je namreč mogočnemu ruskemu carju narodil sin, je dobil tudi kralj te dežele prelepo hčerko, pa sta si dala oba besedo in sta oba otroka zaročila. Zato je tudi kralj zaprl svojo hčer v stolp, kjer čaka na svojega zaročenca.

Ko to carjevič čuje, sede na svojega lesenega ptiča in vzleti na vrh stolpa, ter se po stopnicah spusti do kraljičine

Zalar Marija:

Evharistični kongres

Pot posujte z rožnim cvetjem, okna razsvetlite, z drevjem in zelenjem lepo hiše okrasite.

Po tem potu v Najsvetejšem Jezus pride mimo blagoslavljat nam domovje, da se zveselimo.

spalnice. Ko stopi do postelje, se ona zbudi in ga vpraša, kdo je in kaj išče. Pove ji, kaj in kako in tako se pogovarjata pozno v noč. Nato carjevič odide, a se drugega dne spet vrne in tako tudi ostale dni. Potečejo meseci in kraljična pošlje staršem pismo, kjer pravi, da je sanjala o svojem zaročencu. Kralj sevé zasumi, da tiči nekaj za tem in dá ves stolp prebarvati. »Kdorkoli prihaja k njej, ga bom odkril po madežih,« si misli car.

Carjevič ne sluti nič, marveč vzleti kakor ponavadi vrh stolpa. Komaj pa se dotakne strehe, že si umaže plašč in obleko. Vrne se k staruhi v kočjo in zaspi. Zjutraj pa najde kralj na strehi sledi in ukaže nemudoma izvršiti po vsem kraljestvu preiskavo. Biriči sicer pretaknejo vse kotičke, a ne najdejo ničesar. Končno pride eden izmed njih do staruhe in jo poprosi: »Botra, dajte mi ognja, da si prižgem pipico.« »Kar stopi noter,« veli starka, »in prižgi!« Birič vstopi, odkrije plašč in carjeviča, ga zbudi in odvede pred kralja. Ta ga vpraša: »Kako si mogel priti v stolp?« »Še nikoli nisem bil v njem,« se začudi carjevič. »Pazi, če ne poveš, umreš strašne smrti!« mu zapreti kralj. Carjevič pa vztraja pri svojem in kralj ga obsodi na smrt.

Zvečer postavijo vislice in privedejo carjeviča pred nje. Tedaj pa poprosi ta za besedico in, ko mu car dovoli, pravi: »Darujte mi, veličanstvo, samo še za pol ure življenja!« Kralj mu milostno da časa še pol ure.

Carjevič pa spet zasede svojega ptiča in se dvigne na vrh stolpa. Tam posadi prelepo kraljično predse in odleti do mov.

Med tem pa se je trem bratom že bližala zadnja ura. Pa si izprosijo od carja daljnogled in iščejo ž njim, ali se bo kje na nebu pokazal leseni ptič. Gledajo, gledajo in evo: eden izmed njih ga odkrije, kako leti mrtvih kril naravnost v grad. Tam stopi z njega carjevič s svojo nevesto in jo pelje pred očeta. Ta se je silno razveselil in ukaže nemudoma tri brate izpustiti ter jim dá dovoljenje, da se po vseh krčmah napijejo in najedo, kolikor jih je volja. Carjevič pa se poroči s prelepo kraljično in živita oba srečno in zadovoljno še mnogo let.

P. t.

Luka S. Jelosi

Vir

Ob košnji

Še pravkar so tekmovali kosci, zdaj so pa že tudi grabljice opravile svoje delo. Na visoko naloženih vozeh spravljajo

zdaj dišeči tovor domov. — Kako pravi vojo pri vas, kadar peljejo domov zadnji voz sena?

Milan Slavec:

Naša Metka

Naša Meta, mala Meta,
joj, to vam je škrat!
Ves dan samo skače, leta
ko metulj krilat.

Muco, kužka, pute straši,
z metlo jim grozi;
zdaj žrebička spet na paši
splašši in spodi.

Po dvorišču rogovili
— strah! — sam divji mož.
Črn v obraz, da Bog se usmili,
a na hrbtu koš.

Skrijmo brž se tu za vrati,
da ne stakne nas.

Kdo je le ta tat kosmati,
o, za božji čas!

Cop in cop! — Tja k nam jo reže.

Ko nas najde vse,
ruto z glave si odveže
— Meta, to se vē.

Taka je ta naša Meta,
nagajivi škrat.
Zmerom kakšno kuha, spleta
izza vežnih vrat.

In tako nam jih zagode
kar po več na dan;
saj ne vemo, o nerode,
za njen kup ukan!

Svjatoslav:

Čevljarček z zvezdami

»Če boste dobro plačali, zakaj pa ne?«
je modro rekel Petrinček.

»Saj si jedel in pil,« so mu rekli hlapci.
»Požeruh, dela te je strah, morebiti si
kak mojster skaza in se le tako ponašaš
s kopiti in šilom, da bi ljudi prevaral.«

Petrinček je molčal, kaj pa je hotel,
lahko bi ga nagnali z bič in poleni in
mu vzeli torbo in harmoniko. Hvalil je
Boga, da se je lahko do sitega najedel,
vzel je orodje in začel molče delati.
Kmalu nato pa je prišel valpet z dvema
služabnikoma, prinesli so najboljšega
usnja in ga vrgli pred čevljarčka.

»Prvi je gospod grof, za njim sem jaz,
potem ni dolgo nikogar in prav čisto na-
zadnje pridete šele vi!« je dejal valpet
in spodil hlapce in dekle, ki so hitro
pograbilili vsak svoje čevlje ter zbežali.

Petrinček se je nasmejal, zadovoljno
pregledal usnje, nato je izvlekel krivček,
da bi urezal podplate.

»Pa pravdanske naredi, da bodo lepi
in se bodo prijelji noge nič kako. Dru-
gače te dam vreči v ječo in deset palic
dobiš!« je še dejal prijazno valpet, pre-
den je odšel.

Palic se Petrinček ni bal, le to ga je
skrbelo, če bodo škornji taki, da bo grof
lahko z njimi zletel, kamor bo hotel.
Take čarovnije ni mogoče napraviti iz
vsakdanjega usnja, no, grofovsko usnje,
grofovski škornji. Preden bo končal, mu
bo že prišlo kaj na misel, kako naj se
reši iz zagate. Navidezno z veseljem se
je lotil dela, ko pa je bil sredi njega, je

postajal zares zadovoljen. Oglavje, opet-
nica, vse mu je šlo izpod rok nič kako.
Ogledoval je pripravljene kose, ugibal,
kakšni bodo škornji in kar zavidal jih
je grofu.

Zvečer so mu pokazali čumnato v pod-
strešju, odkoder se je videlo na grajski vrt.
»Tukaj boš spal,« mu je rekel valpet,
»nihče te ne bo motil, saj veš, da bi ne
bilo prav, če bi še ponoči ne imel miru.
Malo nizka je ta sobica, paj saj nisi tak
cepelnik, da bi butal z glavo v strop.«

Petrinček je prikimal, bil je takoj za-
dovoljen, samo, da bi lahko v miru za-
dremal.

Preden je pa legel, je hotel vedeti, kje
je, stopil je k oknu in pogledal skozenj
na vrt. Začudil se je neznanski svetlobi,
ki se je prelivala z enega konca do dru-
gega. Od začetka ga je luč slepila, pre-
mišljeval je, kaj je to, potem je razločil,
da se po vrtu premikajo zvezde, prave
nebeške zvezde.

»Glej no,« se je razhudil, »kar tako so
se izgubile z neba in grofu so šle služiti.
Poštenim zemljanom odjedajo kruh,
ljudje pa čakajo, kdaj bodo postijale z
neba.«

Gledal je skozi okno, a ni prav dobro
razločil, bilo je previsoko. Zvezde so se
sprehajale po peščenih stezicah, neka-
tere so visele na drevju in razposajeno
migotale z roglji, druge so se lovile in
skrivale za rožami. Bile so čisto maj-
cene, precej so se izpremenile, odkar so
šle z neba. Petrinčku se je zdelo, da je
njih obleka že hudo ponošena in pone-
kod celo raztrgana.

»Kaj pa hočejo,« je premišljeval, ko je
legel spat, »take so kot ljudje, ki tiste-

Manica:

Razigranci

Na travniku za vasjo sede otroci pa
zastavljajo in ugibljejo uganke. Muha-
sti Rajko pravi:

»Kdo ugame, zakaj je mlinar bel?«
»Jaz!« reče Tonček. »Samo povedal si
labo. Vprašati bi moral, zakaj ima mli-
nar bel klobuk. Ima ga seveda zato, da
z njim pokriva glavo. Ej, ta uganka je
že tako stara, da jo vsi poznamo!«

»Ni res,« se razhudi Rajko. »Tu ni go-
vora o klobuku. Odgovorite na to, kar
vprašam: Zakaj je mlinar bel!«

»Ker je naprašen z moko,« odgovori
Milka.

»Seveda,« pritrdijo vsi.

»He, he,« se zmagoslavno zasmeje Raj-
ko, »saj sem vedel, da ne uganete. Mlinar
je bel zato, ker je belokožec kakor mi.
Ko bi bil zamorec, bi bil pa črn!«

Otroci se spogledajo. Res, ta navihani
Rajko ima prav. Samo Tonček, ki je na-
pram njemu vedno nekoliko »gorak«,
noče kar tako odnehati.

»No, Rajko, ko si že tak vsevedež, nam
pa povej, kaj delajo v nebesih!«

»Kaj neki,« naglo izusti Rajko, »ve-
sele se!«

»Ne, ne! Le še ugibaj!«

»Skačejo in prepevajo!«

»Ne boš! Le dalje!«

»Doli na nas gledajo!«

»Tudi ne!«

»Potem pa ne vem!«

»Ne veš? — Jaz tudi ne.«

Zdaj se raztogoti Rajko:
»Čemu me pa izprašuješ, tepček, če
niti sam ne veš?«

»No, no, Rajko, nikar se ne jezil! Ako
bi vedel, bi ne vpraševal tebe.«

»Ha, ha, ha,« se zagrohočejo vsi. Sa-
mo Rajko se kisló namrdne, ko spozna,
kako je to pot pogorel.

mu delajo, ki bolje plača. Denar vse na-
redi in grof Bogataj ima denarja nič
koliko. Z denarjem se pa dajo tudi
zvezde preplačati. Mi smo pa revni
ljudje, nimamo denarja kot grof Boga-
taj, zato ne smemo gledati zvezd. Na-
zadnje nam bodo lepega dne ukazali,
naj še za sonce plačujemo davek.«

Vso noč je premišljeval o zvezdah, ni
jih mogel razumeti.

»Zvezde, to so svet zase,« je končno
dognal. »Skoraj se ne spodobi, da bi sti-
kal za njimi. Prej so bile tako visoke,
smejale so se nam, zdaj so se pa čisto
spridile!«

Nevoljen je stopil drugo jutro k delu.

Ko pa je zagledal usnje in napol do-
delane škornje, je popolnoma pozabil na
zvezde in veselo zažvižgal...

Drugo in tretjo noč jih ni hotel več
gledati skozi okno.

Tri dni je delal in tretjega dne proti
večeru je stopil pred valpta in z radost-
nim glasom razločil:

»Če bi smel k grofu, premilostni go-
spod, škornje sem napravil!«

»Pokaži!« je rekel valpet. Ogledal si je
škornje in bil je prav zadovoljen. Hitro
je peljal čevljarčka k grofu in zaklical:
»Gospod, škornji so pripravljeni!«

Gospod grof se je razveselil in jih je
tako obul. Dobro so se mu podali. Ogle-
doval se je v velikih zrcalih in zdelo se
mu je, da še nikoli ni imel takega obu-
vala.

»Dobro te poplačam,« je rekel in uka-
zal valptu, naj gre v zakladnico po de-
nar. Bal se je namreč, da bi slišal, kar
bosta govorila s čevljarčkom.

(Dalje prihodnjč.)

Jože Šavli:

Ložarjev Janezek

Ložarjev Janezek in Jerasov Cvetko sta neločljiva prijatelja. Vedno sta skupaj, le danes mora biti Janezek sam. Peko imajo pri Ložarjevih in malemu je dolg čas, ko ni tovariša k njemu. Po vsej sili bi vsaj mami rad pomagal, toda materi ni njegova pomoč nič kaj po volji. Niti odgovarjati mu danes ne utegne. Pa se Janezek ne da kar tako ugnati! Kakor hitro mati za trenutek odide iz sobe, je sinko brž pri testu in začne kar na tleh oblikovati razne živali. Okrogla kepa, s spodnje strani štiri žeblje vanjo, z zadnje enega, spredaj še manjšo kepico, pa je kuža narejen! Sam je mojstrovine na moč vesel, mati pa, joj! Komaj zagleda sinov umotvor, že njena roka telovadi po Janezkovih ušesih.

Taka smola in puščoba! Prej je prihajal Cvetko, pa sta se igrala. Vse je bilo lepo in veselo. — Zdaj je Jerasov že štirinajst dni bolan in ne more nikamor. — Ubogi Cvetko! Janezek bi ga rad obiskal, a zdaj je tako slabe volje, da se mu niti k prijatelju ne ljubi. Joj, ko bi bil tovariš zdrav, bi jo zdajle popihala k železniškemu nasipu in gledala vlake! To je tako strašno zanimivo in veselo, ko dela puh-puh-puh, puh-puh-puh! Nič, pojde pa sam! Mamica niti ne bo opazila, da ga ni doma, ko ima danes toliko dela s peko. Kar čez travnike k nasipu! Tam se zlekne v travo in strmi na tračnice. Kmalu jo prisopíha vlak. Hu, kakšen ropot! Skoro bi mali ušel. Kaj, če se vlak prevrne in ga zmečka? Zdaj je že mimo. Nekdo mu celo mahlja skozi okno z belim robcem.

Mine ura, Janezek pa še vedno leži in

čaka drugega vlaka. Na vse pozabi, še celo na mamico, ki ga medtem pogreši in išče okoli doma. Ko ga nikjer ne najde, jo vsa v strahu ubere proti nasipu.

»Kaj pa počenjaš tukaj? Te bo vlak povozil.«

Ko drugo jutro vstane, Janezek izve, da je Cvetko ponoči umrl. Novica ga tako presune, da se brž poda k Jerasovim. Cvetko že leži na mrtvaškem odru. Nekdo dvigne Janezka na stol poleg odra. Žalostno ga gleda in boža po mrzlih licih. Čez malo časa opazi, da ima okrog krste vse polno cvetic. Tudi on mu jih mora prinesiti! Žalosten in potr gre počasi proti domu. Na klopi pred hišo tete Marijane zagleda precejšen kup cvetic in smrekovih vejic. Urno vse skupaj odnese Cvetku ter mu položi k nogam.

Ko pride teta čez čas ven, da bi napravila venec, se začudi, ko ne najde ne cvetic ne vejic. Šele ko je nabrala drugih in jih prinesla k Cvetku, je videla, kam so izginile prve cvetke. Vsa ginjena objame Janezka in ga pohvali zaradi ljubezni do Cvetka. Toda kaj je Janezku do pohvale, ko pa Cvetka ni več!

Pri pogrebu je šel Janezek prvi za krsto in grenke solze, ki so kapale iz njegovih oči, so močile velik šopek, ki ga je nesel v rokah. Ko pa so začeli grob zasipati, je Janezek glasno zaplakal in mamica ga je komaj potolažila in spravila domov.

Še danes ni pozabil Cvetka. Kadarkoli gre na pokopališče, obišče njegov grob in ga okraši s cveticami.

Očetov dan

V Ameriki je prišlo v navado, obhajati poleg »Materinskega dne« tudi »Očetov dan«. Materam je posvečen vsako leto po en dan v maju, očetom v juniju.

Slika nam kaže srečno družinico, mater s tremi hčerkami, ki nestrpno pričakujejo, kdaj se vrne z dela skrbni rednik in zaščitnik — njihov oče.

Deklice komaj čakajo, kdaj povedo očetu vsaka svoje voščilce za — Očetov dan.

Marijana Željeznova-Kokalj:

Hlaček in beraček

Hlaček ob potoku obstoji, ribicam takole govori:
»Ej, recite mi, kakšen deček je — beraček? Ali takšen, ki je brez igračk in ki nima novih hlačk?«
Ribice pač ne vedo, kaj beraček je in kdo, ker beračkov nič ni pod vodo. Hlaček gre in čelo nagubanči, nemo seže v žep po pomaranči. Tik pred njim stoji beraček, strgan, lačen, razcapan, jedel ni že ves ta dan. Hlaček vanj strmi, pomaranča v roki mu žari, a beraček prosi ga z očmi:
»Oj, usmili se me, deček ti!«
Hlaček sam ne ve kako, ko beračku da roko, da mu pomarančo-zlatko, de mu: »Zdravo, bratko!«
Zdaj beraček dalje odhiti, v roki pomaranča mu žari. Hlaček se za njim ozre, Hlaček zadovoljen je.

Marijana Željeznova-Kokalj:

Šaljivka

Kifeljček je luna resnogledka, zemlja je pa nuna zvezdogledka. Sonček — je balonček, nagajivček in šaljivček.

Ko trta cvete

V Istri so še pred svetovno vojno poznali poseben »praznik žetve«. Po Notranjskem so do nedavna »praznik mlačve« obhajali mlatiči s šegavo razigranostjo, dokler ni mlatilnica izpodrinila starih cepcev in s tem tudi starih običajev. V Porenju (Nemčija) pa je še danes v navadi »praznik cvetoče vinske trte.« Slika nam kaže brhko viničarko, kako se je nališpala za ta veseli dan. — Sporočite nam kaj ljudskih običajev iz svojega domačega kraja!

Mali pri teti

Draga teta Meta!

Prejmi pozdrave iz Mengša. Tudi jaz sem se pripravila, da rešim ugank, katera Ti je poslala teta Marijana. Mogoče bi se našlo tudi kako malo darilce zame. Imam knjižnico, v kateri hranim knjige, toda je zelo ubožna, znaša komaj 25 knjig. Imela sem jih več, toda posodila sem jih prijateljicam in nisem jih več videla.

Prejmi iskrene pozdrave!

Hilda Funtek, Mengeš št. 2.

Draga Hilda!

Kakor vidiš, se je tudi za Tebe našlo darilce. V prihodnje boš bolj pazila na svojo knjižnico, meni pa pridno piši in boš videla, da bo knjižnica polagoma le obogatela.

Te pozdravlja

teta Meta.

Draga teta Meta!

Prisrčno se Ti zahvaljujemo za poslano darilo. Knjižnici nama zelo ugajata ter sva ju takoj začela čitati. Tudi za popis »Dame« sva Ti prav hvaležna, sedaj ko imava čas, jo bova pridno igrala, pa Ti bova sporočila, kdo bo boljši v igri.

Draga teta Meta, rada bi Te vprašala, ako se lahko tudi nadalje udeležujeva pri ugankarskem tečaju.

Prav lepo Te pozdravlja

Boža in Ciko Ponikvar,

dijaka II. in III. drž. real. gimnazije v Ljubljani.

Draga Boža in Ciko!

Ljubo mi je, ako sem Vama s knjižnicama ustregla. Vama in vsem veljaj, da se ves krog mojih prijateljev in prijateljic lahko stalno udeležuje vseh natečajev v listu. Le kmalu mi spet pišita!

Lepo Vaju pozdravlja

teta Meta.

Rešitev „križanke“ v 4 štev.

Navpično: 1. balet, 2. perad, 3. otrok, 4. pogan, 5. kovač. V diagonalah: 1.—7. berač, 5.—, tarok.

REŠITEV UGANK.

1. parnik, 2. knjiga, 3. godba, 4. zrakov, 5. kukavica.

REŠITEV »ZA BISTRE GLAVICE«.

Glava, labod, Apolo, sodar, njiva. Začetne črke od zgoraj navzdol in zadnje od spodaj navzgor povedo: Glas naroda.

REŠITEV POSETNIC IZ 4. ŠTEVILKE.

Na strani 14. — soboslikar, na strani 15. — primadona.

Podelitev nagrad.

Žreb je določil knjižne nagrade tete Marijane temle mojim prijateljem in prijateljicam: Rudolf Kaps, uč. osn. šole v Rožnem dolu, Milan Rupnik, dijak, Slov. Bistrica 167, Bojk Bruno, uč. IV. r., Maribor, Sonja Pirih, dijakinja, Ljubljana, Hilda Funtek, Mengeš 2.

Vsi prejmejo po en izvod knjige »Dušanove ugank«.

Pozdravljeni!

Teta Meta.

Križanka

1		2	3		4	5		6
		7						
8	9				10		11	
12					13			
14		15	16		17	18		19
20					21			
		22						
23					24			

Vodoravno:

- Del sobe.
- Stil.
- Mesto na Niponskem.
- Starogrški junak.
- Bog ljubezni.
- Glasbeni instrument.
- Teža ovoja.
- Angl. pristanišče v Južni Arabiji.
- Pasja pasma.
- Zensko ime.
- Del telesa.
- Nadstropje.
- Reka v Italiji.
- Otok v Sredozemskem morju.

Navpično:

- Poldrag kamen.
- Crn (franc.)
- Brusilo.
- Riba.
- Tibetanski svečenik.
- Visok hrib.
- Zensko ime.
- Velikan.
- Zensko ime.
- Glavni števnik.
- Prislov časa.
- Hitreje.
- Vstavi »roa«.
- Domača žival.

Zlogovnica

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Ni - di - i - si - o - tan - za - a - sta - vor - niks - lo - ti - kelj - mam - ter - sak - ver - e - den - va.

Razvrsti po črticah te zloge tako, da dobiš zapored besede, ki pomenijo:

- Kovina, 2. Visok mohamedanski duhovnik, 3. Italijanski komponist, 4. Mesto v Jugoslaviji, 5. Sredstvo za narkozo, 6. Prapor, 7. Simbol slave, 8. Angleška trdnjava v Južni Arabiji, 9. Kem. element, 10. Poldrag kamen.

Ako čitaš prve in tretje črke navzdol, dobiš znan slovenski pregovor.

Manica:

Uganka

2. 3. 4. to pač vsak lahko napravi,
1. 5. 3. 4. živa bitja omršavi,
1. 6. 3. 4. rad je našemarjen v lica,
1. 7. 3. 4. strah pred tem ima lisica.

Računska uganka

Razvrstite števila: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, v kvadratu tako, da dobite pri seštevanju vodoravno in navpično v vsakem stolpcu isto vsoto. Katera je ta?

Kdo je bolj bistoumen?

Tu imate štiri besede:

Konj, čevelj, most, želja.

Sestavite stavek, ki bo imel v sebi te štiri besede po vrstnem redu kakor so napisane tukaj. Stavek ima besed, kolikor jih hočete, glavno je le, da je en sam stavek in da so te štiri besede v istem vrstnem redu, čeprav se med njimi nahajajo druge besede, ki jih dodaste vi sami.

Najboljši stavki bodo objavljeni v »Glasu slovenskih otrok«.

Razpis nagrad

Danes vam sporočam tele nagrade:

I. Kakteja, visoka skoraj poldrugi meter.

II. Lepa kaseta, izdelek domače umetne obrti.

III. Popotovanje po zvezdi Večernici (knjiga).

Pridno torej na delo, da boste veseli vi in z vami tudi

teta Meta.

Danilo Gorinšek:

Maribor

Z molitvijo pobožno vedno vse misli naše so pri Tebi, oh, da molitev ta nikoli prestala ne bi, oh da ne bi!

Vse misli naše so pri Tebi, ponosnem mejnem velikašu, da rastel bi v ponos očine, da rastel bi v zavist mejašu!

Postaje nam trpljenja kaže Kalvarija nad mestom bdeča, postaje te naš rod je romal, dokler iz zla ni vzrastla sreča.

In vstal je Maribor slovenski, mejnikov naših najbolj slavni, rokè so proste, ni okovov, izpolnjen sen je starodavni.

So ognji naše vere vate sred naših src na vek prižgani, ostani vedno v skrbi naši, oči zenica nam ostani!

Z molitvijo pobožno vedno vse misli naše so pri Tebi, oh, da molitev ta nikoli prestala ne bi, oh da ne bi!